ÆSOPI PHRYGIS

FABULÆ

Jam recenter ex collatione optimorum exemplarium emendatiùs excusæ:

Unà cum nonnullis variorum Autorum Fabulis adjectis,

Et

Indice correctiori præfixo.

CANTABRIGIÆ,
Ex Officina *Joann. Hayes*, celeberrimæ Academiæ Typographi.
1670.

Jno Cooper
his Book August
the
16 1764

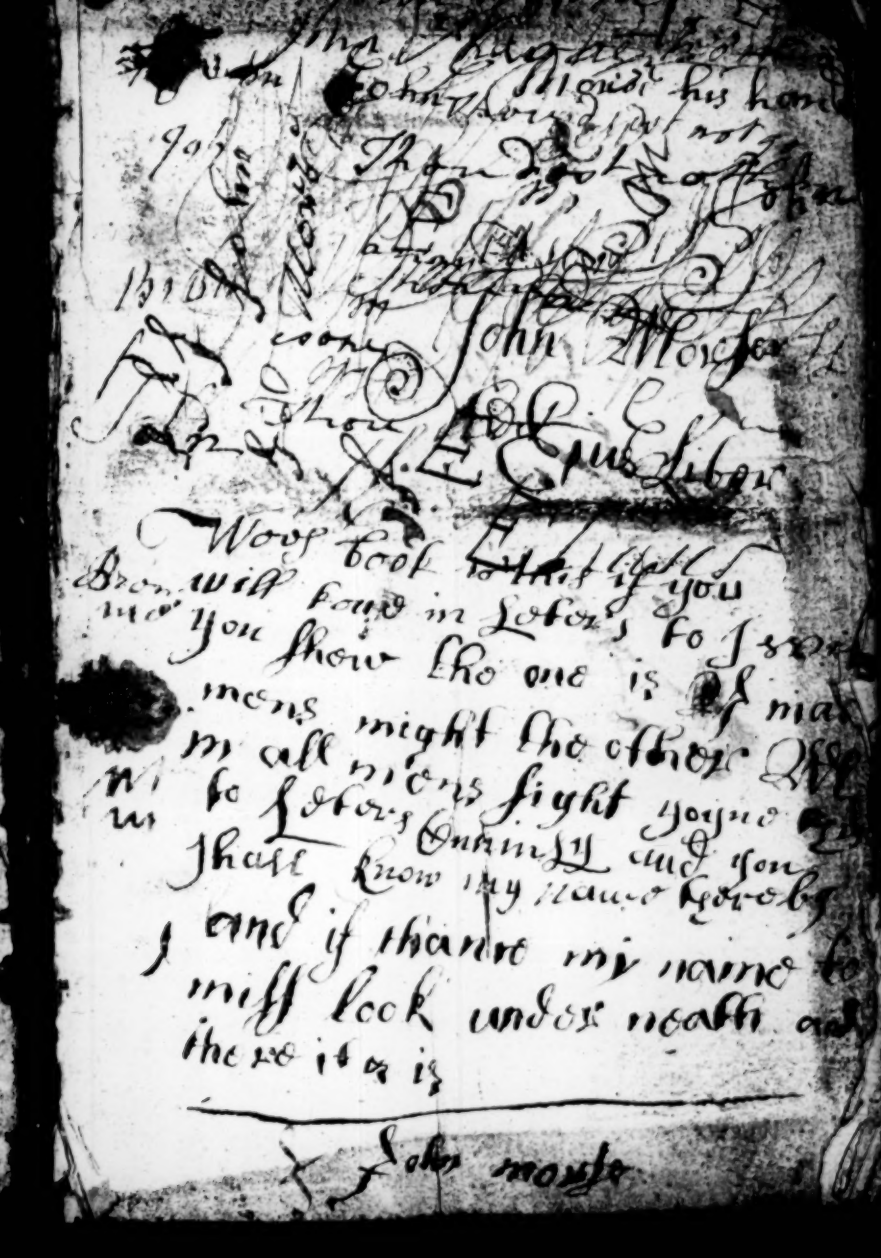

John Morse his hand

Thou dost not

John Morse

Ejus Liber

Woes book to this if you
will tove in Letters to Jsrie
you show the one is of ma
mens might the other
in all mens sight yoyne
to Letters Onninly and you
shall know my name thereby
and if thanne my name to
miss look under neath and
there it is

John morse

Joeny Morse his Book 1671

John mau[illegible] John

Wrage

Tee book of John mors

his book Amon Anoe Dom

mini

1676

John Mors his book Amon

Ano Dommini 1672

Thomas [illegible]

John Hooper Bromedge

April the 15 1766

anno Dom

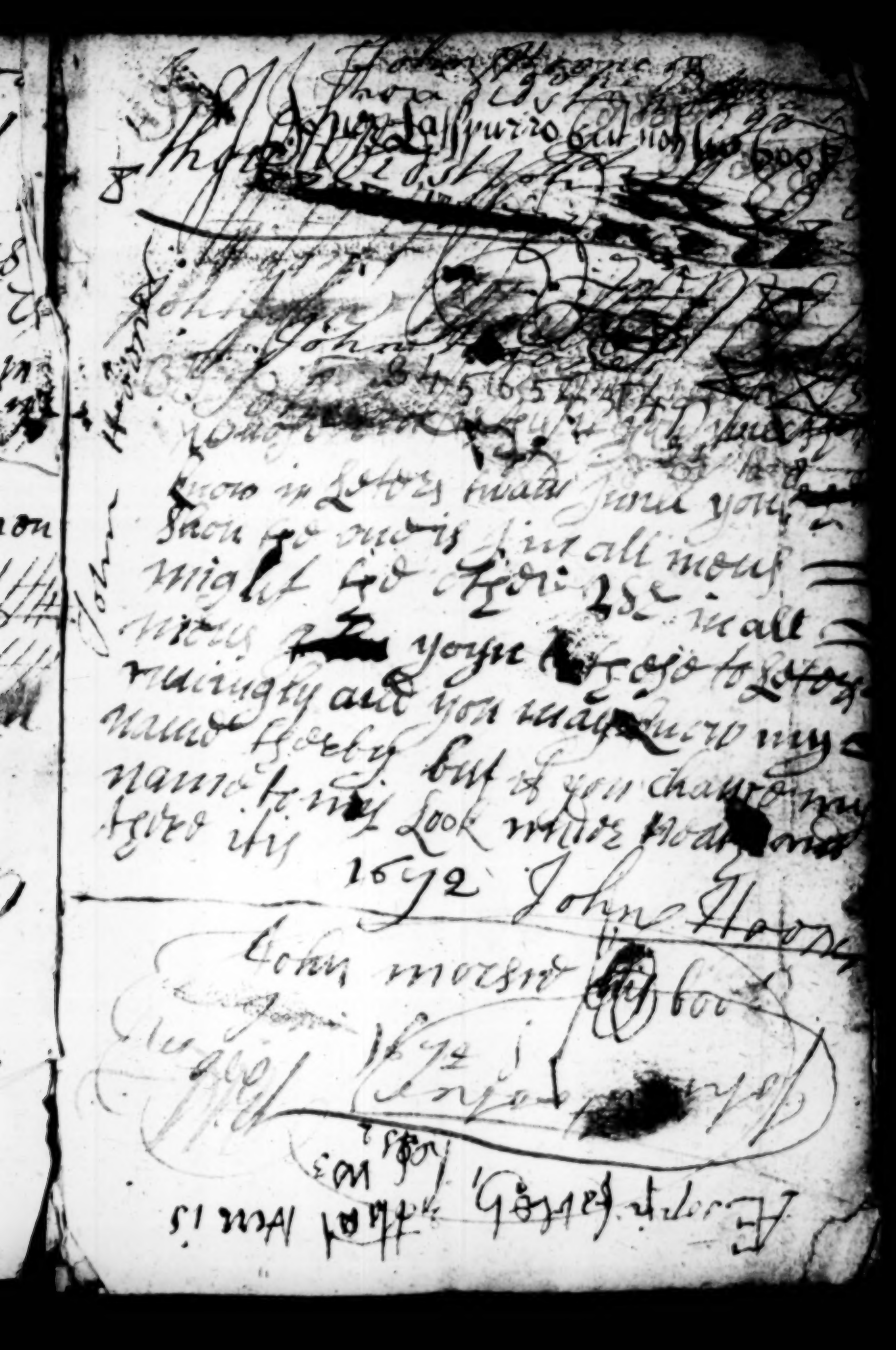

[redacted]

A.R.

John [illegible]

Hic duo [illegible] [illegible]

012305 de 1

[illegible] fugiendo

[illegible] [illegible]

hetemus we
do desire we [illegible]

[illegible]

Ano Domi May 15 1765/6 [illegible]

Jno Pooper beeus this
Book in the Month of April
Anno Domini 1765

Whose book is this if you were
known in Letters twain I will you seem
the one is I in all mens sight the
other in all mens might Joyn these
too Letters mainly and you may
know my name thereby and if you
cannot my name for my book
under I neath and thereit is

1692 1690

John Morse his hand
and pen

BRITISH MUSEUM

ÆSOPI Vita brevissimè ex Maximo Planude *selecta.*

RErum humanarum naturam persecuti sunt & alii, & posteris tradiderunt: *Æsopus* verò videtur, non absq; divino afflatu cùm moralem disciplinam attigisset, magno intervallo multos eorum superâsse. Genus quidem traxit ex *Ammorio*, oppido *Phrygiæ*, cognomento *Magnæ*; sed fortunâ fuit servus: verùm servitus non potuit animum ejus liberum corrumpere. Fuit autem non solùm servus, sed & deformissimus omnium suæ ætatis hominum: nam acuto fuit capite, pressis naribus, depresso collo, prominentibus labris, niger, unde & nomen adeptus est, ventrosus, valgus, & incurvus; & quod erat omnium pessimum, tardiloquentiâ, & voce obscurâ simul & inarticulatâ; quæ omnia servitutem ei parâsse videri possunt. Sed cùm tali esset, támque deformi corpore, animo tamen fuit naturâ solertissimo, & ad omne commentum felicissimo. Homo igitur tam deformis ad fodiendum agrũ ab hero suo immittitur: quò digressus alacriter operi incũbebat. Cúmque ejus domino ficus agricola quidâ dono dedisset, ejus dominus servo cuidam *Agathopo* domũ ferendas commisit. Qui *Agathopus* consilium iniit cum servo, ut ipsas ficus iliicitè devorarent, causarentúrque postea *Æsopum* furto ablatas edisse, ut hero domũ redeunte accusaretur. *Æsopo* parantur flagra. Procumbit ad heri pedes miser, dilationem petit: quâ impetratâ, aquam calidam affert, cujus partem ebibit, reliquam propinat conservis. *Æsopus* præter aquam nihil evomit: servi, unà cum humore, ficus in terram ejiciunt. Nudi nebulones flagro miserè conciduntur, laudato mirificè ingenio *Æsopi*. Cùm Sacerdotes *Dianæ* convenissent *Æsopum*, rogâssentque ut viam illis monstraret, quæ in urbem ducebat: is priùs frugali cœnâ refocillatos in viam dux ipse ducit. Ob quam hospitalitatem Sacerdotes precibus orant *Dianam*, ut ipsa gratiam referat homini tam bene de ipsis merito: Quo facto, reversus *Æsopus*, in somniúmque lapsus, visus est videre Fortunam adstare sibi, solventem ejus linguam, atque fabularum largientem doctrinam. Quare mirificè lætatus *Æsopus* exper-

giſcitur, beneficiúmq; in hoſpitalitatis obſervationem rejicit. Non enim ampliùs loquendo tardus erat, ſed linguâ ſolutâ expeditè loquebatur. Quod cùm *Zenas* quidam agri præfectus intellexiſſet, timens ne quando iniquitatis apud dominum ab *Æſopo* accuſaretur, hominem prævenit, atque graviſſimâ accuſatione in odium domini induxit, adeò ut eidem præfecto ab hero *Æſopus* traderetur. Cúmq; in poteſtate *Zenæ* foret *Æſopus*, convenit *Zenam* mercator quiſpiam, rogans num jumentum aliquod velit divendere: reſpondit *Zenas*, jumentorum ſe poteſtatem non habere; verùm *Æſopum* monſtrat, ſi hunc velit, adeſſe quidem. Quem cùm vidiſſet mercator, *Unde hæc tibi olla?* inquit, *Annè truncus eſt, vel homo? Nî vocem emitteret, utrem inflatum arbitrarer:* atq; indignatus abiit. *Æſopus* ipſum ſequens, *Mane*, inquit. Ille verò converſus, *Abi*, inquit, *ſordidiſſime canis*. At *Æſopus* inquit, *Eme me, mercator: non inutile tibi ſum futurus mancipium: nam tibi domi ſunt mali pueri, & in otio flentes: his me præfice Pædagogum; omnino eis ero pro larva.* Ridens igitur mercator ad *Zenam* dicit, *Quanti vas hoc malum vendis?* Ille *Tribus* ait *obolis.* Mercator tres obolos exponens, *Nihil emi*, inquit, *nihil expoſui.* Mercator ille cùm *Epheſi* reliqua vendidiſſet mancipia, tres remanſerant illi; Grammaticus, Cantor, & *Æſopus*. quos cùm ille requiret divendere, *Samũ* petîit, atq; ibi expoſitis his tribus, Grammatico & Cantore egregiè ornatis, *Æſopo* verò in medio ſordidiſſimè ſtante, venit Philoſophus *Xanthus*; atque hos tres probè contuens, mercatoris commentum miratus eſt, cúrnam inter duos beliſſimos juvenes tam ſordidũ ſtatuiſſet homuncionem. *Xanthus* igitur percontatur Cantorẽ, *Cujas* eſſet; reſpõdit, *Cappadox* ſũ: Quid ſciret; reſpondit, *Omnia*. quo dicto, riſit *Æſopus*. Quæſivit & à Grammatico *Xanthus*, *Cujas eſſet*; Dixit ſe *Lydium* eſſe. Quid facere ſciret rogante *Xantho*; *Omnia*, inquit Grammaticus: atq; iterum riſit *Æſopus*. diſcedente *Xantho* rogant diſcipuli, ut *Æſopum* emat: nam reliquos nimis magno pretio æſtimârat mercator. Veniens ad *Æſopum Xanthus* rogat, *Unde* ſit; Nigrum ſe eſſe, reſpondit. Ille verò, *Non hoc volebam*, ait, *ſed, unde natus ſis.* Ait *Æſopus*, *Ex ventre matris meæ. Non hoc dico*, inquit *Xanthus*, *ſed, in quo loco natus ſis. Æſopus* reſpondit. Matrẽ non renuntiaſſe ſibi, an in ſublimi vel humili loco eum genuerit. *Xanthus*, *Quid facere ſciret*

per-

percontatur: & ille, *Nihil.* Quomodo, dixit *Xanthus?* *Quoniam hi duo se omnia professi sunt nôsse: mihi verò nihil reliquerunt.* Laudatus est multis modis *Æsopus* à Scholasticis ob hoc responsũ, quoniam nullus sit uspiam inter mortales, cui cognita exploratáque sunt omnia. *Xanthus* empturus *Æsopum* dixit, *Si emero te, anne es fugiturus?* Cui *Æsopus* respondebat, *Hoc si facere voluero, haudquaquam te uterer consultore.* Quæ cùm maximè placuissent *Xantho*, subintulit, *Sed deformis es: Atqui*, ille respondit, *O Philosophe, non faciem, sed mentem oportet inspicere.* *Xanthus*, soluto à Scholasticis pretio, *Æsopum* accipit. Inter deambulandum igitur, cùm sol esset ardentissimus, *Xanthus* meiebat, nihilominus iter peragens. Id animadvertens *Æsopus* dixit se confestim fugiturum. *Xantho* cúrnam id facere vellet exquirente, *Quoniam*, inquit, *Si tu, cùm herus, naturæ non potes morem gerere; quid servo mihi faciendum? nam si ad ministerium aliquod mitterer, num inter volandum cacare deberem?* Posthæc accidit, *Xanthum* die quodam amicos ad convivium invitâsse, quibus rem gratam facturus, *Æsopo* mandat, ut lentem coquat. Commodè paratâ & coctâ, *Xanthus* eam jubet afferri. *Æsopus* jussa exequitur. *Xanthus*, lente acceptâ, probaturus anne cocta foret satis digitis eam attrivit: & multas adhuc superesse putans, jussit *Æsopum* afferre. Præter aquam is nihil adportavit. *Xantho* graviter indignante, quòd lentes non apponeret mensæ, respondit, Se, veluti jussisset, non lentes, sed lentem coxisse. Referuntur sententiæ aliquot *Æsopi* elegantissimæ, hæ videlicet: *Deum ante omnia cole. Regem honora. Bene agentibus nè invide. Linguæ continens esto. Mulieri nunquam credas secreta. Nè pudeat te semper dicere meliora. Facquæ te non mœstificent. Bonum esse non te pœniteat.* *Æsopus*, cùm apud *Samios* ageret, libertate donatus est; missúsq; *Cræso* regi bellum cum *Samiis* agenti: is suâ cùm prudentiâ, tum urbanitate, effecit, ut *Samiis* placatus rex conciliaretur. *Samii* multis honoribus redeuntem *Æsopum* exceperunt; qui discedens ex insula, orbem peragravit: cui maximam familiaritatem fuisse memorant cum *Licero* rege, à quo statua aurea *Æsopi* jussa est erigi. Deinde, peragratâ *Græcia*, *Delphos* pervenit, à quibus nullo affectus est honore; sed ab ipsis post salutaria præcepta, rupe præceps devolutus, mortuus est: cujus mors, gravi pestilentiâ ulta, injustè occisi *Æsopi* indicium *Delphis* exhibuit.

Martinus Dorpius Joanni Leupi, Jacobo Papæ, & Joanni Ninivitæ, *eruditissimis in* Flandria *Ludimagistris*, S.

EQuidem in ea sum, & fui semper, sententiâ, viri ornatissimi, qua mutare nullus queam, sed nec velim, ut impendio plùs nutantibus literis consulerim quàm ab eruditis aliquot nostrâ memoriâ viris, qui classicos autores castigatè ediderunt, quàm à quibusdam gloriæ auceps (nam alios taceo) qui commentariorum latifundiis omnia occupârunt. Equis enim non eo nomine Alanum Romanũ suspicit, amat, prædicat? Hæc mecum identidem reputans, ausus sum et ipse quidam minùs, penè dixerim minimùm, nempe fabulas Æsopicas rursus emittere non carmine quidem illas subrusticè conscriptas, sed prosâ oratione mirum quàm lepidè concinnatas; utpote à Gulielmo Gaudano, tanto viro, ut ab Erasmo meo, literatorũ quasi Phœnice, seriò sit laudatus. Eam opellam vobis, ingenioſæ Flandrorum juventutis præceptoribus, nuncupatam dedico, eò utique spectans, ut scholastici vestri hoc lævigatorio omnem tenellarum linguarũ scribiliginem priùs abradant, quàm Lilianum nostrum vetus, atque adeò prorsum apud Lovanienses politioris literaturæ domicilium profecti, Philosophiæ initientur. Adjeci paucula ex Gellio, Politiano, Petro Crinito; sed selecta. Quòd si genio quopiam adspirante levis hæc alea feliciter cecideri, plusculum aliquando, & quæda meæ scaturæ, quæ interim parturio, pariam; Dialogos, carmina, Prologos in actiones Plautinas complementum Aululariæ, atque id genus alia. Cur enim, quæso, non ausim? quoniam abs terrear? Auxilio videlicet fretus Thesei quondam vestri, nunc & mei, Nicolai Buscoducensis, viri (quem, tacente me, ipsi probè nõstis) exquisitè docti, sive Philosophicas fabulas requiratis, sive venustioris dictionis lautitias, & amici, candidi, sinceri, humani, qui curam hujus editiunculæ in se omnem derivavit: in reliquis idem (quæ est hominis vigilantia) lubens obiturus. Rideri interim ab istis Amusis sinistrâ Minervâ natis, hoc verò mihi palmarium, quando sui similes, & omnes, & solos, in cœlum ferre destinarunt. Valete, Lovanii, ex nominatissimo Lilianorum Gymnasio, ad 10 Kal. Decemb.

Ex

Ex
PHILOSTRATI
IMAGINIBUS.

FAbulæ ſe ad *Æſopum*, ſuâ in eum benevolentiâ, conferunt, quòd ſatagit ſui: Fabula quippe & *Homero*, & *Heſiodo*, necnon & *Archilocho* in *Lycambem* curæ fuit: ſed ab *Æſopo* humana omnia ad fabulas redacta ſunt, ſermone brutis non temerè impertito. Nam & cupiditatem tollit, & libidinem inſectatur & fraudem. Atque hæc ei leo quiſpiam agit, & vulpes; & per *Jovem* nec equus, nec teſtudo muta; ex quibus pueri diſcant, quæ in vita gerantur. Habentur igitur in pretio fabulæ propter *Æſopum*; accedunt ad januam docti hujus, vittis eum devincturæ, coronâque oleaginâ coronaturæ. Hic (ut puto) fabulam aliquam texit: riſus enim faciei, & oculi in terram defixi, id præ ſe ferunt: Pictorem fabularum curas remiſſiore animo indigere non latuit. Philoſophatur autem pictura & fabularum corpora: Bruta enim cum hominibus conferens cœtum circa *Æſopum* ſtatuit ex illius ſcena confictum. Chori dux Vulpes depicta eſt. Utitur enim eâ *Æſopus* miniſtrâ argumentûm plurimorum, ceu *Davo* Comœdia.

Index Fabularum omnium, quæ in hoc libro continentur, ſecundùm ordinem Alphabeti.

De

Abiete & dumis 37
Accipitre columbam inſequente 58
Accipitribus inter ſe inimicis 91
Adoleſcentibus duobus 18
Adoleſcente & cato 19
Adoleſcente ex coitu infirmo, & lupo 88
Adoleſcente in funere matris canente 78
Adoleſcente & coquo 100,119
Adoleſcente & hirundine 132
Ægroto & medico 27, 102, 132
Ægyptiò ad fidem hort. 170
Æthiope 150
Agno & lupo 19,122
Agricola 151
Agricola & filiis 20, 118
Agricola & canibus 23, 98, 117
Agricola & ciconia 24
Agricola mercaturam & militiam affectante 76
Agricola & poeta 83
Agricola filios ſuos docente 98
Agricola & pelargo 122
Alcedine 153
Alite & pullis 37
Amicis duobus & urſo 34,99
Amicis duobus & urſa 76, 119
Amne ſuum fontem convitiis laceſſente 76
Anguilla conquerente 61
Anſere 40
Anſere & grue 146
Anſeribus 30
Anu & Ancillis 28
Anu dæmonem accuſante 67
Ape & Jove 131
Apiario 152
Apologo ex *Petro Crinito* 49
Apologo *Æſopi Phrygis* 46
Apologo ex *Mantuano* 26
Apro & Aſino 3
Apro & Ruſtico 40
Aquila 164
Aquila & Cornicula 4
Aquila & corvo 25
Aquila & pica 65
Aquila filios cuniculi rapiente 85
Aquila & vulpe 106
Aquila & corvo 107
Aquila & homine 113
Aranea & hirundine 58
Aranea & podagra 52

Arboribus

Arboribus pulchris & deformi 61
Ariete cũ tauro pugnante 84
Arione & delphino 50
Artubus humanis & vẽtre 57
Arundine & olea 100
Asino 28,33,44
Asino & equo 29,134
Asino & viatoribus 44
Asino & vitulo 59
Asino, simia, & talpa 62
Asino & scurra 76
Asino ægrotante & lupis visitantibus 79
Asino laborum finem non inveniente 79
Asino qui hero ingrato serviebat 80
Asino tubicine, & lepore tabellario 90
Asino & lupo 102,135
Asino & Jove 133
Asino & leone 147
Asino sylvestri 160
Asinis 161
Asino & vulpe 161,162
Asino & ranis 161
Asino & corvo 162
Avaro 145
Avaro & invido 38
Aucupe 124
Aucupe & palumbo 21
Aucupe & frigilla 70
Aucupe & vipera 102
Aucupe & merula 103
Avibus & quadrupedibus 13
Avibus scarabeos timẽtibus 6
Avibus plures reges eligere volentibus 77
Auriga & rota currûs stridente 86

B

BOve & juvenco Bubulco 41 164
Buccinatore 21
Burali 150

C

CAlamo, sive canna, & oliva 120
Camelo 33,162
Calvo crines externos gerente pro nativis 105
Cancro & vulpe 156
Cancris, matre & filio 32
Cane & umbra 2
Cane & asino 5
Cane venatico 9
Cane & lanio 18, 102
Cane invido & bove 25
Cane mordaci 33
Cane & leone 42
Cane & hero 69
Cane oves domini occidente 48
Cane ad cœnam vocato 112
Cane & lupo 126
Cane carnes portante 127
Cane & gallo 143
Canibus 155
Canibus urbanis villaticum insequentibus 67
Cãtilena tabellar. placita 171
Caponibus pinguibus & macro 60
Carbonario & fullone 21,95
Carbonario & lotore 113

Carduele & puero 71
Caſtore virilia ſibi amputante 101
Caſſita 145
Cato & gallo 109
Cata in fœminã mutata 116
Cera duritiem appetente 75
Cerva 146
Cerva & leone 146
Cerva & vite 147
Cervo 14
Cervo & ove 10
Cervo & bobus 16
Cervo & leone 121
Cicada & formica 41
Citharœedo 156
Cochleis 151
Cochlea petente à Jove, ut ſuam domum ſecum ferre poſſet 81
Columba 163
Columba & pica 59
Columba & cornice 163
Columbis & milvo 8
Coriario emente pellem urſi à venatore nondum capti 73
Cornice & ove 25
Cornice & urna 38
Cornice & corvo 157
Cornice & cane 157
Corvo & vulpecula 4
Corvo & lupis. 50
Corvo & vulpe 125
Corvo ægroto 126
Corvo & ſerpente 157
Cuculo & accipitre 59
Culice cibũ ab ape petente 90
Culice & leone 165
Cygno 150
Cygno in morte canente, reprehenſo à ciconia 61

D

Deriſione hominis porcũ occidere volentis 169
Divite 163
Divite & cervo 66

E

Epiſtolis Laurentii tribus 54,55,56.
Equite calvo 34
Equo & leone 12
Equo & aſino 13,96
Equo & cervo 17
Equo inculto ſed veloci, & cæteris eum deridentibus 87
Eremita ægrotante 66
Eremita & milite 74

F

Fabula ex *Lamia Polit.* 48
Fabula *Mancini* 173
Fabro & cane 123
Facetum de erudiendo aſino dictum 170
Facetum Minacii conſilium 173
Fele in fœminam mutata 97
Filio ſenis & leone 104
Florentino, qui equum emerat 170
Formica 27,159
Formica & columba 131
Formicis & cicada 142
Furibus 156
Fure & cane 8

G

GAllina & vulpe 136
Gallina & hirundine 162
Gallina auripera 165
Gallo gallinaceo 1
Gallo & cato 24
Gallo & vulpe 166
Gallis & perdice 111
Gallis duobus inter ſe certantibus 130
Gliribus quercum eruere volentibus 68
Graculo 11

H

HErinaceo viperam hoſpitem ejiciente 82
Hirundine & aliis aviculis 7
Hirundine & cornice 150
Hinnulo 145
Hœdo & lupo 9,28,156
Homine, quem canis momorderat 99,118
Homine & ligneo deo 112
Homine qui in ſomnis aurum reperiebat 169

I

IMpoſſibilia promittente 143
Inimicis duobus 119
Jove 141,158,159
Jove & ſimia 30
Jove & corvo 122
Juvene ſenis curvitatem irridente 64

L

LEeni & vulpe 129
Legato avaro tubicines decipiente 63
Leone ſene 5,127
Leone ruſtici filiam amante 128
Leone & aliis 2 28
Leone & vulpecula 16
Leone & rana 27,127
Leone & capra 29
Leone & tauro 21,128
Leone & capello 38
Leone & venatore ibid
Leone & mure 75
Leone porcum ſibi ſocium eligente 90
Leone, aſino, & vulpe 125
Leone & homine 137
Leone & urſo 14
Leone & lupo 149
Leporibus 159
Leporibus & ranis 9,134
Lepore ſeſe vulpi præferente 82
Lepore calliditatem, & vulpe celeritatem à Jove potentibus 87
Lepore & teſtudine 138
Lignatore 133
Lupo ſuadente hiſtrici ut tela deponeret 81
Lupo ovis pelle induto 83
Lupo piſce fluvii, maris regnum affectante 85
Lupo & agno 1,129
Lupo & grue 2,129
Lupo & ſucula 8
Lupo & capite picto 11
Lupo & vulpe 13
Lupo & agnis 15
Lupo & cane 22
Lupo & ove 159

Lupo & vetula 165
Luſcinia cantum accipitri pro vita pollicente 179

M

Marito & uxore 155
Medico & mortuo 124
Medico, qui inſanos curabat 172
Membris & ventre 15, 50
Mercurio 158
Mercurio & ſtatuario 154
Mercurio & Tireſia 154
Milite & duobus equis 70
Militè qui uxorem habuit litigioſam 168
Milvo ægroto 6
Miniacii luſoris reſponſione 175
Monedula 158
Monedula & columba 157
Mula 124
Muliere 149
Muliere virum morientem flente 61
Muliere amatoris diſceſſum flente 62
Muliere, quæ pro viro ſe mori velle dicebat 77
Muliere ignem in domum mariti ferente 91
Muliere & gallina 99, 118, 135
Muliere & medico 117
Muliere & ancillis 151
Muliere venefica 151
Muliere maritum pediculoſum vocante 167
Mulo & equo 72
Mure & rana 1
Mure urbano & ruſtico 3
Mure in ciſta nato 57
Mure amicitiam cum fele ineunte 80
Mure liberante milvum 81
Muribus & cato 121
Muſca 132
Muſca, quæ, quadrigis inſidens, pulverem ſe excitâſſe dicebat. 62
Muſca & formica 11
Muſcis 154
Muſtela ſenicula & muribus 26.

N

Nautis Sanctorum auxilium implorantibus 62
Nuce, aſino, & muliere, quibus ſingulis proſunt verba 79
Nutrice & lupo 32

O

Olitore & cane 147
Ollis duabus 34
Opilione & Agricolis 24
Ove paſtori convitiante 86

P

Pardo & vulpecula 42
Partu montium 8
Partu terræ 50
Paſtore 163
Paſtore artem nauticam exercente 104
Paſtore & mari 139
Paſtore & lupo 148
Patre & filiis 98
Patre filium ad virtutes fruſtrà hortante 83

Pavone et luſcinia 25
Pavone et pica 27
Pavone et grue 36
Pavone et monedula 144
Paupere monoculo 173
Philomela et accipitre 108
Pigritia adoleſcentis 166
Piſcatore 114,163
Piſcatoribus 44,114,115
Piſcatore et piſciculo 31,37
Piſcatore et cinaride 96
Piſcatore et ſmaride piſce 110
Piſcibus 42
Piſcibus è ſartagine in prunas deſilientibus 63
Porco et equo 73
Prætore repetundarum damnato 91
Puero et fure 39
Puero et matre 104,138
Puero et fortuna 110
Puero oves paſcente 115
Puero et ſcorpione 137
Pulice 141
Pulice et homine ibid.
Punica et malo, arboribus 140

Q

Quadrupedibus ſocietatem adverſùs aves, &c. 63
Quercu et arundine 30,36

R

Ranis 143,152
Ranis et earum rege 7
Rana et bove 12
Rana et vulpe 33,135
Ranis regem petentibus 116
Rege et ſimiis 43
Ridenda de paucitate amicorum Dei, reſponſione 172
Ruſtico et colubro 3
Ruſtico et angui 10
Ruſtico et equo 20
Ruſtico et Fortuna 35
Ruſtico et juvenco 39
Ruſtico et Hercule 40
Ruſtico impetrante ut triticũ abſque ariſtis naſceretur 58
Ruſtico amnem tranſituro ib.
Ruſtico et mure 65
Ruſtico per vocem hœdi ad juriſconſultum admiſſo 88

S

Sacerdote et pyris 72
Sacerdote, qui caniculum ſepelivit 167
Sacerdote, Epiphania an vir eſſet vel fœmina, ignor. 171
Salice et ſecuri 138
Sancti Antonii fratre, et laſco, et lupo 171
Satyro et viatore 39
Satyro et ruſtico 45
Scarabeo et aquila ibid.
Scurra et Epiſcopo 71
Sene puellam in uxorem accipiente 64
Sene, ob impotentiam, carnis libidinem relinquente 82
Sene, juvenem poma ſibi ſurripienté ſaxis dejiciente 89
Sene mortem differre volente 92
Sene mortem vocante 117
Sene, qui aſinũ portavit 168
Serpente 163

Sex-

Serpente & agricola 136
Serpente & cancro 148
Simia 141
Simia & vulpecula 16
Simia & ejus prole 35
Simia & duobus ejus natis 41
Simia & vulpe 121
Simia & delphino 153
Singulari animali & vulpe 145
Sole & aquilone 32
Sue & cane 70, 148
Sylva & ruſtico 15

T

TAlpa & matre 140
Tauro & capro 35
Tauro & mure 4
Tauris & leone 36
Teſtudine & aquila 32, 146
Teſtudine & ranis 68
Tigride & vulpe 36
Trabe & bobus eam trahentibus 60
Trabe boum pigritiam increpante 71
Tubicine 100, 123
Turdo amicitiam cum hirundine ineunte 65
Thynno et delphino 101, 124

V

VAte 130
Vaticinatore 93
Venatore & perdice 138
Verme & vulpe 164
Veſpis, perdicibus & agricola 140
Veſpertilione, rubo & mergo 144
Veſpertilione & muſtela 160
Viatore 136
Viatore & pera inventa 103
Viatoribus 152, 160
Vidua virum petente 67
Vidua & aſino viridi 84
Vipera & lima 14
Viro Cardinali nuper creato gratulaturo 64
Viro & uxore bigamis 74
Viro maligno & dæmone 77
Viro zelotypo 78
Viro clyſteres recuſante 79
Viro amicos experire volente 86
Viro aratrum portante 174
Viro avaro ſacculum nummorum alloquente 92
Viro jactabundo 95
Viro Apollinem tentante 95
Viro & Satyro 96
Viro agricola 113
Viro inope & infirmo 115
Viro & uxoribus 142
Vitula & bove 120
Vitulo & cerva 131
Ulmo & ſilere 75
Upupa indignè honorata 72
Urſo & apibus 69
Vulpecula & ciconia 10
Vulpecula & muſtela 17
Vulpecula & pardale 43
Vulpe 137
Vulpe & leone 23, 94, 109
Vulpe & aquila 23
Vulpe & fele 43
Vulpe & mulieribus gallinas edentibus 60

Vulpe carnem leporis cani laudante. 85
Vulpe & capro 93
Vulpe & capite reperto 95
Vulpe & trago 108
Vulpe ſine cauda 110
Vulpe & rubo 110
Vulpe & crocodilo 111
Vulpe & venatoribus 111
Vulpe & larva 112
Vulpe eluriente 114
Vulpe & pardo 115
Vulpe à ruſtico in palea abſcondita 170
Vulture aliiſque avibus 29
Uxore in flum. perempta 167

INTERPRETES.

Adrianus Barlandus.
Angelus Politianus.
Anianus.
Aulus Gellius.
Eraſmus Roterodamus.
Gulielmus Gaudanus.
Gulielmus Harmanus.
Joannes Antonius Campanus.
Laurentius Abſtemius.
Laurentius Valla.
Nicolaus Gerbelius Phorcenſis.
Petrus Crinitus.
Plinius ſecundus Novocomenſis.
Rimicius.

PETRI ÆGIDII *Antverpiani Hendecaſyllabon ad* Lectorem.

QUiſquis noſcere fabulas jocoſas
Æſopi cupis, hunc novum libellum
Limatum, nitidum, eruditulúmque,
Exili tibi compara monetâ:
Quo nec terſior eſt, facetiórve;
Seu purum inſpicias ſtylum *Latinum*,
Seu tu beſtiolas legas loquentes.
Quin & ſenſiculis ſcatent amœnis:
Ut vita inſtituenda cuique, monſtrant.
Hunc nec barbarus ore *Zoileo*
Pinſet, deprimet, atque lancinabit:
Hunc vel Relligioſuli probabunt,
Qui tecti piceo caput cucullo
Ipſis ſunt *Cynicis* ſeveriores.
Nullos quippe docet feros amores,
Vel, quæ lædere teſtulam juventæ
Poſſent, illecebras licentiores.
Sed quid plura moror? Libellus iſte
Prorſus nobilis, elegans, *Latinus*:
Horarum eſt ſimul omnium libellus.

2 MA 93
MUSEUM

ÆSOPI FABULÆ.

De Gallo Gallinaceo.

Gallus gallinaceus, dum vertit ſtercorarium, offendit gemmam; Quid, inquiens, rem ſic nitidam reperio? Si gemmarius reperiſſet, nihil eſſet eo lætius, ut qui pretium ſciret. Mihi quidem nulli eſt uſui, nec magni æſtimo: imò equidem omnibus gemmis granum hordei malim.

MOR. Per *gemmam*, autem ſapientiámq; intellige; per *gallum*, hominem ſtolidum & voluptuarium. Nec ſtolidi artes liberales amant, cùm uſum earum neſciant: nec voluptuarius, quippe cui una placeat voluptas.

De Lupo & Agno.

Lupus, ad caput fontis bibens, videt agnum procul infrà bibentem: accurrit; agnum increpat, quòd turbârit fontẽ. Trepidare agnus, ſupplicare ut parcat innocenti; ſe, quando longè infrà biberit, potum lupi nè potuiſſe quidem turbare, nedum voluiſſe. Lupus contrà intonat; Nihil agis, ſacrilege, ſemper obes; pater, mater, omne tuum inviſum genus ſedulò mihi adverſatur. Tu mihi dabis hodie pœnas.

MOR. Vetus dictum eſt, *Ut canem cædas, facilè inveniri baculum.* Potens ſi libet nocere, facilè capit nocendi cauſam. Satis peccavit, qui reſiſtere non potuit.

De Mure & Rana.

Bellum gerebat mus cum rana. De paludis certabatur imperio. Pugna erat vehemens & anceps. Mus callidus ſub herbis latitans ex inſidiis ranam adoritur. Rana, viribus melior, pectore & inſultu valens, aperto Marte hoſtem laceſſit. Haſta utriq; erat juncea. Quo certamine procul viſo, milvus adproperat: dúmque præ ſtudio pugnæ neuter ſibi cavet, utrumque bellatorem milvus rapit ac laniat.

MOR. Itidem evenire ſolet factioſis civibus, qui accenſi libidine dominandi, dum inter ſe certant fieri magiſtratus, opes, plerunque etiam & vitam in periculo ponunt.

De Cane & Umbra.

CAnis tranans fluvium rictu vehebat carnem. Splendente Sole, ita ut fit, umbra carnis lucebat in aquis: quam ille visâ avidè captans, quod in faucibus erat perdidit. Itaq; tum rei, tum ſpei jacturâ perculſus, primùm ſtupuit: deinde animum recipiens ſic elatravit, Miſer! deerat cupiditati tuæ modus. Satis ſupérque erat, ni deſipuiſſes, jam per tuam ſtultitiam minùs nihilo tibi eſt.

MOR. Monemur hâc fabellâ modeſtiæ, monemur prudentiæ, ut cupiditati ſit modus, nè certa pro incertis amittamus. Aſtutè certè Terentianus ille Sannio; *Ego* inquit, *ſpem pretio non emam.*

De Leone & quibuſdam aliis.

CUm ove quibuſdámque aliis pepigerat leo, venationem fore communẽ. Itur venatum: capitur cervus: partiuntur. Singulis ſingulas partes tollere, ut convenerat, inciptẽtibus, leo irrugît, Una, inquiens, pars mea eſt quia ſum digniſſimus. Altera itidẽ mea eſt, quia viribus præſtantiſſimus. Porrò, quia in capiendo cervo plus ſudaverim, vendico tertiam. Quartam deniq; partem ni conceſſeritis, actum eſt de amicitia. Socii, hoc audito, diſcedunt vacui & taciti, non auſi mutire contra leonem.

MOR. Rara ſemper fuit fides, apud hoc ſeculum rarior eſt; apud potentes & eſt & fuit ſemper rariſſima. Quocirca ſatius eſt, ut vivas cùm pari. Qui enim cum potentiore vivit, neceſſe habet ſæpè de ſuo jure concedere. *Cum æquali æquale tibi jus erit.*

De Lupo & Grue.

LUpo voranti ovem fortè oſſa hæſêre in gula: ambit, orat opem. Opitulatur nemo. Omnes dictitant, tuliſſe eum pretiũ voracitatis. Tandẽ blanditiis multis, pluribúſq; promiſſis gruẽ inducit, ut collo longiſſimo in gulam inſerto, os infixum eximeret: petenti autem præmiũ illu-

ſit

ſit: Inepta, inquit, abi: non ſat habes quòd vivis? vitam debes mihi: ſi libuiſſet, licuit præmordere collum tuum.

MOR. Tritum eſt, *Perire quid facis ingrato.*

De Ruſtico & Colubro.

RUſticus, repertum in nive colubrum frigore propè enectum, domum tulit, adjecit ad focum. Coluber, ab igne vim virûſque recipiens, deinde flammam non ferens, omne tugurium ſibilando infecit. Accurrit ruſticus, correptâ ſude verbis verberibúſque cum eo injuriam expoſtulat; Num hanc referat gratiam, num vitam erepturus ſit illi, qui vitam ipſi dederit.

MOR. Fit interdum ut obſint tibi, quibus tu profueris; & malè de te mereantur ii, de quibus tu bene ſis meritus.

De Apro & Aſino.

DUm iners aſinus irridebat aprum, ille indignans frendebat: Malum quidem, ignaviſſime, fueras meritus: ſed etiamſi tu pœnâ fueras dignus, tamen ego indignus qui à te pœnas ſumam. Irride tutus, impunè tibi licet: tutus enim es ob inertiam.

MOR. Demus operam, ut cùm indigna nobis audiamus, aut patiamur, nè indigna nobis dicamus aut faciamus. Mali enim & perditi plerumque gaudent ſi quiſpiam bonorum eis reſiſtat: magni pendant, haberi ſe dignos ultione. Imitemur equos & magnas beſtias, qui oblatrantes canículos cum contemptu prætereunt.

De Mure urbano & Mure ruſtico.

LIbitum eſt urbano muri deambulare rus. Videt hunc mus ruſticus, invitat, apparatur, itur cœnatum. Depromit ruſticus quicquid repoſuerat in hyemẽ, & exhaurit omne penu, ut tanti hoſpitis expleat lautitiã. Urbanus tamen, frontem corrugans, ruris damnat inopiam, urbis ſubinde laudat copiam. Remeans, ducit ſecum in urbem ruſticum, ut, quæ verbis jactitârat, re comprobaret. Iuneunt convivium, quod urbanus ſplendidè comparârat.

Inter epulandum auditur in sera murmur clavis. Trepidare illi, & fugitare fugitando. Rusticus, & insuetus, & loci ignarus, ægrè se tueri. Discedente famulo, redit urbanus ad mensam, vocat rusticum. Ille vix tandē metu depositō prorepit. Invitantem ad pocula urbanum percontatur, num hoc periculum crebrum sit. Respondet ille, quotidianum esse, contemni oportere. Tum rusticus, Quotidianum? inquit. Mehercule, tuæ dapes plus fellis quàm mellis sapiunt. Equidem malo cum securitate meam inopiam, quàm cum tali anxietate illam copiam.

MOR. Divitiæ præ se ferunt quidem voluptatem: sed si introspicias habent periculá & amaritudinem. *Entrapelus* quidam fuit, qui, cum inimicis suis quàm maximè nocere vellet, divites eos faciebat; dicitans ità se eos ulciscī, quippe accepturos cum divitiis ingentem sarcinam curarum.

De Aquila & Cornicula.

AQuila, nacta cochleam, non vi aut arte quivit eruere piscem. Accedens cornicula dat consilium: suadet subvolare, & è sublimi cochleam in saxa præcipitare; sic enim fore ut concha frangatur. Humi manet cornicula ut præstoletur casum. Præcipitat aquila, frangitur testa, subripitur piscis à cornicula, dolet elusa aquila.

MOR. Noli quibusvis habere fidem; & consilium, quod ab aliis acceperis, fac inspicias. Multi enim consulti, non suis consultoribus, sed sibi consulunt.

De Corvo & Vulpecula.

PRædam nactus strepitat in ramis corvus. Videt vulpecula gestientem; accurrit: Corvum, inquit, plurimâ salute impertit vulpes. Sæpenumerò audieram famam esse mendacē, jam reipsâ experior. Nam ut hàc fortè jam prætereo, suspiciens te in arbore, advolo culpans famam. Fama enim est te nigriorem pice esse, & video candidiorem nive. Meo sanè judicio cygnos vincis, & hedera formosior alba es. Quòd si ut plumis ita & voce excellas,

las, omnium avium equidem te dixerim reginam. Hâc assentatiunculâ illectus corvus, ad canendũ apparat. Apparanti verò è rostro excidit caseus: quo correpto, vulpecula cachinnum tollit. Tum demum miserum corvum pudet, pigétque sui, & jacturâ rei misto pudore dolet.

MOR. Nonnulli sic avidi laudis sunt, ut cum suo probro & damno amant assentatorem: ejusmodi homunciones prædæ sunt parasitis. Quòd si vitaveris jactantiam, facilè assentatorum pestiferum genus vitaveris. *Sin vales esse mihi Thraso, nusquam deerit tibi Gnatho.* Terent.

De Leone senectute confecto.

LEo, qui in juventute complures suâ ferocitate fecerat inimicos, in senectute exolvit pœnas. Reddunt talionem bestiæ: dente aper, cornu petit taurus. Imprimis asellus, vetus ignaviæ nomen cupiens abolere, verbis & calcibus strenuè insultat. Tum gemebundus leo, Hi quibus olim nocui, jam vicissim nocent, & meritò: sed hi, quibus aliquando profui, jam vicissim non prosunt, imò etiam immeritò obsunt. Stultus fui, qui multos fecerim inimicos; stultior, qui falsis confisus fuerim.

MOR. In secundis rebus non efferaris, non sis ferox. Nam si vultum mutârit fortuna, ulciscentur quos læsisti. Et inter amicos fac habeas discrimen. Sunt enim quidam amici, non tui, sed mensæ tuæ, sed fortunæ tuæ; quæ quidem fortuna simulac mutata fuerit, & illi mutabuntur: bene tecum actum erit, si non inimici fuerint. Meritò queritur Ovidius:

En! ego non paucis quondam munitus amicis,
Dum flavit velis aura secunda meis:
Ut fera nimboso tumuerunt æquora vento,
In mediis lacerâ puppe relinquor aquis.

De Cane & Asino.

DUm blandiretur canis hero & familiæ, herus & familia canem demulcent. Asellus id videns altiùs gemit: cœpit eum pigere sortis; iniquè putat comparatum canem gratum esse cunctis, pascique de mensa herili idq; otio ludóque consequi: sese contrà portare clitellas, cædi flagello, nunquam otiosum esse, & cunctis tamen odiosum.

Si hæc fiant blanditiis, eam artem quæ tam utilis sit, statuit sectari. Igitur quodam tempore redeunti domum heroi rem tentaturus, procurrit obviam, subsilit, pulsat unguibus. Exclamante hero, accurrêre servi; & ineptus asellus, qui se urbanum credidit, fuste vapulat.

MOR. Non omnia possumus omnes, ut ait Virgilius in Bucol. *Nec omnes omnia decent. Id quisque velit, id tentet quod possit.* Nam scimus id quod Græcè significantiùs dicitur, ὄνος λύρᾳ, id est, *asinus lyrarum*, vel *lyræ*. Sic autem Boëtius, *Asinus ad lyram positus.* Repugnante naturâ irritus est labor. *Tu nihil invitâ dices faciêve Minervâ*, teste Horatio.

De Leone & Mure.

LEo, æstu cursúque defessus, sub umbra fronde superviridi quiescebat. Murum autem grege tergum ejus percurrente, experrectus unum è multis comprehendit. Supplicat captivus; indignum se esse cui leo irascatur, clamitat. Reputans ille in nece tantillæ bestiolæ nihil esse laudis, captivum dimittit. Nec verò ità multò pòst, leo fortè dum per saltum currit, incidit in plagas: rugire licet, exire non licet, Rugientem miserabiliter leonem mus audit, vocem agnoscit, repit in cuniculos, laqueorum quærit nodos, quæsitos invenit, inventos corrodit; leo è plagis evadit.

MOR. Hæc fabula suadet potentibus clementiam. Etenim, ut sunt res humanæ instabiles, egent interdum ipsi potentes ope humillimorum. Quare vir prudens etsi potest, timebit vel vili homini nocere: qui autem non timet nocere alteri, valde desipit. Quid ita? Quia etsi jam potentiâ fretus neminem metuit, forsan olim erit ut metuat. Constat enim evenisse claris magnisque regibus, ut vilium homuncionum vel gratiâ indiguerint, vel iram metuerint.

De Milvo ægroto.

LEcto decumbebat milvus, jam fermè moriens: Matrem orat precatum ire deos. Mater respondet, Nihil opis illi sperandum à diis, quorum sacra & aras suis rapinis toties violâsset.

MOR. Decet venerari superos illi enim pios juvant, impiis adversantur.

In

In felicitate neglecti, in miseriâ non exaudient. Quare in secundis rebus sis eorum memor, ut in adversis rebus præsentes sint vocati.

De Hirundine & aliis aviculis.

Cum primùm cœptum est seri linum, hirundo suadet aviculis impedire sementem, dictitans sibi fieri insidias. Irridentillæ, stultam vatem hirundinem vocant. Surgente jam lino, & virescente, rursum monet evellere sata. Iterum irridentillæ. Matureſcit linum, hortatur populari segetem. Cùm nè tunc quidem consulentem audirent; hirundo, avium cœtu relicto, hominis sibi conciliat amicitiam: init cum eo fœdus, cohabitat, cantu demulcet. Cæteris è lino avibus fiunt retia & laquei.

MOR. Multi nec ipsi consulere sibi norunt, nec rectè consulentem audiunt. Sed cùm in periculis sunt & damnis, tunc demum sapere incipiunt, & suam damnare socordiam. Tum sat supérq; consilii est; Hoc, inquiunt, & illud factum oportuit. Sed præstat esse *Prometheum* quàm *Epimetheum*. Fuêre hi fratres. Nomina sunt Græca. Alteri consilium ante rem fuit, alteri post rem; quod declarat interpretatio nominum.

De Ranis & earum Rege.

Gens ranarum, cùm esset libera, Jovi supplicabat dari sibi regẽ. Ridere Jupiter vota ranarum. Illæ tamen iterum atque iterum instare, donec ipsum perpellerent. Dejecit ille trabem. Ea moles ingenti fragore quassat fluvium. Territæ silent ranæ; regem venerantur. Accedunt pedetentim propiùs: tandem abjecto metu, insultant & desultant. Iners rex lusui est, & contemptui. Lacessunt rursum Jovem; orant regem dari qui strenuus sit. Dat Jupiter ciconiam. Is perstrenuè perambulans paludem, quicquid ranarum obviàm fit, vorat. De hujus igitur sævitia ranæ frustra quæstæ sunt. Jupiter non audit; nam & hodie adhuc querũtur. Vesperi enim ciconiâ cubitum eunte, ex antris egressæ rauco ululatu murmurant: sed surdo canunt. Vult enim Jupiter, ut quæ

regem clementem sint deprecatæ, jam ferent inclementem.

MOR. Perinde atq; ranis, evenire solet plebibusquæ si regem paulò mansuetiorem habet, ignavum & inertem esse causatur; optat aliquando contingere sibi virum. Contra siquando nacta est regem strenuum, hujus saevitiam damnat, prioris laudat clementiam: sive quòd semper præsentium nos pœnitet, sive quòd verum est verbum, *Nova veteribus esse potiora.*

De Columbis & Milvo.

Columbæ olim bellum gessêre cum milvo: quem ut expugnarent, delegerunt regem sibi accipitrem. Ille rex factus, hostem agit, non regem. Non segniùs ac milvus rapit ac laniat. Pœnitet columbas incœpti, satius fuisse putantes pati bella milvi, quàm tyrannidē accipitris.

MOR. Neminem suæ sortis nimiùm pigeat. *Nihil est* (teste Flacco) *ab omni parte beatum.* Equidem meam sortem, modò tolerabilis sit, mutare non optem. Multi, novâ sorte quæsitâ, veterem rursus optârunt. Ità plerique ingenio vario sumus omnes, ut nosmet nostri pœniteat.

De Fure & Cane.

Fvri aliquando panem (ut fileat) porrigenti respondit canis, Insidias tuas novi: panem das, quò desinam latrare, sed ego tuum munus odi; quippe, si ego tulero panem, tu ex his tectis cuncta exportabis.

MOR. Cave parvi commodi causâ amittas magnum. Cave cuivis homini fidem habeas. Sunt enim, qui dolo non tantùm benignè dicunt, sed & benignè faciunt.

De Lupo & Sucula.

Parturiebat sucula; pollicetur lupus se custodem fore fœtûs. Respōdet puerpera, Lupi obsequio se non egere; si velit pius haberi, si cupiat gratū facere, longiùs abeat: Lupi enim officium constare, non præsentiâ, sed absentiâ.

MOR. Non sunt cuncta credenda cunctis. Multi suam operam pollicentur, non tui amore, sed sui; suum quærentes commodum, non tuum.

De Partu montium.

Olim rumor erat parturire montes; homines accurrunt, circumsistunt, monstri quippiam non sine pavore expectantes; parturiunt tandem montes, exit mus. Tum omnes risu emori.

MOR.

MOR. Hanc fabellam tangit Horatius.

Parturiunt montes, naſcetur ridiculus mus.

Notat enim jactantiam. Jactabundi enim, cùm magna profitentur & oſtentant, vix parva faciunt. Quapropter Thraſones illi jure ſunt materia joci & ſcommatum. Vetat item hæc fabula inanes timores. Plerumq; enim gravior periculo eſt periculi metus, imò ridiculum eſt, quòd metuimus.

De Cane venatico, qui ab hero contemnitur.

CAnem venaticum, qui jam ſenuerat, inſtigat herus, fruſtrà hortatur; tardi ſunt pedes, non properat. Prehenderat feram, fera edentulo elabitur. Increpat herus verbere & verbo. Canis reſpondet, debere ſibi jure ignoſci; jam ſenuiſſe, at juvenem fuiſſe ſtrenuum. Sed, ut video, inquit, nil placet ſine fructu: juvenem amâſti, ſenem odiſti; amâſti prædabundum, odiſti tardum, edentulum. Sed ſi gratus eſſes, quum olim juvenem frugis causâ dilexiſti, ſenem fructuosâ juventutis gratiâ diligeres.

MOR. Rectè canis. Nam teſte Naſone,

Nil niſi quod prodeſt, charum eſt. En! detrahe menti
Spem fructûs avidæ, nemo petendus erit.

Præteriti commodi nulla eſt memoria, futuri autem gratia non magna, præſentis commodi ſumma.

Turpe quidem dictu, ſed, ſi modò vera fatemur,
Vulgus amicitias utilitate probat.

De Leporibus & Ranis.

SYlvâ inſolito mugiente turbine, trepidi lepores rapidè occipiũt fugere. Fugientibus cùm obſiſteret palus, ſtetêre anxii, utrinq; comprehenſi periculis. Quódq; majoris eſſet incitamentũ timoris, vident in palude mergi ranas. Tunc ex leporibus unus prudentior cæteris, ac diſertior, Quid, inquit, inaniter timemus? Animo opus eſt. Corporũ quidem agilitas nobis eſt, ſed animus deeſt. Hoc periculum turbinis non fugiendum, ſed eſt contemnendum,

MOR. Omni in re opus eſt animo. Jacet virtus ſine confidentia. Confidentia enim dux & regina virtutis eſt.

De Hœdo & Lupo.

CApra, cùm eſſet paſtum itura, hœdum domi concludit, monens aperire nemini, dum redeat ipſa. Lupus,

qui

qui id procul audîerat, poſt matris diſceſſum pulſat fores: voce capriſſat, jubens recludi. Hœdus dolum præſentiens, Non aperio, inquit: nam etſi vox capriſſat, tamen equidem per rimulas lupum video.

MOR. Obedire parenti filios, ipſis eſt utile; & juvenem ſeni decet auſcultare.

De Cervo & Ove.

CErvus coram lupo ovem ream facit, modium tritici debere clamitans. Ovis debiti quidem erat inſcia; tamen ob lupi præſentiam ſpondet ſe daturam. Dicitur ſolutioni dies: adeſt: monet cervus ovem. Illa it inficias. Quòd enim promiſerat, excuſat factum id metu, & præſentiâ lupi: Votum extortum non eſſe ſervandum.

MOR. Sententia juris eſt, *Vim vi repellere licet.*

Ex hac fabella nova quædam naſcitur, *Fraudem fraude refellere licet.*

De Ruſtico & Angue.

RUſticus quidam nutrîerat anguem. Iratus aliquando beſtiam petit ſecuri. Evadit ille non ſine vulnere. Poſtea ruſticus deveniens ad paupertatem, ratus eſt id infortunii propter anguis injuriam ſibi accidere. Igitur ſupplicat angui, ut redeat. Ille ait, Ignoſcere ſe, ſed redire nolle; neque fore ſecurum cum ruſtico, cui tanta ſit domi ſecuris; livorem vulneris deſiſſe, ſupereſſe tamen memoriam.

MOR. Ei, qui ſemel fidem ſolvit, iterum habere fidem vix eſt tutum. Injuriam quidem condonare. id ſanè miſericordiæ eſt: cavere autem ſibi, & decet, & prudentiæ eſt.

De Vulpecula & Ciconia.

VUlpecula vocavit ciconiam ad cœnam: Opſonium in menſam effundit: quod, cùm liquidum eſſet ciconiâ fruſtra roſtro tentante, vulpecula lingit. Abit eluſa avis, pudétque pigétque injuriæ. Poſt pluſculum dierum redit, invitat vulpeculã. Vitreum vas ſitum erat plenum opſo-

opſonii : quod quidem vas, cùm eſſet arcti gutturis, vulpeculæ opſonium licuit videre & eſurire, guſtare non licuit. Ciconia roſtro facile exhauſit.

MOR. Riſus riſum, jocus jocum, dolus dolum, fraus meretur fraudem.

De Lupo & Capite picto.

LUpus in officina ſculptoris caput humanum repertum verſat; miratur, ſentiens, id quod erat, nihil habere ſenſûs. O pulchrum, inquit, caput! Eſt in te artis multum, ſed ſenſûs nihil.

MOR. Externa pulchritudo, ſi adſit interna, grata eſt. Sin alterutrâ carendum eſt, præſtat externâ quàm internâ careas. Illa enim ſine hâc interdum incurrit odium, ut ſtolidus eò ſit odioſior, quò formoſior.

De Graculo.

GRaculus ornavit ſe plumis pavonis. Deinde pulchellus ſibi viſus, faſtidito genere ſuo, contulit ſe ad pavonum genus. Illi tandem, intellectâ fraude, ſtolidam avem coloribus nudârunt, & plagis affecerunt. Horatius hanc fabellam primo Epiſtolarum libro narrat de cornicula, Ait eam olim adornatam, collectis, quæ avibus exciderant, plumis: poſtea autem, cùm unaquæque avium ſuam plumam decerpſiſſet, ridiculam fuiſſe.

Ne, ſi forte ſuas repetitum venerit olim
Grex avium plumas, moveat cornicula riſum,
Furtivis nudata coloribus.

MOR. Notat hæc fabula eos qui ſe gerunt æquo ſublimiùs; qui cum his vivunt, qui & ditiores ſunt & magis nobiles : quare ſæpe inopes fiunt, & ſunt ludibrio. Probè Juvenalis monet, *Sacculus è cœlo deſcendit, γνῶθι σεαυτόν.* *Noſce teipſum.*

De muſca & Formica.

MUſca altercabatur cum formica: ſe nobilem, illâ ignobilem; ſe volitare, illam repere; ſe verſari in tectis regum, illam in cavernis latêre, ſegetem rodere, aquam bibere; ſe ſplendidè epulari jactabat, & hæc tamẽ

otio

otio nanciſci. E regione, formica ſe non ignobilem eſſe, ſed ſuis natalibus contentam: muſcam vagam eſſe, ſe ſtabilem: ſapere formicæ grana & fluenta, quod muſcæ paſtilli, & vina, atq; hæc ſe non ſegni otio, at ſtrenuâ operâ nanciſci: porrò formicam lætam eſſe, & tutam, charam omnibus, exemplar denique laboris; muſcam anxiam, cum periculo eſſe cunctis infeſtam, cunctis inviſam, exemplar denique ſegnitiei: formicam hyemis memorem alimenta reponere; muſcam in diem vivere, hyeme aut eſuriturum, aut certè morituram.

MOR. Qui pergit quæ vult dicere, ea quæ non vult audiet. Muſca bene dixiſſet, bene audiſſet. Aſſentior autem formicæ; videtur enim optabilior vita obſcura cum ſecuritate, quàm cum periculo ſplendida.

De Rana & Bove.

RAna cupida æquandi bovem, ſe diſtendebat. Filius hortabatur matrem cœpto deſiſtere: nihil enim eſſe ranam ad bovem. Illa ſecundùm intumuit. Clamitat natus, Crepes licet, mater, bovem nunquam vinces. Tertium autem cùm intumuiſſet, crepuit.

MOR. Cuique ſua dos eſt. Hic forma, ille viribus; hic opibus, ille pollet amicis: unumquemque ſuo decet eſſe contentum. Valet ille corpore, tu ingenio. Quocirca quiſque ſemet conſulat: nec invideat ſuperiori, quod miſerum eſt; nec, quod ſtultitiæ eſt, certare optet.

De Equo & Leone.

VEnit ad equum comedendum leo: carens autem præſenecta viribus, meditari cœpit artem; medicum ſe profitetur, verborum ambage equum hortatur. Hic dolo dolum, artem opponit arti. Fingit ſe nuper in loco ſpinoſo pupugiſſe pedem, orat ut inſpiciens ſentem medicus educat: Paret leo. At equus, quantâ potuit vi, calcem leoni impingit, & ſe continuò conjicit in pedes. Leo vix tandem ad ſe rediens, (ictu enim propè exanimatus fuerat) Pretium, *inquit*, ob ſtultitiam fero; *& is jure effugit: dolum enim dolo ultus eſt.*

MOR.

MOR. Odio digna eſt ſimulatio, & ſimulatione capienda. Non eſt timendus hoſtis, qui hoſtem præ ſe fert; ſed qui, cùm hoſtis ſit, benevolentiam ſimulat, is demum timendus eſt, & odio digniſſimus.

De Equo & Aſino.

EQuus, phaleris ſellâque exornatus, cum ingenti hinnitu per viam currebat. Currenti autem onuſtus aſellus fortè obſtabat. Equus irâ fremebundus, & fræna ferox ſpumantia mandens, Quid, inquit, tarde, ignave, obſiſtis equo? Cede, inquam, aut proculcabo te pedibus. Aſellus, contrà rudere non auſus, cedit tacitus. Equo autem provolanti & curſum intendenti crepat inguen. Tum curſui & oſtentui inutilis ornamentis ſpoliatur, deinde carrario venditur, poſtea cum carro venientem videt aſellus, & affatur, Heus bone vir, quid iſthuc ornati eſt? ubi aurata ſella, bullata cingula? ubi nitidum frænum? Sic, amice, neceſſe fuit evenire ſuperbienti.

MOR. Plerique in ſecundis rebus elati ſunt, nec ſui memores nec modeſtiæ. Sed quia proſperitate inſolescunt, adverſitatem incurrunt. Eos qui videntur felices monuerim eſſe cautos; etenim ſi rota fortunæ circumacta fuerit, ſentient miſerrimum genus infortunii eſſe, fuiſſe felices. Accedit ad cumulum infelicitatis id quoque mali, contemnentur ab iis quos ipſi contempſêre; & illudent eis ii, quos ipſi riſêre.

De Avibus & Quadrupedibus.

AVibus pugna erat cum quadrupedibus. Utrinque ſpes, utrinq; metus, utrinque erat periculum. Vespertilio autem relictis ſociis, deficit ad hoſtes: vincunt aves, duce & auſpice aquilâ, transfugam verò veſperilionem damnant, uti nè ad aves unquam illi ſit redi-io, uti nè luci unquam ſit volatus. Hæc cauſa veſperilioni eſt, ut non niſi noctu volet.

MOR. Qui cum ſociis adverſitatis & periculi particeps eſſe renuit, roſperitatis & ſalutis expers erit.

De Lupo & Vulpe.

LUpus, cùm prædæ ſatis eſſet, in otio degebat. Accedit vulpecula: ſciſcitatur otii cauſam. Senſit lupus inſidiis

ſidias fieri ſuis epulis: ſimulat morbum eſſe cauſam: orat vulpeculam deprecatum ire deos. Illa, dolens dolum non ſuccedere, adit paſtorem, monet patêre latebras lupi: hoſtem enim ſecurum poſſe inopinatò opprimi. Adoritur paſtor lupum, mactat. Illa potitur antro & prædâ. Sed fuit illi breve ſceleris ſui gaudium: nam, non ità multò pòſt idem paſtor & ipſam capit.

MOR. Fœda res invidia eſt. & ipſi interdum autori quoq; perniciosa. Flaccus, Epiſtolarum l. b. 1.

Invidus alterius rebus macreſcit opimis,
Invidiâ Siculi non invenêre tyranni
Majus tormentum.

De Cervo.

CErvus, in perſpicuo fonte ſe conſpicatus, probat procera frontis & ramoſa cornua; ſed tibiarum exilitatem damnat. Fortè, dum contemplatur, dum judicat, intervenit venator: fugit cervus Ocyor *pilis, &* agente nimbos ocyor Euro. *Inſectantur fugientem canes. Sed cùm intrâſſet condenſam ſylvam, implicata ſunt ramis cornua. Tum demum tibias laudabat, & cornua damnabat, quæ fecêre ut præda eſſet canibus.*

MOR. Fugienda petimus, petenda fugimus. Placent quæ officiunt; quæ conferunt, diſplicent. Beatitudinem cupimus, priuſquam ubi ſit intelligamus. Opum excellentiam & honorum celſitudinem quærimus: in his beatitudinem ſitam opinamur, in quibus tamen multum laboris eſt & doloris. Pulchrè id ſignificat Lyricus ille noſter;

Sæpius ventis agitatur ingens
Pinus, & celſæ graviore caſu
Decidunt turres, feriúntque ſummos
Fulmina montes.

De Vipera & de Lima.

IN fabrica offendens limam vipera, cœpit rodere. Subriſit lima, Quid, inquiens, inepta? Quid agis? Tu tibi ante contriveris dentes, quàm me atteras, quæ duritiem æris præmordere ſoleo.

MOR

MOR. Etiam atque etiam vide quîcum tibi res ſit. Si in ſortiorem dentes acuas, non illi, ſed tibi nocueris.

De Lupis & Agnis.

LUpis & agnis, quibus naturâ eſt diſcordia, fœdus aliquando fuit, datis utrinque obſidibus. Lupi ſuos catulos, oves canum cohortem dedêre. Quietis ovibus ac paſcentibus, lupuli matrum deſiderio ululatus edunt. Tum lupi irruentes fidem fœdúſq; ſolutum clamitant, ovéſque canum præſidio deſtitutas laniant.

MOR. Inſeitia eſt, ſi in fœdere tua præſidia hoſti tradas. Nam qui hoſtis fuit, hoſtis forſan nondum eſſe deſiit; fortaſſis & cauſam ceperit, cur te nudatum præſidio adoriatur.

De Sylva & Ruſtico.

QUo tempore etiam arboribus ſuus ſermo erat, venit ruſticus in ſylvam; rogat ut ad ſecurim ſuam tollere liceat capulum. Annuit ſylva. Ruſticus, aptatâ ſecuri, cœpit arbores ſuccidere. Tum, & quidem ſero pœnituit ſylvam ſuæ facilitatis: doluit ſeipſam eſſe cauſam ſui exitii.

MOR. De quo bene merearis, vide. Multi fuêre, qui accepto beneficio autoris abuſi ſunt perniciem.

De Membris & Ventre.

DEs & manus ventrem olim incuſârunt, quòd ab otioſo eo lucra ipſorum vorarentur. Jubent aut laboret, aut alinè putet. Supplicat ille ſemel atque iterum. Negant tamen manus alimentum, Exhauſto inediâ ventre, ubi cœpêre omnes artus deficere, tum manus voluit tantum officioſa eſſe: verùm id ſeró. Nam venter, deſuetudine debilis, cibum repulit. Ità cuncti artus, dum ventri invident, cum ventre pereunte pereunt.

MOR. Perinde atq; in membrorum ſocietate eſt, ità ſe habet ſocietas humana. *Membrum eget membro, amicus eget amico.* Quare mutuis officiis, mutuis operibus utendum eſt, neq; divitiæ: neq; dignitatum apices hominem ſatis tuentur. Unicum & ſummũ præſidium, comparatũ amicitia eſt.

De

De Simia & Vulpecula.

Simia vulpeculam orat, ut partem caudæ ſibi donet ad tegendas nates, illi enim eſſe oneri, quod ſibi foret uſui & honori. Reſpondet illa, nihil nimis eſſe; & ſe malle humum caudâ ſuâ verri, quàm ſimiæ nates tegi.

MOR. Sunt, qui egent; ſunt, quibus ſupereſt: nulli tamen divitum id moris eſt, ut re ſuperfluâ beet egenos.

De Cervo & Bobus.

Cervus, venatorem fugiens, conjecit ſe in ſtabulum: boves orat, ut in præſepi latitare liceat. Boves tutũ eſſe negat; mox enim & dominum & famulum affuturos. Ille ſecurum ſe eſſe ait, modò nè ipſi prodant. Intrat famulus, occultum fœno non videt, exit, Geſtire cervus, & nihil jam timere. Tum unus è bobus, & ævo & conſilio gravis, Facilè, inquit, erat hunc (qui talpa eſt) fallere: ſed ut herum (qui Argus eſt) lateas, Hic labor, hoc opus eſt. *Mox deinde introgreditur herus; qui, ut ſervi negligentiam corrigat, cuncta luſtrans oculis, & præſepe manu tentans, cervi deprehendit ſub fœno cornua: inclamat famulos: accurrunt, feram concludunt, capiunt.*

MOR. In adverſis rebus & periculis, latebræ difficiles ſunt inventu: aut quia miſeros, ut cœpit, fortuna exagitat; aut quia ipſi metu impediti, & inopes conſilii, ſemet imprudentiâ produnt.

De Leone & Vulpecula.

Leo ægrotabat, viſebant animalia, unâ officium differente vulpeculâ. Ad hanc legatum mittit leo cum epiſtola, quæ venire admoneat; gratiſſimam rem ægroto fore ejus unius præſentiam; nec quicquam periculi fore cur vulpecula metuat: leonem enim primùm quidem amiciſſimum eſſe vulpeculæ, ideóque percupere ejus colloquium. Deinde ægrotum eſſe, & decumbere, ut etiamſi

(id

(id quod non erat) velit, nocere tamen non queat. Rescribit vulpecula, Optare se, ut leo convalescat, idque curaturam Superos: cæterùm minimè visuram; terreri enim se vestigiis. Quæ quidem vestigia cùm omnia sint antro leonis adversa, & nulla adversa, eam rem indicium esse, multum quidem animalium introîsse, sed exîsse nullum. Horat.

Olim quod vulpes ægroto cauta leoni
Respondit, referam: Quia me vestigia terrent,
Omnia te adversum spectantia: nulla retrorsum.

MOR. Cave fidem habeas verbis. Ni caveris, sæpe tibi dabuntur verba. Capienda est conjectura tum ex verbis, tum ex factis; & ex his illa sunt judicanda.

De Vulpecula & Mustela.

VVulpecula, longâ inediâ tenuis, fortè per angustiorem rimam ad cumeram frumenti repsit: in qua cùm probè pasta fuit, deinde rursus tentantem egredi distentus impedit venter. Mustela, luctantem procul contemplata, tandem monet, si exire cupiat, ad cavum macra redeat, quò macra intraverat.

MOR. Videas complures in mediocritate lætos esse atque alacres, vacuos curis, expertes animi molestiis. Sin hi divites facti fuerint, videbis eos mœstos incedere nunquam frontem porrigere, plenos curis, animi molestiis obrutos. Hanc fabellam sic *Horatius* canit, lib. 1. *Epist.* 7.

Fortè per angustam tenuis vulpecula rimam
Repserat in cumeram frumenti: pastáque rursus
Ire foràs pleno tendebat corpore frustrà.
Cui mustela procul, Si vis, ait, effugere istinc,
Macra cavum repetas arctum, quem macra subîsti.

De Equo & Cervo.

EQuus gerebat bellum cum cervo. Pulsus tandem è pascuis, implorabat opem humanam. Redit cum homine; descendit in campum: victus antea jam fit victor. Sed tamen hoste victo, & sub jugum misso, ipse victor, necesse est, serviat homini. Equitem fert dorso, frænum ore.

MOR. Dimicant multi contra paupertatem: qua per fortunam & industriam victâ, sæpe victoris interit libertas: Domini quippe & victores paupertatis servire incipiunt divitiis, anguntur avaritiæ flagris, parsimoniæ cohibentur frænis, nec quærendi tenent modum, nec (justo quidem avaritiæ supplicio) partis rebus audent uti. De hac re *Hor.* l. 1. *Epistolarum*, 10. *Epist.*

Cervus equum, pugnâ melior, communibus herbis
Pellebat; donec minor in certamine longo
Imploravit opes hominis, frænúmque recepit.
Sed, postquam victor violens discessit ab hoste,
Non equitem dorso, non frænum depulit ore.
Sic, qui pauperiem veritus, potiore metallis
Libertate caret, dominum vehet improbus, atque
Serviet æternùm, quia parvo nesciat uti.

ÆSOPI FABULÆ, ADRIANO BARLANDO INTERPRETE.

De duobus Adolescentibus.

Adolescentes duo opsonium apud coquum se[illegible] emp[illegible] simulant. Coquo alias res agente[illegible] car[illegible] alter è canistro surripit: dat socio [illegible] veste occulat. Coquus subreptam si[illegible] carn[illegible]tem ut vidit, furti utrumque co[illegible]pit insimulare. Qui abstulerat, per Jovem nihil haber[illegible] is verò qui habuit, nil se abstulisse identidem pejera[illegible] Ad quos, Me quidem, inquit coquus, fur nunc latet, s[illegible] is inspexit, is scit, per quem jurâstis.

MOR. Si quid peccavimus, id statim non sciunt homines; at Deus [illegible]mnia videt, qui sedet super cœlos, & intuetur abyssos. Quod si cogite[illegible] homines, suppressiùs prudentiúsque peccabitur.

De Cane & Lanio

Canis in macello cùm lanio carnem abstulisset, in p[illegible]des sese continuò, quantum potuit, conjecit. Lani[illegible] jacturâ rei perculsus primùm tacuit: deinde animum [illegible]cipie[illegible]

cipiens, ſic procul acclamavit, O furaciſſime, curre tutus, impunè tibi licet: tutus enim es nunc ob celeritatem: poſthac autem cautiùs obſervaberis.

MOR. Hæc fabula ſignificat, plerosque homines tum demum fieri cautiores, ubi damnum acceperint.

De Cane & Ove.

CAnis ovem in jus vocat, panem ex mutuo debere clamitans. Illa it in ficium. Milvus, lupus, vultur, accerſuntur: rem affirmant. Damnatur ovis: damnatam canis rapit ac deglubit.

MOR. Falſis teſtimoniis opprimi quamplurimos, tum nemo neſcit, tum hæc quàm optimè docet fabellula.

De Agno & Lupo.

AGno comitanti capru lupus ſit obviam: rogitat cur relictâ matre olidum potiùs ſequatur hircum, ſuadétque, ut ad diſtenta lacte matris ubera redeat; ſperans ſitâ fore, abductum ut laniet. Ille verò, Mater me, ô lupe, inquit, huic commiſit: huic ſumma cura ſervandi data eſt: parenti p tiùs quàm tibi obſequendum, qui me ſeducere iſtis dictis poſtulas, ſu ductum mox diſcerpere.

MOR. Noli omnibus fidem habere. Multi enim, dum aliis videntur velle prodeſſe, ſibi interim conſulunt.

De Adoleſcente & Cato.

CUm adoleſcens quidam in deliciis amoribúſque ſurpâſſet catum, Venerem precibus fatigavit, ut catum in fœminam transfiguraret. Commiſereſcit, & audit orantem Venus: fit metamorphôſis, quæ adoleſcenti miſerè amanti perplacuit, nempe tota ſucci plenula, tota candidula, tota elegantula. Itur deinde in cubiculum, dicitur, luditur. Nec verò ità multò pòſt, percupiens experiri Dea nunquid catus cum corpore mutâſſet & mores, per impluvium immittit muſculum. Ibi viſu pro-

ſus atque ludo res digna accidit. Conſpectam illico beſtiolam inſequitur muliercula. Venus, indignans fœminæ, vultus in catum mutavit.

Cum pedibúſque manus, cum parvis brachia mutat
Cruribus : & cauda eſt mutatis addita membris.

MOR. Cœlum, non animum mutant, qui trans mare currunt.
Nimiſque difficile eſt, aſſueta relinquere.
Horat. *Naturam expellas furcâ licèt, uſque recurret.*

De Agricola & Filiis.

COmplures habebat agricola adoleſcentulos, iiq; inter ſe diſcordes fuêre : quos pater elaborans trahere ad mutuum amorem, appoſito faſciculo, jubet ſingulos brevi circundatum funiculo effringere. Imbecilla nequicquam conatur ætatula. Solvit pater, redditque ſingulis virgulam: quam cùm pro ſuis quiſq; viriculis facilè frangeret; O, inquit, filioli, ſic concordes vos vincere poterit nemo : ſed, ſi mutuis volueritis ſævire vulneribus, atque inteſtinum agitare bellum, eritis tandem prædæ hoſtibus.

MOR. Docet hic Apologus, *Concordiâ parvæ res creſcere, diſcordiâ magnas dilabi.*

De Ruſtico & Equo.

RUſticus equum vacuum, aſinúmque ſarcinulis egregiè onuſtum producit ad viam. Defeſſus aſellus equum, ſibi onera ut adjuvet, orat, ſi ſalvum velit. Negat facturum equus. Aſellus tandem ſarcinæ ponderе gravatus procumbit : moritur. Herus omne onus, mortui quoque aſelli corium, in equi dorſum reclinat. Quibus cùm ille deprimeretur, Me Miſerum, inquit ! merito meo ſic nunc excrucior, qui dudum laboranti aſino opitulari nolui.

MOR. Monemur hâc fabulâ, ut oppreſſis ſubveniamus amicis. *Ortûs noſtri* (inquit Plato) *partem ſibi patria vendicat, partem amici.*

De

De Carbonario & Fullone.

Fullonẽ invitabat carbonarius, ut ſecum in unis ædibus habitaret. Fullo, Non eſt, inquit, mi homo, iſtud mihi vel cordi, vel utile: vereor enim magnopere, nè, quæ ego eluam, tu reddas tam atra, quàm carbo eſt.

MOR. Monemur hoc Apologo, cum inculpatis ambulare: monemur ſceleratorum hominum conſortium, veluti peſtem quandam devitare.

Trahunt (inquit *Campanus*) *hominem ſodalitia: commercia etiam in mores penetrant, & perinde quiſque evadit, ut ii quibuſcum verſatur.*

De Aucupe & Palumbo.

Iт venatum auceps: videt nidulantem procul in altiſſima arbore palumbum; adproperat; denique inſidias molitur: premit fortè calcibus anguem. Hic mordere. Ille improviſo exanimatus malo, Me miſerum, inquit! dum alteri inſidior, ipſe diſpereo.

MOR. Significat hæc fabula, nonnunquam eos ſuis artibus circumveniri qui res novas moliuntur.

De Buccinatore.

Buccinator quidam ab hoſtibus capitur; adducitur. Trepidare ille, ſupplicare ut parcant innoxio; ſe quando nihil armorum unquam præter unam buccinam geſtaverit, hominem nè potuiſſe quidem occîdere, nedum voluiſſe. Illi contrà murmure tum ſævo, tum verberibus intonant, Nihil agis, ſcelus? maximè noces, atque nunc hîc trucidabere; quòd, cùm ipſe (ut fateris) ſis rei militaris imperitus, cornu iſto tuo aliorum excitas evibráſque animos.

MOR. Graviſſimè peccant nonnulli, qui ad mala alioqui ſatis proni principibus, ut iniquè agant, conſulunt atq; hujuſmodi quædam illorum aures occinunt: Quid etiam dubitas? An te Principem eſſe oblitus es? An non tibi quod lubeat, licet? Tu legibus major: in te Legi-rupæ nomen cadere haud poteſt, qui ipſis etiam dominaris legibus. Tui nihil poſſident, quod tuum non ſit. Tu potes & ſervare & perdere. Tibi fas eſt opibus dignitatéq; augere quem viſum ſit. Fas eſt ubi libuerit, adimere. Alios alia vel damnant, vel commendant: Tibi nihil non honeſtiſſimum futurum.

De Lupo & Cane.

Lupus cani ante lucem in ſylva fortè fortunâ ſit obviam, ſalutat, adventum gratulatur, denique rogat, quo pactotam ſit nitidus. Cui ille, Herilis cura hoc efficit, herus me blandientem ſibi demulcet, de menſa paſcor herili nitidiſſima, nunquam ſub dio dormito, tum univerſæ familiæ non dici poteſt quàm ſim gratus. Næ tu, inquit lupus, multò es feliciſſimus, ô canis, cui tam benignus & comis contigit herus; quocum ô utinam commorari & mihi liceat! nullum me animantium eſſet uſpiam fortunatius. Canis novi ſtatûs cupidiſſimum videns lupum, effecturum ſe pollicetur, ut hæreat in parte aliqua apud herum, modò de priſtina ferocia aliquid remittere; & ſervitutem ſervire velit. Stat ſententia: Lupo libitum eſt deambulare ad villam, ſermones edunt in itinere prorſus jucundiſſimos. Poſtea verò cùm illuxit, contritum canis collum videns lupus, Quid ſibi vult, inquit, ô canis, tua iſthæc prorſus depilata cervix! Solebam, inquit ille, feroculus notis pariter & ignotis allatrare, obmorderéque nonnunquam: id ægre ferens herus crebris me tundebat verberibus, prohibens etiam, nè quem præter furem lupúmque adorirer: ego ſic vapulando victus ſum, & mitior factus, hócque genialis ſævitiæ ſervavi ſignum. Lupus hoc audito, Ego, inquit, heri tui amicitiam tanti non emo. Vale igitur, ô canis, cum tua iſthac ſervitute: mihi mea potior eſt libertas.

MOR. Optabilius eſt humili casâ dominum eſſe, & panem atrum vorare, quàm in ampliſſima regia opiparis menſis frui, & obnoxium trepidúmque degere: nam libertas ſublimi exulat aulâ, ubi accipienda venit, & muſſitanda injuria eſt.

De Agricola & Canibus.

Agricola, cùm ruri plusculos hyenâsset dies, cæpit tandem necessariarum rerum penuriâ laborare: interficit oves, mox & capellas, postremò boves quoque mactat; ut habeat quo inediâ penè exhaustum corpusculum sustentet. Id videntes canes salutem fugâ quærere constituunt: sese enim non victuros diutius; quando nè bobus quidem, quorum in opere rustico faciendo utebatur operâ, pepercit herus.

MOR. In quam domum mercedis gratiâ te tradas, vide. Nonnulli inhumanissimi sunt heri. Multi enim hodie eò dementiæ prolabuntur, ut vel servos infortunio, malo, & damno libenter mactent.

De Vulpe & Leone.

Vulpecula, quæ Leonis immanitatem insuetam habebat, semel atque iterum id fortè animal contemplata, trepidare & fugitare. Cùm jam tertiò obtulisset sese obviam leo, tantùm abfuit, ut metuerit quicquam vulpes, ut confidenter illum adierit salutaveritque.

MOR. Omnes nos consuetudo audacio es facit, vel apud eos, quos antea aspicere vix ausi fuimus.

De Vulpe & Aquila.

Vulpeculæ proles foràs excurrebat: ab aquila comprehensa matris fidem implorat. Accurrit illa, ut captivam prolem dimittat, aquilam rogat. Aquila nacta prædam ad pullos subvolat. Vulpes, correptâ face, quasi illius munitiones incendio absumpturæ esset, insequitur. Cùm jam arborem conscendisset, Et ipsa nunc, te, inquit, tuósque, si potes, ure. Trepidans aquila incendium dum metuit; Parce, inquit, mihi parvíque liberis; tuum, quicquid habeo, reddidero.

MOR. Per *aquilam*, potentis atq; audacis animi homines intellige; per *vulpem*, pauperculos, quos calumniis premere contumeliisq; afficere, divitibus æquè studium est. Verùm, quando est sua & formicis ira, impotentes ii acceptam interdum probè ulciscuntur injuriam.

De Agricola & Ciconia.

Gruibus anſeribúſque ſata depaſcentibus, laqueum prætendit ruſticus: capiuntur grues, capiuntur anſeres, capitur & ciconia. Supplicat illa, innocentem ſeſe clamitans; & nec gruem, nec anſerem eſſe, ſed avium omnium optimam, quippe quæ parenti ſedulò ſemper inſervierit eundémque ſenio confectum aluerit conſueverit. Agricola, Horum, inquit, nil me fugit: verùm cum nocentibus poſtquam te cepimus, cum eis quoque morieris.

MOR. Qui flagitium committit, & is qui impuris ſe adjungit ſocium, pari pœnâ plectuntur.

De Gallo & Cato.

Venit ad gallum comedendum catus: non ſatis autem habens ad nocendum cauſæ, gallum criminari occipit, obſtreperam eſſe avem dictitans, utpote quæ voce tam acutâ noctu dormientes homines expergefacit. Ille ſe innocentem ait, cùm excitet ad opera mortales. Catus interea intonat, Nihil agis, ſceleſte: cum matre rem habes, nec à ſorore abſtines. Id gallus quoque cùm expurgare niteretur; Nec hoc, inquit perſeverantiùs ſaviens catus, quicquam faciet: tu mihi hodie diſcerpêris.

MOR. Verus dictum eſſe ait *Guliel. Gaudanus*, *Ut canem cædas, facile inveniri baculum.* Malus, ſi libitum fuerit, quo jure, quâque injuria te præcipitem dabit.

De Opilione & Agricolis.

Puer editiore pratulo oves paſcebat, atque, per jocum térq; quatérque lupum adeſſe clamitans, agricolas undique exciebat. Illi ſæpiùs illuſi ſeriò auxilium implorantidum non ſubveniunt, fiunt oves præda lupo.

MOR. Si mentiri conſueverit quiſquam, huic, ſi quando verum narrare occeperit, haud facilè habebitur fides. Superiori Apologo finitimus eſt ille apud *Horat.* lib. 2. *Epiſt.* 17. de *Plano* ſcurra jocus.

Nec ſemel irriſus triviis attollere curat.
Fractо crure Planum: licet illi plurima manet

L cryma,

Lacryma, per ſanctam juratus dicas Oſirim,
Credite, non ludo: crudeles, tollite claudum.
Quare peregrinum, vicinia rauca reclamat.

De Aquila & Corvo.

RUpe editiſſimâ in agni tergum devolat aquila. Videns id corvus imitari, veluti ſimia, geſtit aquilam: in arietis vellus ſe demittit, demiſſus impeditur, impeditus comprehenditur, comprehenſus projicitur pueris.

MOR. Non aliorum, ſed ſuâ te quiſque virtute æſtimet. *Two te pede metire*, inquit *Horatius. Id velis, id tentes, quod poſſis.*

De Cane invido & Bove.

PRæſepio fœni pleno decumbebat canis. Venit bos ut comedat. Ille, ſeſe ſurrigens, prohibere. Bos, Dii te cum tua iſthac invidia perdant, inquit, qui nec fœno veſceris, nec me veſci ſinis.

MOR. Eo ſunt ingenio plerique, ut aliis invideant, quod ipſi mentis inopiâ aſſequi nequeant.

De Cornice & Ove.

STrepitat in oviculæ dorſo cornicula. Ovis, Cani, inquit, ſi ſic obſtreperes, ferres infortunium. At cornix, Scio, inquit, quibus inſultem; placidis moleſta, ſævis amica.

MOR. Impotenti & ſincero perpetuò eſt cum malis parata certatio. Illiditur ſolo innocentiſſimus quiſque: nocentis verò, ac præferocis hominis auribus obſtrepit nemo.

De Pavone & Luſcinia.

PAvo apud ſummi Jovis ſororem & conjugem Junonem queritur, luſciniam ſuavè cantillare; ſe ob raucam ravim ab omnibus irrideri. Cui Juno, Dos ſua à diis cuique: luſcinia cantu, tu plumis longè ſuperas: unumquemque ſuâ ſorte decet eſſe contentum.

MOR. Quæ dii largiuntur grate ſumamus animo, neque majora quæramus. *Superi temerè agunt nihil.*

De

De Mustela senicula & Muribus.

MUstela, præ senio viribus carens, mures jam, ità ut solet, insequi non valebat; meditari cœpit dolum; in farinulæ colliculum se illatebrat, sic sperans fore, ut citra laborem venetur. Accurrunt mures; &, farinam esitare dum cupiunt, ad unum omnes à mustela vorantur.

MOR. Ubi viribus quispiam destitutus fuerit, ingenio opus est. *Lysander Lacedæmonius* subinde dicere solebat, Quò non perveniret leonina pellis, vulpinam assumendam esse. Quod sic lucidiùs dixeris, *Ubi virtus non satis præstet, adhibenda est astutia.*

Apologus ex *Mantuano* traductus.

RUsticus quidam ex malo, quam in proximo habebat, agello, sapidissima quotannis legebat poma: hero lecta donabat urbano; qui, illectus incredibili pomorum dulcedine, malum tandem ad sese transtulit. Ea veterrima repentè exaruit, atque ibi poma pariter & malus periêre. Quod cùm patrifamiliàs nunciaretur, Heu! difficile est, inquit, annosam transplantare arborem: satis supérque fuerat, (si frænos meæ novissem imponere cupiditati) fructus ramo decerpere. Hanc fabellam sic Mantuanus *cecinit:*

Rusticus ex malo dulcissima poma legebat,
Unde dare urbano dona solebat hero.
Ast herus, illectus frugum dulcedine, malum
Transtulit in laribus proxima rura suis.
At quia malus erat senior, translata repente
Aruit, & proles cum genetrice perit.
Heu! male transfertur, senio cum induruit arbor,
Inquit herus; fuerat carpere poma satis.

MOR. Qui nimium sapiunt, atque inconcessa sequuntur,
Desipiunt: cohibet qui sua vota, sapit.

BAR-

BARLANDI FABULÆ.

De Leone & Rana.

AUdire vocem visus leo prosilit: substitit non sine trepidatione, magni quippiam expectans. Egreditur tandem aquis ranula. Leo, deposito metu, adproperans bestiolam proculcat pedibus.

MOR. Vetat hic Apologus inanes timores, ut illa à *Guliel. Gaudano* vetita Fabula de partu montium.

De Formica.

SItiens venit ad fontem, ut biberet, formica; incidit fortè in puteum; opitulatur eminùs, ex arbore dejecto ramo, columba. Ramum conscendens formica servatur. Adest, columbam ut capiat, aucceps: non sinit formica, aucupis pedem arripit mordicùs: avolat columba.

MOR. Docet hæc fabula præclarè, meritis referendam esse gratiam.

De Pavone & Pica.

GEns avium, cùm libere vagaretur, optabat sibi dari regem. Pavo se imprimis dignum qui eligeretur putabat, quia esset formosissimus. Hoc in regem accepto, Pica, *O rex, inquit, si te imperante, aquila nos perstrenuè, ut solet, insequi cœperit, quo illam modo abiges? quo nos pacto servabis?*

MOR. In principe non tam forma, quàm corporis fortitudo spectanda: opus est prudentia.

De Ægroto & Medico.

MEdicus curabat ægrotum: ille tandem moritur. Tum ad cognatos medicus, Hic, *inquit*, intemperantiâ periit.

MOR. Ebrietatem & libidinem nisi quis maturè reliquerit, aut nunquam perveniet ad senectutem, aut perbrevem est habiturus senectutem.

De

De Leone & aliis.

Leo, aſinus, vulpes eunt venatum: capitur ampla venatio: capta partiri juſſa. Aſino ſingulis ſingulas partes ponente, irrugîit leo, aſinum rapit, ac laniat. Poſtea, vulpeculæ id dat negotii: quæ aſtutior, cùm, leoni longè optimâ propoſitâ parte, ſibi vix minimam particulam reſervâſſet, rogat leo, à quo ſic docta ſit. Cui illa, Hujus me, inquit, calamitas docuit; mortuum aſinum oſtendens.

MOR. Felix quem faciunt aliena pericula cautum.

De Hœdo & Lupo.

E Feneſtra proſpectans hœdus prætereuntem lupum convitiis inceſſere audebat: cui lupus, Non tu, ait, ſceleſte mihi convitiaris; ſed locus.

MOR. Et tempus & locus ſemper audaciam addunt homini.

De Aſino.

Asinus, de hortulani ſævitia querens, Jovi ſupplicat, alium dari herum. Exaudire Jupiter vota aſini; dat tegularium: apud quem cùm tegulas gravioráq; tergo vectaret onera, acceſſit rurſum ad Jovẽ; orat dari, q'ui mitior ſit. Ridere Jupiter. Ille tamen non deſtitit inſtare, & orare, uſq; adeò donec perpelleret. Dat illi coriarium: quem ubi pernovit aſellus, Me miſerum, inquit, qui dum nullo ſum contentus domino, in eum inciderim, qui nec corio quidem meo (quantum auguror) parcet!

MOR. Semper damnamus quæ præſentia ſunt, & *nova* appetimus, quæ (ut dici ſolet) *veteribus non ſunt potiora.*

De Anu & Ancillis.

Anus quædã domi habebat ancillas complures; quas quotidie antequam luceſceret ad galli gallinacei, quem domi alebat, cantum excitabat ad opus. Ancillæ, quotidiani tandem negotii commotæ tædio gallũ mobtruncant,

cant, ſperantes jam, necato illo, in medios ſeſe dies dormituras: ſed hæc ſpes miſeras fruſtrata eſt, Hera enim, ut interemptum gallum reſcivit, intempeſtâ deinceps nocte ſurgere jubet.

MOR. Non pauci, gravius malum dum ſtudent evitare, in alterum diverſum incidunt. Pervulgatum eſt,

Incidit in Scyllam, qui vult vitare Charybdim.

De Aſino & Equo.

ASinus beatum putabat equum, quòd pinguis eſſet, & in otio degeret: ſe verò infelicem dicebat, quòd macilentus eſſet, ac ſtrigoſus, quotidiéq; ferendis oneribus ab immiti hero exercertur. Haud multò pòſt ad arma conclamatum eſt; tum equus, Non equidem dorſo, non frænum reppulit ore, *nec telum corpore: hoc viſo, aſinus magnas diis gratias agebat, quòd non equum ſe, ſed aſinum feciſſent.*

MOR. Miſeri ſunt quos vulgus beatos judicat; & non pauci beati, qui ſe miſerrimos putant. Sutor crepidarius regem dicit felicem, quem rerum omnium compotem videt; non conſiderans, in quantas res & ſollicitudines diſtrahatur, dum interim ipſe cum optima paupertate cantillat.

De Leone & Capra.

EDitâ rupe ambulantem capram fortè conſpicatus leo monet, ut potiùs in viride pratum deſcendat. Capra, Facerem fortaſſis, inquit, ſi tu abeſſes; qui mihi non iſtud ſuades, ut ego indè ullam capiam voluptatem, ſed ut tu habeas quod vores famelicus.

MOR. Omnibus nè habeas fidem. Quidam enim non tibi, ſed ſibi conſulunt.

De Vulture aliiſque avibus.

ANnuum ſe natalem celebrare adſimulat vultur: aviculas ad cœnam invitat: Veniunt pleræque omnes; venientes magno plauſu favoribúſque accipit; acceptas laniat vultur.

MOR. Non ſunt amici omnes, qui blandè dicunt, aut benignè ſe facere velle ſimulant. Hinc *Ovidius, Melle ſub Hyblæo ſæpe venena latent.*

De

De Anſeribus.

ANſeres unà cum gruibus agrum vaſtabant, quibus auditis, ruſtici protinus in illos feruntur. Ruſticos conſpicatæ avolant grues, capiuntur anſeres, qui, impediti corporis onere, ſubvolare non poterant.

MOR. Expugnatâ ab hoſtibus urbe, facilè ſe ſubducit inops: at dives ſervit captus. In bello divitiæ magis oneri ſunt, quàm uſui.

De Jove & Simia.

JUpiter ſcire percupiens, quiſnam mortalium ſcitiſſimos ederet liberos, convocare jubet quicquid uſpiam eſt animantium. Concurrunt ad Jovem undique: aderat jam alitum pecudúmq; gentus; inter quas & ſimia deformes catulos brachio geſtãs. Cùm adveniſſet, à riſu nemo temperare potuit: quin etiam Jupiter ipſe profuſè admodum riſit. Ibi continuò ſimia ipſa, Imò, inquit, novit & Jupiter judex noſter, catulos meos magnopere omnes, quotquot adſunt, præcellere.

MOR. Suum cuique pulchrum, ut eſt Adagium. Et alibi apud *Theocritum* in Eidyl.

Quæ minimè ſunt pulchra, ea pulchra videntur amanti.

ANIANI FABULÆ, ADRIANO BARLANDO INTERPRETE.

De Quercu & Arundine.

FAſtûs olim atq; adeò inſolentiæ plena quercus, arundinem aggreſſa eſt; Si nunc, inquiens, pectus animoſum eſt tibi, proceda, agedum, ad pugnam; ut noſter duarum eventus oſtendat utra viribus præſtet. Arundo quercûs tantum exſultationem, fortitudiníſque jactationem vanam nihil mirata, ſic reſpondit: Certamen nunc abnuo, nec meæ ſortis me piget: nam, etſi in omnem

partem

partem mobilis, tempestates tamen pervinco sonoras: tu, si semel vasto rex Æolus antro luctantes emiserit ventos, *concides, & mihi tum rideberis.*

MOR. Declarat hæc tabula, non semper eos fortissimos esse, qui (nullâ etiam lacessiti injuriâ) aliis insultant.

De Piscatore & Pisciculo.

PIscator, jacto in aquam hamo cibis illito, piscem lum eduxit. Orat obsecrátque captivus, se minutulum ut abire sinat, & adolescere, ut postea majore potiatur. Piscator, I go, *inquit,* spem pretio non emam: *quippe qui eo fuerim ingenio semper, ut quicquid possem mallem auferre potiùs in præsentia.*

MOR. Hæc nos monet fabella, ne certa incertorum spe unquam amittamus. *Quid enim stultius,* ut est apud *Ciceronem, quàm incerta pro certis habere?*

De Formica & Cicada.

APpetente hyeme, frumentum in aream ad Solẽ trahebat formica. Videt id cicada, accurrit, rogitat granum. Formica, Cur non, inquit, & tu meo exemplo æstate trahis quodcunque potes, atque addis acervo? Respondet illa, sibi id temporis cantando transfig. Ridens formica, Si, ait, æstate cantare soles, meritò nunc esuris.

MOR. Monemur hac fabella, dum adhuc robur corporis adest, quærere ea, quibus imbecilla sustentetur senectus. Per *hyemem,* senectutem intellige; per *æstatem,* adolescentiam, & florem illum ætatis.

De Leone & Tauro.

LEonem fugi bat taurus, in hircum incidit: is cornu, & caperatâ minitabatur fronte. Ad quem plenus irâ taurus, Non tua, inquit, in rugas contracta frons me territat; sed immanem metuo leonem, qui nisi tergo hæreret meo, jam scires, non ità parvam rem esse pugnare cum tauro, & nostro sequi de vulnere sanguinem.

MOR. Calamitosis non est addenda calamitas. *Sat miser est, qui semel est miser.*

ANIANI

ANIANI FABULÆ,

A GUILIELMO HARMANNO, D. AUGUSTINI Ordinis Canonico, interprete mutatæ.

De Nutrice & Lupo.

Nutrix minatur puerum plorantem, ni taceat, datum iri lupo. Lupus id fortè audit, ſpe cibi manet ad fores. Puer tandem ſileſcit, ebrepente ſomno. Regreditur lupus in ſylvam jejunus & inanis. Vulpes, ubi ſit præda ſciſcitatur. Gemebundus ille, Verba inquit, mihi data ſunt: puerũ plorantem abjicere minabatur nutrix; at fefellit.

MOR. Fœminæ non eſſi adhibenda fides.

De Teſtudine & Aquila.

Ceperat teſtudinem tædium reptandi. Si quis eam in cœlum tolleret, pollicetur baccas maris rubri. Suſtulit eam aquila. Poſcit præmium. Non habentem fodit unguibus. Ità teſtudo, quæ concupîit videre aſtra, in aſtris vitam reliquit.

MOR. Tuâ ſorte ſis contentus. Fuêre nonnulli, qui ſi manſiſſent humiles, poterant eſſe tuti: facti ſublimes inciderunt in pericula.

De Cancris, Matre & Filio.

Cancrum retrogradum monet mâter, antrorſum ut eat. Filius reſpondet, Mater, I præ, ſequar.

MOR. Nullum reprehenderis vitii, cujus ipſe queas reprehendi.

De Sole & Aquilone.

Sol & Aquilo certant, uter ſit fortior. Conventum eſt experiri vires in viatorem, ut palmam ferat qui excuſſerit manticam. Boreas horriſono nimbo viatorem aggreditur. At ille non deſiſtit, amictum gradiendo duplicans. Aſſumit vires Sol, qui nimbo paulatim evicto, emolitur radios. Incipit viator æſtuare, ſudare, anhelare.

Tandem

Tandem progredi nequiens captat frigus opacum, atque ſub frondoſo nemore, abjectâ manticâ, reſedit: ità Soli contigit victoria.

MOR. Quiſcum certes, etiam atque etiam vide. Nam etſitu fortis es, eſt forſan alius te fortior: aut ſi non fortior, certè callidior; ut conſilio ſuo tuum vincat robur.

De Aſino.

ASinus venit in ſylvam, offendit exuvias leonis, quibus indutus redit in paſcua, greges armentáq; territat, & fugat. Venit qui perdiderat, quæritat ſuum aſinum. Aſinus viſo hero occurrit: imò cum rugitu ſuo incurrit. At herus, prehenſis, quæ extabant, auriculis, Alios licèt, inquit, fallas; ego te, aſelle mi, probè novi.

MOR. Quod non es, nec te eſſe ſimiles: non doctum, cùm ſis indoctus; non divitem, non nobilem, cùm ſis pauper & ignobilis, te jactes: vero enim comperto rideberis.

De Rana & Vulpe.

RAna egreſſa palude in ſylvis apud feras medicinã profitetur. Ait, ſe nec Hippocrati, nec Galeno cedere. Cæteris habentibus fidem, illuſit vulpes. An hæc, inquit, medicinæ habebitur perita, cui ſic pallet os? Quin curet ſeipſã. Sic illuſit vulpes: eſt enim ranæ os cæruleo colore.

MOR. Stultit, æ eſt, profiteri quod neſcias.

De Cane Mordaci.

CAni ſubinde homines mordenti, ut ſibi quiſque caveret, alligavit dominus nolam. Canis, ratus virtuti ſuæ tributum decus, ſuos populares deſpicit. Accedit ad hunc canem aliquis jam ætate & autoritate gravis, monens eum nè erret: nam iſta, inquit, nola data eſt tibi in dedecus, non in decus.

MOR. Glorioſus interdum ſibi ducit laudi, quod ipſi eſt vituperio.

De Camelo.

CAmelus ſxi pœnitẽs quærebatur tauros inſignes ire geminis cornibus, ſe inermem objectum cæteris ani-

malibus. Orat Jovem donare ſibi cornua. Ridet Jupiter ſtultitiam cameli: nec modò votum negat, verùm & auriculas beſtiæ decurtat.

MOR. Sit quiſque fortunâ contentus ſuâ. Etenim multi, fortunam ſecuti meliorem, incurrêre pejorem.

De duobus Amicis & Urſo.

DVo amici faciunt iter: occurrit in itinere urſus. Unus, arbore conſcenſâ, periculum evitat: Alter, cùm ſpes fugæ non eſſet, collidit ſe humi. Accedit bellua, contrectat jacentem, os explorat & aures. Homine ſpiritũ continente ac motũ, urſus, qui mortuis parcit, ratus cadaver eſſe, innocuus diſcedit. Percunctante poſtea ſocio quidnam beſtia dixiſſet jacenti in aurem: hoc monuiſſe ait; Nè unquam cum illiuſmodi amicis iter facerem.

MOR. Rara avis in terra nigróque ſimillima cygno, fides eſt. Verum amicum res adverſæ & pericula deſignant.

De Equite calvo.

EQues calvus illigârat pileo comam fictitiam. Venit in campum acri ſpirante Boreâ: ac dum malè obſervat capillatum galerum, ſubitò apparet calvities. Tollit cachinnum corona, necnon & ipſe ridet. Quid novi eſt, inquit, avolare capillos alienos, cùm olim defluxerint qui fuerint mei?

MOR. Bellè fecit eques, qui non eſt indignatus, ſed cum ridentibus riſit. *Socrates* verò, cùm accepiſſet in foro alapam, hoc modo reſpondit, *Moleſtum eſſe neſcire homines, quando debeant prodire cum galea.*

De duabus Ollis.

DVæ ollæ ſtetêre in ripa: altera erat lutea, altera ærea; utramq; tulit vis fluvii. Lutea colliſionem metuenti reſpondet ærea, nè quid timeat: Seſe enim nè collidantur, ſatis curaturam. Tum altera, Seu me, inquit, tecum; ſeu te mecum flumen colliſerit; cum meo utrumque fiet periculo. Quare certum eſt à te ſeparari.

MOR.

MOR. Satius eſt vivere cum ſocio pari, quàm cum potentiori. A potentiori enim poteſt eſſe periculum tibi, non illi à te.

De Ruſtico & Fortuna.

RUſticus, cùm araret, offendebat in ſulcis theſaurum: gratias agit telluri, quæ hunc edidiſſet. Fortuna, videns nihil honoris haberi ſibi, ità eſt ſecum locuta: Theſauro reperto ſtolidus mihi non eſt gratus; at, eo ipſo theſauro poſtea amiſſo, me primam omnium votis & clamore ſollicitabit.

MOR. Beneficio accepto, grati ſimus bene de nobis merenti. Ingratitudo enim digna eſt etiam beneficio, quod jam acceperit, privari.

De Tauro & Capro.

FUgit leonem taurus, venit ad ſpeluncam quærens latibulum. Intranti occurſat cornibus, qui intus erat, caper. Tum his verbis bos emugit, Tu quidem cornibus tuis meam excipis fugam; verùm ſi abîerit, quem fugio, quantùm à viribus tauri diſtet caper, tum ſenties.

MOR. Qui neſcit miſeris eſſe ſuccurrendum, aut certè non nocendum, caper eſt. Quiſquis enim à miſerorum injuriis non temperaverit, ſi (ut eſt fortuna mutabilis) miſeris redîerit ſolicitas, nimirum nocuiſſe miſeris eum pœnitebit.

De Simia & ejus prole.

OMnes animantes ſuo conſpectui Jupiter adeſſe juſſerat, cujuſnam ſoboles eſſet pulcherrima, judicaturus. Properant feræ, advolant aves, necnon ad id certamen adnatant piſces. Omnium poſtrema feſtinat ſimia, trahens ſecum ſuam prolem. Cujus quidem prolis fœdas nates cunctis ridentibus, ſic inquit, Maneat, cui faverit Jupiter, victoria: meo tamen judicio, hic meus natus eſt bellus, & omnium natis jure præferendus. Hoc dicto ſubrîſit & Jupiter.

MOR. Et nos & noſtra nobis placent. Sed de nobis & de noſtris factis aliorum ſit judicium; nè ſi ipſi judicemus, cum ſimia rideamur.

De Pavone & Grue.

Pavo & grus unà cœnant. Pavo ſe jactat, caudam oſtentat, gruem contemnit. Grus fatetur pavonem formoſis pennis; ſe tamen, dum vix tectis ſupervolat pavo, animoſo volatu penetrare nubes.

MOR. Nemo alterum contemſerit. Sua cuique dos, ſua cuique eſt virtus. Qui tuâ virtute caret, forſan habet quâ careas tu.

De Quercu & Arundine.

Validiore Noto effracta quercus in flumen præcipitatur: dúmque fluitat, hæret fortè ramis ſuis in arundine. Miratur arundinem in tanto turbine ſtare incolumem. Hæc reſpondet, cedendo & declinando ſe eſſe tutam, inclinare ad Notum, ad Boream, ad omnem flatum; Nec mirum eſſe quòd quercus exciderit, quæ non cedere, ſed reſiſtere concupivit.

MOR. Potentiori nè reſiſtas; ſed hunc cedendo & ferendo vincas: Quod pulchrè docet, facundiſſimus Poetarum, *Virgilius*;

Nate Deâ, quò fata trahunt retrahúnque ſequamur:
Quicquid erit, ſuperanda omnis fortuna ferendo eſt.

De Tigride & Vulpe.

Venator jaculis agitabat feras. Tigris jubet omnes feras abſiſtere: ſeſe unam, ait, bellum confecturam. Pergit venator jaculari. Tigris oppidò ſauciatur. Fugientem è prælio, telúmq; extrahentem, percontatur vulpes, Quiſnam valentem belluam tam valde vulnerâſſet. Reſpondet, ſe autorem vulneris haud nôſſe: verùm ex vulneris magnitudine capere ſe conjecturam, aliquem fuiſſe virum.

MOR. Fortes plerunque ſunt temerarii; & ars vim, ingenium fortitudinem ſuperat.

De Tauris & Leone.

Quatuor fuêre tauri, quibus placuit communem ipſorum eſſe ſalutem, & commune periculum. Vidit leo ſimul paſcentes, etſi eſurit, tamen conjunctos aggredi

di metuit. Primùm dat operam verbis fallacibus ſegregare, tum ſegregatos laniat.

MOR. Concordiâ nihil eſt firmius: diſcordia etiam fortes reddit imbecilles.

De Abiete & Dumis.

FErtur olim abies deſpicere dumos: jactat ſe procerã eſſe, locari in ædibus, cum velo ſtare in navibus; dumos autem humiles, viles, nulli uſui idoneos. Quorum quidem tale fuit reſponſum, Tu ſanè, abies, tuis gloriare bonis, & noſtris inſultas malis; verùm nec tua refers mala, & noſtra præteris bona. Cùm tu ſonanti detruncare ſecuri, quàm velles tum nobis, qui ſecuri ſumus, eſſe te ſimilem!

MOR. Et ſummæ fortunæ ſua inſunt mala, & humili fortunæ ſua bona: Ut nihil aliud nunc dicam, hæc ſecura eſt ac tuta; illa nec extra metum eſt, nec caret periculo. *Horatius* canit in *Lyricis*,

celſæ graviore caſu
Decidunt turres, feriúntque ſummos
Fulmina montes.

De Piſcatore & Piſciculo.

SUbductus hamo piſciculus orat piſcatorem ſe dimittat. Ait modò ſe à matre ſuſum, atque menſam, cùm adhuc minutus ſit, non multùm juvare: ſi dimittat poſtea grandem ultrò ad hamum ejus rediturum. Piſcator negat ſe dimiſſurum prædam certam, licèt exiguam. Quid habeam, inquit, ſcio, quid ſim habiturus, neſcio: Ego ſpem pretio non emam.

MOR. Certum præſtat incerto, præſens futuro, etſi nonnunquam exile commodum omiſſum attulit magnum.

De Alite & pullis ejus.

ALes poſitos in ſegete pullos monet; ut, dũ ipſa abeſt, diligenter attendant, ſi fiat ſermo de occaſione. Redeunti à paſtu matri pulli anxii narrant dominum agri operam illam mandâſſe vicinis. Reſpondet, nihil eſſe periculi. Item alio die trepidi aiunt, rogatos ad metendum eſſe

amicos. Iterum jubet illa, ut ſint ſecuri. Tertiò ut audivit ipſum dominum cum filio ſtatuiſſe poſtero manè cum falce meſſem intrare, Jam, inquit, tempus eſt ut fugiamus. Vicinos, & amicos, non timui, quia non venturos ſcivi: Timeo dominum, illi enim res cordi eſt.

MOR. Socordes alienis in rebus plerique ſumus: quod ſi quid rectè curatum velis, alteri nè mandes, ſed cures ipſe.

De Avaro & Invido.

DUo homines orabant Jovem, cupidus & invidus. Mittitur à Jove Apollo, per hunc ut eorum votis ſatisfiat: dat hic utriq; optandi liberam facultatem hâc conditione, ut, quodcunque petîiſſet alter, idipſum alter acciperet duplicatum. Hæret diu cupidus, cùm nihil putat fore ſatis. Petit tandem non pauca, & duplum accipit ſocius. Porrò invidus hoc petit, ut ipſe uno privetur oculorum, lætus ſocium mulctandum eſſe utroque.

MOR. Avaritiam quid poteſt ſatiare? Invidia verò dementius eſt nihil; quæ, dummodo noceat alteri, ſibimet imprecatur malum.

De Leone & Capella.

VIdet leo pendêre dumoſâ de rupe capellam. Suadet deſcendere, ut in campo thymum ſalicéſq; carpat. Recuſat capella deſcendere; verba quidem ejus haud ſanè mala, ſed mentem eſſe plenam doli reclamans.

MOR. Cogita, quis quid ſuadeat. Multi ſuadent utilia, non tibi, ſed ſibi.

De Cornice & Urna.

SItibunda cornix reperit urnam aquæ: ſed erat urna profundior, quàm ut poſſet à cornice aqua contingi; Conatur effundere urnã, nec valet: Tum lectos ex arena ſcrupulos injectat; hoc modo aqua levatur, & cornix bibit

MOR. Interdum id, quod non potes efficere vi, efficies prudentiâ & conſilio.

De Leone & Venatore.

LItigat leo cum venatore. Suam præfert fortitudinem hominis fortitudini. Poſt longa jurgia venator ducit

leonem

leonem ad Mauſolêum, in quo ſculptus erat leo caput deponens in gremium viri. Negat fera id ſatis eſſe indicii. Homines enim ſculpere quod vellent, ait: quod ſi & leones forent artifices, jam virum ſculptum iri ſub pedibus leonis.

MOR. Quiſque, quod poteſt, & dicit, & facit, quod ſuæ parti & cauſæ putat prodeſſe.

De Puero & Fure.

SEdebat puer flens apud puteum. Fur rogat cauſam flendi. Puer dicit, rupto fune incidiſſe in aquas urnam auri. Homo exuit ſe, inſilit in puteum, quærit. Vaſe non invento, conſcendit, atque ibi nec puerum, nec ſuam invenit tunicam. Puer quippe ſublatâ tunicâ fugerat.

MOR. Falluntur interdum, qui fallere ſolent.

De Ruſtico & Juvenco.

ERat ruſtico juvencus, vinculi omníſq; jugi impatiens: Homo aſtutulus beſtiæ reſecat cornua (cornibus enim petebat) tum jungit non currui, ſed aratro, nè, ut ſolet, herum pulſaret calcibus. Stivam ipſe tenet, gaudens induſtriâ effeciſſe, ut jam foret tutus & à cornibus, & ab unguis. Sed quid evenit? Taurus ſubinde reſiſtens, ſpargendo pedibus, os capútq; ruſtici opplet arenâ.

MOR. Sunt nonnulli ſic intractabiles, ut nullâ queant arte, nullo conſilio tractari.

De Satyro & Viatore.

SAtyrus, qui deus nemorum olim eſt habitus, viatorem nive obrutum, atq; algore enectum, miſeratus ducit in antrum ſuum; fovet igne. Spirantem autem in manus percontatur cauſam: qui reſpondens, Ut calefiant, inquit. Poſtea, cùm accumberent, ſufflat viator in polentam: quod cur faceret interrogatus, Ut frigeſcat, inquit. Tunc continuò Satyrus, viatorem ejiciens, Nolo, inquit, in meo ſit antro, cui tam diverſum eſt os.

MOR. Cave ſit in tuo victu homo duplici ore, quique in ſermone eſt *Proteus.*

De Apro & Ruſtico.

APro vaſtanti ſegetes ruſticus præcîdit auriculam. Iterum deprehenſo præcîdit alteram. Et tunc quoq; redeuntem capit, captum portat in urbem, deſtinatum lautitiæ ſui patroni. Sectâ jam in convivio belluâ, nuſquam apparet cor. Excandeſcente hero, & flagitante coquos; villicus reſpondet, Patrone, non eſt mirum non apparere cor: credo ſtultum aprum nunquam cor habuiſſe. Nam ſi cor habuiſſet, nunquam in pœnam ſuam ad meas ſegetes toties rediiſſet. Sic ruſticus. At omnes convivæ emori riſu, cachinnari de ſtultitia ruſtici.

MOR. Multorum hominum eſt adeò excors vita, ut, an cor habeant, poſſis ambigere.

De Tauro & Mure.

MUs tauri pedem momorderat fugiens in antrum ſuum. Taurus vibrat cornua, quærit hoſtem, nuſquam videt: irridet eum mus; Quia, inquit, robuſtus es, ac vaſtus, non idcirco quemvis contempſeris: Nunc te, & quidem gratis, læſit exiguus mus.

MOR. Tritum eſt illud verbum, quod ſignificantiùs noſtrate linguâ dixerim, *Let no man be too heedleſs of his enemy*; Latinè ſic, *Nemo ſuum hoſtem flocci pendat.*

De Ruſtico & Hercule.

RUſtici currus hæret in profundo luto. Mox ſupinus deũ Herculẽ implorat. Intonat vox è cœlo, Inepte, inquit, flagella equos, & ipſe annitere rotis, atque tum Herculem vocato. Tum enim aderit Hercules vocatus.

MOR. Nil profunt otioſa vota, quæ ſanè Deus non audit. *Juva temet, inquiunt, ipſe tum juvabit te Deus.*

De Anſere.

FUit anſer, qui ponebat ova aurea, ſingulis diebus ſingula. Dominus, ut ſubitò fiat dives, anſerem jugulat,

lat, ſperans intùs latere gazam. Sed, anſere invento vacuo, ſtupet miſer, anxiéque dehinc ſuſpirat, ac plangit, & rem & ſpem periiſſe.

MOR. Moderanda ſunt vota. Curandum eſt, nè vel præproperi ſimus vel nimii. Nam & feſtinantia nocent, & qui plura quàm decet quærit, interdum acquirit nihil.

De Cicada & Formica.

CUm per æſtatem cicada cantat, formica ſuam exercet meſſem, trahit in antrum grana, reponens in hyemem. Sæviente brumâ, famelica cicada venit ad formicam, mendicat victum. Renuit formica, dictitans ſeſe, dum illa cantabat, laborâſſe.

MOR. Qui ſegnis eſt in juventa, egebit in ſenecta: & qui non parcit, olim mendicabit.

De Simia & duobus ejus Natis.

SImia, ut ferunt, cùm peperit gemellos, alterum diligit, alterum negligit. Erat puerpera cum gemellis: atq; cùm incidiſſet terror, vitatura periculum, dilectum prehendit ulnis, quem (dum præceps fugitat) collidit petræ atque enecat: neglectus autem, qui in hirſuto hæſerat tergo fugientis, manſit incolumis.

MOR. Solet evenire, ut ipſi parentes filio, quem tenerè amant, præ nimia indulgentia ſint mali occaſio & periculi; eo, quem minùs amant, præſtante ſe ſtrenuum ac probum.

De Bove & Juvenco.

BOs jam grandis ævo quotidie trahebat aratrum: Juvencus laboris expers vicinis exultat in paſcuis, ac tandem inſultat fortunæ ſenioris. Jactat ſe jugi ac vinculi inſcium, liberum, otioſum; illi attritum eſſe labore collum: denique, ſe glabrum ac nitidum, illum eſſe hirſutum ac ſqualidum. Senior tum quidem nihil contrà; ſed brevi poſt tempore videt hunc inſultatorem duci

ad

ad aras, ac tum hiſce verbis affatur, Quò tua mollis vita pervenit? Securum iſtud otium redîit ad ſecurim. Jam ſaltem (ut opinor) potiùs ſuades mihi laborem, qui me tuetur, quàm otium, quod nunc te traxit ad necem.

MOR. Ad vitam rectè gerendam, opus eſt labore & vigilantiâ. Socors autem, & voluptati deditus, ſuarum rerum, quem nollet, ſortietur exitum.

De Cane & Leone.

Occurrit canis leoni, jocatur: Quid tu miſer exhauſtus inediâ percurris ſylvas & devia? Me ſpecta pinguem ac nitidum: atque hæc non labore conſequor; ſed otio. Tum leo, Habes tu quidem tuas epulas; ſed habes, ſtolide, etiam vincula. Tu ſervus eſto, qui ſervire potes: ego quidem ſum liber, nec ſervire volo.

MOR. Pulchrè reſpondet leo. Quibuſlibet enim rebus potior eſt libertas.

De Piſcibus.

Piſcis fluviatilis vi fluminis correptus eſt in mare, ubi ſuam efferens nobilitatem omne marinum genus vili pendebat. Non tulit hoc phoca; ſed ait, Tunc fore judicium nobilitatis, ſi cum phoca captus portetur ad forum: Se emptum iri à nobilibus; illum autem à plebe.

MOR. Multi ſic capti ſunt libidine gloriæ, ut ſeſe ipſi prædicent & jactent. Sed laus ſui oris non datur homini laudi, at excipitur cum auditorum riſu.

De Pardo & Vulpecula.

Pardus, cui pictum eſt tergum, cæteris feris, etiam leonibus, deſpectis, intumeſcebat. Accedit ad hunc vulpecula, ſuadet non ſuperbire; dicens. Illi quidem ſpecioſam eſſe pellem, ſibi verò ſpecioſam eſſe mentem.

MOR. Diſcrimen eſt bonorum, & ordo. Bona corporis præſtant bonis fortunæ; utriſque illis animi bona præferantur oportet.

APO-

APOLOGI Ex CHILIADIBUS Adagiorum *Eraſmi* deſumpti, ad communem puerorum fructum.

De Vulpecula & Pardale.

CUm aliquando pardalis vulpem præ ſe contemneret, quòd ipſa pellem haberet omnigenis colorum maculis variegatam; reſpondit vulpes, Sibi id decoris in animo eſſe, quod illi eſſet in cute.

MOR. Neque verò paulò ſatius eſt ingenio præditum eſſe vafro, quàm cute verſicolore.

De Vulpe & Fele.

CUm aliquando vulpes in colloquiò, quod illi erat cum fele, jactaret ſibi varias eſſe technas, adeòut vel peram haberet dolis refertam; felis autem reſponderet, ſibi unicam duntaxat artem eſſe, cui fideret; ſi quid eſſet diſcriminis: inter confabulandum repentè canum accurrentium tumultus auditur. Ibi felis in arborem altiſſimam ſubſiliit; cùm vulpes interim à canum agmine cincta capitur.

MOR. Innuit fabula, præſtabilius eſſe nonnunquam unicum conſilium, modò id ſit verum & efficax, quàm plures dolos, conſiliáque frivola.

De Rege & Simiis.

REx quidam Ægyptius aliquot ſimias inſtituit, ut ſaltandi rationem perdiſcerent. Ut enim nullum animal ad figuram hominis propiùs accedit, ità nec aliud actus humanos aut meliùs aut libentiùs imitatur. Artẽ itaq; ſaltandi protinus edoctæ ſaltare cœpêrunt, inſignibus indutæ purpureis, ac perſonatæ: multóq; jam tempore majorem in modum placebat ſpectaculum, donec è ſpectatoribus facetus quiſpiam nuces, quas clanculùm in ſinu geſtabat, in medium abjecit. Ibi ſtatim ſimiæ, ſimul atq;

nuces

nuces vidiſſent, oblitæ choreæ, id eſſe cœperunt, quod antea fuerunt: ac repentè è ſaltatricibus in ſimias rediêrunt; contritiſq; perſenis, dilaceratiſque veſtibus, pro nucibus inter ſe pugnabant, non ſine maximo ſpectatorum riſu.

MOR. Admonet hæc fabula, fortunæ ornamenta non mutare hominis ingenium.

De Aſino & Viatoribus.

DVo quidam, cùm in deſertis locis aſinum quempiam fortè fortunâ nacti eſſent, contendere inter ſe cœperunt, uter eorum, utì ſuum, domum abduceret: nam utrique pariter à fortunâ videbatur objectus. Hâc interim de re illis invicem altercantibus, aſinus ſeſe ſubduxit, ac neuter eo potitus eſt.

MOR. Quidam à præſentibus commodis, quibus ob inſcitiam uti neſciunt, excidunt.

De Piſcatoribus.

PIſcatores aliquot, jacto reti, teſtudines eduxerunt. Eas cùm eſſent inter ſe partiti, neque ſufficerent omnibus comedendis, Mercurium fortè accedentem invitârunt ad convivium. At is intelligens ſe neutiquam humanitatis gratiâ vocari, ſed ut eos faſtidio cibi ſublevaret, recuſavit; juſſitq; ut ipſi ſuas teſtudines ederent, quas cepiſſent.

MOR. Nonnulli, poſtea quàm inconſultè quippiam adorti ſunt, aliorum implorant auxilium, quos ſuo negotio admiſceant.

De Aſino.

APud Cumanos aſinus quiſpiam pertæſus ſervitutem, abrupto loro, in ſylvam aufugerat: illîc fortè repertas leonis exuvias corpori applicabat ſuo, atque ità pro leone ſe gerebat, homines pariter ac feras voce caudâque territans: nam Cumani leonem ignorant. Ad hunc igitur modum regnabat aliquandiu perſonatus hic aſinus, pro leone immani habitus ac formidatus, donec

hoſpes

hoſpes quidam Cumas profectus, qui ſæpenumero viderat & leonem & aſinum, (atque ob id non erat ei difficile dignoſcere) aurium prominentium indicio, neque non alius quibuſdam conjecturis, aſinum eſſe deprehendit, ac probè fuſtigatum reduxit, dominóq; agnoſcenti reddidit. Interim autem riſum non mediocrem concitabat omnibus Cumanis aſinus jam agnitus, quos dudum credimus leo metu propemodum exanimaverat.

MOR. Haud facile tegimus vitia, quæ à pueris nobiſcum adoleverunt.

De Scarabeo & Aquila.

SCarabeus aliquando ſpretus ab aquila cœpit de vindicta quoque pacto ſumenda cogitare. Perveſtigavit ubinam aquila nidum collocâſſet, adrepſit ſcarabeus & ova ſimili dolo dejecit. Aquila cùm ſæpius domicilium commutâſſet, neque quicquam proficeret, Jovem patronum adiit, exponit calamitatem ſuam: is jubet ut ſuo in gremio ponat ova, vel iſthîc in tuto futura. Et hunc per veſtis lacinias, ſinúſq; prorepſit pertinax ſcarabeus, haudquaquam ſentiente Jove. Deinde ubi vidit ova commoveri Jupiter, neque ſatis animadvertit, territus rei novitate, excuſſo gremio in terram dejecit.

MOR. Monet hæc fabula neminem, quantumvis pusillum, contemnendum.

De Satyro & Ruſtico, *Animi* Fabula, *Eraſmo* interprete.

SAtyrus quidam cùm vehementer algeret, hyberno gelu ſupra modum ſæviente, à ruſtico quodam inductus eſt in hoſpitium. Admiratus autem cur homo inflaret in manus ori admotas, rogavit, cur ità faceret. Is reſpondit, Ut frigidas manus halitûs tepore calefaceret. Deinde ubi exſtructo foco, appoſitâ menſâ, in pultẽ fervidam rurſum

ſum inflaret, magis etiam admiratus ſciſcitatus eſt, quid hoc ſibi vellet. Uti pultem, inquit, ille, nimium ferventem halitu refrigerem. Tum Satyrus ſurgens à menſa, Quid ego audio? inquit. Túne eodem ex ore pariter & calidum & frigidum efflas? Valebis. Neque enim mihi ratio eſt, cum ejuſmodi homine commune habere hoſpitium.

MOR. Notantur bilingues, qui eundem modò laudant, modò vituperant.

EX SECUNDO NOCTIUM *Atticarum Gellii*, Apologus *Æſopi Phrygis*, memoratu non inutilis.

Æſopus ille Phrygiæ fabulator, haud immeritò ſapiens exiſtimatus eſt; cùm quæ utilia monitu ſuaſúq; erant, non ſeverè, non imperioſè præcepit, & cenſuit, ut Philoſophis mos eſt; ſed feſtivos delectábileſque Apologos commentus, res ſalubriter ac proſpicienter animadverſas in mentem animóſque hominum cum audiendi quâdam illecebrâ induxit: velut hæc ejus fabella de aviculæ nidulo lepidè atq; jucundè præmonet, ſpem fiduciámq; rerum, quas efficere quis poſſit, haud unquam in alio, ſed in ſemetipſo habendam. Avicula, inquit, eſt parva nomen eſt caſſita; habitat, nidulatúrque in ſegetibus; id fermè temporis, quo appetit meſſis, pullis jamjam plumantibus. Ea caſſitæ in ſementes fortè conceſſerat tempeſtiviores: propterea frumentis flaveſcentibus, pulli etiam nunc involucres erant. Cùm igitur ipſa iret cibum pullis quæſitum, monet eos; ut ſi quid ibi novæ rei ſi ret, diceretúrve, animadverterent; ídque ubi ſibi, ubi redîiſſet, renunciarent. Dominus poſtea ſegetum illa-

illarum filium adolescentem vocat, &, Vidésne, inquit, hæc ematuruisse, & manus jam postulare? Idcirco die crastino, ubi primùm diluculabit, fac amicos adeas, & roges, ut veniant, operámque mutuam dent, & messem hanc nobis adjuvent: hac ubi dixit, discessit. Ubi redîit cassita, pulli trepiduli circumstrepere oraréque matrem; ut statim jam properet, atque alium in locum sese asportet. Nam dominus, inquiunt, misit filium, qui amicos rogaret, ut luce oriente veniant, & metant. Mater jubet eos à metu otiosos esse; Si enim dominus, inquit, messem ad amicos rejecit, crastino seges non metetur, neque necesse est hodie utì vos auferam. Die igitur postero mater in pabulum volat: dominus quos rogaverat opperitur; Sol fervet, & fit nihil, & amici nulli erant. Tum ille rursum ad filium, Amici isti, inquit, magnam in partem cessatores sunt: quin potiùs imus & cognatos, affines, vicinósq; nostros oramus, ut adsint cras tempore ad metendum? Itidem hoc pulli pavefacti matri nuntiant. Mater hortatur, ut tum quoq; sine metu, ac sine cura sint: cognatos affinésq; nullos ferme tam esse obsequibiles ait; ut ad laborem capessendum nihil cunctentur, & statim dicto obediant: Vos modò, inquit, advertite, si modò quid denuò dicetur. Aliâ luce ortâ, avis in pastum profecta est: cognati & affines operâ, quam dare rogati sunt, supersedent. Ad postremum igitur dominus filio, Valeant, inquit, amici cum propinquis: afferes primâ luce falces duas, unam egomet mihi, & tu tibi capies alteram, & frumentum nosmetipsi manibus nostris cras metemus. Id ubi ex pullis dixisse dominum mater audivit, Tempus, inquit, est cedendi & abeundi: fiet nunc dubio procul, quod futurum dixi; in ipso enim jam vertitur,

titur, cuja eſt res, non in alio, unde petitur. Atque ità caſſita nido migravit: & ſeges à domino demeſſa eſt. Hæc quidem eſt Æſopi fabula, de amicorum plerumque & propinquorum levi & inani fiduciâ. Sed quid aliud ſanctiores libri Philoſophorum monent, quàm ut nobis tantùm ipſis nitamur; alia autem omnia, quæ extra nos, extráq; noſtrum animum ſunt, neq; pro noſtris, neq; pro nobis ducamus? Hunc Æſopi apologum Ennius in Satyris ſcitè admodum & venuſtè verſibus quadratis compoſuit: quorum duo poſtremi iſti ſunt quos habere corde & memoriâ, operæ pretium eſſe hercle puto;

Hoc tibi erit argumentum ſemper in promptu ſitum.
Nè quid expectes amicos, quod tute agere poſſes.

Fabula ex *Lamia Politiani* deſumpta.

AVes olim propè univerſæ noctuam adiêrunt, rogârúntq; eam, nè poſthac in ædium cavis nidificaret, ſed in arborum potiùs ramis, atq; inter frondes; ibi enim vernari ſuaviùs. Quin eidem quercum modò enatam, puſillam, tenellámque adhuc oſtendebant, in qua ſcilicet molliter, ut aiebant, & ſedere ipſa aliquando noctua, & ſuum ſibi conſtruere nidum poſſet. At illa facturam ſe negavit. Quin invicẽ conſilium dedit iis, nè arbuſculæ illi ſe crederent: laturam enim quandóq; eſſe viſcum, peſtem videlicet avium. Contempsêre illa (ut ſunt leve genus & volaticum) ſapientis unius noctuæ conſilium. Jam quercus adoleverat, jam patula, jam frondoſa erat. Ecce ibi aves illæ omnes gregatim ramis involitant, laſciviunt, ſubſultant, colludunt, cantillant. Interea quercus ea viſcũ protulerat, atq; id homines animadverterant: implicitæ ergò repentè ibi omnes pariter miſellæ, ac fruſtra eas ſera pœnitentia ſubiit, quòd ſalubre illud conſiliũ ſprevi ſſent.

vissent. Atque hoc esse aiunt, cur nunc aves omnes, ubi noctuam viderint, frequentes eam quasi salutant, deducunt, sectantur, circumsidunt, circumvolitant. Etenim, consilii illius memores, admirantur eam nunc ut sapientem, stipántque densâ catervâ, ut videlicet ab ea sapere aliquando discant: sed opinor frustrà, imò verò etiam interdum cum magno ipsarum malo. Nam veteres illa noctua revera sapientes erant: nunc multæ noctuæ sunt, quæ noctuarum quidem plumas habent, & oculos, & rostrum; sapientiam verò non habent.

MOR. Bene monentis consilia nè spernas, hæc fabula docet.

Apologus ex secundo libro *Petri Criniti, De honesta disciplina*, desumptus.

SAta est olim cucurbita juxta arborem pinum, quæ grandis admodum & ramis patulis extabat. Cucurbita verò, cùm multis pluviis atque cœli temperamento crevisset, lascivire incipit, & ramulos audaciùs porrigere; jam serpebat in pinum, jam surgere, jam ramos & frondes involvere audebat, ampliora folia, candentes flores, prægrandia poma & virentia ostentans. Itaque tanto fastu atque insolentiâ intumuit, ut pinum arborem ausa sit aggredi, & Vides, inquit, ut te supero, ut amplis foliis, ut virore præsto, & jam jam ad cacumen prosurgo? Tum pinus, quæ senili prudentiâ & robore pollebat, nihil mirata est cucurbitæ insolentis audaciam, sed ità ad eam respondit, Ego hîc multas hyemes, calores, æstus, variásque calamitates pervici, & adhuc integra consisto: Tu ad primos rigores minus audacia habebis, cùm & folia concident, & viror omnis aberit.

MOR. Secundis rebus non est superbiendum.

Fabula de Corvo & Lupis ex *Joanne Ant. Campano* desumpta.

CORVUS lupos per ardua montium juga comitatur, partem sibi prædæ sibi postulat, quia eos secutus nullo tempore destituisset, socius que fuisset. Repulsus deinde est à lupis; tanquam non eos, sed prædam cibúmque secutus: nec minus luporum, si occiderentur, quàm cæterorum animalium exta fuisset voraturus.

MORS. Non quid agamus tempus inspiciendum est; sed quo simus animo, cùm agamus.

Altera de partu terræ, ex eodem.

TURGIDA olim facta tellus, & mirum in modum tumida, magnum aliquod paritura videbatur. Accurrunt finitimi, stupent agricolæ, terræ partum inter spem metúmque expectant. Alii Typhœa illum centimanum, alii montes erepturos putabant. Aperitur terra, prodîmus: & quod miraculo fore omnibus existimabatur, in risum atque jocum converterant.

MORS. Non semper credendum promissis magnificis.

Apologus de membris & ventre, ex *Plinio*, desumptus.

HUMANI artus, cum ventrem otiosum viderent, ab eo discordârunt, & suum illi ministerium negaverunt. Cum eo acto & ipsi quoque deficerent, intellexerunt ventrem cibos acceptos per omnia membra dividere, & cum eo in gratiam redierunt.

MORS. Magnæ res discordiâ pereunt, concordiâ valent.

De *Arione* & Delphino fabula elegantissima ex libro 16. *A. Gellii*.

VETUS & nobilis Arion cantator fidibus fuit. Is loco & oppido Methymnæus, terrâ atq; insulâ Lesbius fuit. Eum Arionem rex Corinthi Periander amicum amatúmque habuit artis gratiâ. Is inde à rege proficiscitur

ſcitur, terras inclytas, Siciliam atq; Italiam, viſurus. Vbi eò venit, auréſq; omnium mentéſq; in utrinſq; terræ urbibus demulſit, in quæſtibus iſthîc & voluptatibus amoribúſq; hominum fuit. Is tum poſtea, grandi pecuniâ & re bonâ multâ copioſus, Corinthum inſtituit redire. Navem igitur, & nautas, ut notiores amicioréſque ſibi, Corinthios delegit. Sed eo Corinthii homine accepto, naviq; in altum provectâ, prædæ pecuniæq; cupidi, cepérunt conſilium de necando Arione. Tum illum, ibi pernicie intellectâ, pecuniam cæteráq; ſua ut haberent dediſſe, vitam modò ſibi parcerent oraviſſe. Nautas precum ejus harum commiſeritos eſſe illatenùs, ut ei necem adferre per vim ſuis manibus temperarent; ſed imperaviſſe, ut jam ſtatim coràm deſiliret præceps in mare. Homo ibi territus, & ſpe omni vitæ perditâ, id unum poſtea oravit, ut priùs quam mortem oppeteret, induere permitterent ſua ſibi indumenta, & fides capere, & canere carmen casûs illius ſui conſolabile. Feros & immanes nautas prolubium tum audiendi ſubit. Quod oraverat, impetrat. Atque ibi mox de more cinctus, amictus, ornatus, ſtánſque in ſummâ puppis foro, carmen, quod Orthium dicitur, voce ſublatiſſimâ cantavit. Ad poſtrema cantûs, cum fidibus ornatúq; omni, ſicuti ſtabat, canebátque, jecit ſeſe procul in profundum. Nautæ, haudquaquam dubitantes quin periiſſet, cujus cum quem facere cœperant, tenuerunt. Sed novum, & miram, & pium facinus contigit: Delphinum repentè inter undas adnaviſſe, & dorſo ſuper fluctus edito vectaviſſe, incolumique eum corpore & ornatu Taxarum in terram Laconicam devexiſſe. Tum Arionem prorſus ex eo loco Corinthum periviſſe, talémque Periándro Regi, qualis delphino vectus fuerat,

ſeſe obtuliſſe, eique rem (ſicut acciderat) narraviſſe. Regem iſthæc parùm credidiſſe, Arionem (quaſi falleret) cuſtodiri juſſiſſe, nautas requiſitos, ablegato Arione, diſſimulanter interrogâſſe, ecquid audîſſent in eis locis, unde veniſſent, ſuper Arione. Eos dixiſſe, hominem, cùm indè irent, in terra Italia fuiſſe, eúmq; illic bene agitare, & ſtudiis delectationibúſq; urbium florere, atq; in gratia pecuniáque magna fortunatum eſſe. Tum inter hæc eorum verba Arionem cum fidibus & indumentis, cum quibus ſe in ſalum ejaculaverat, extitiſſe. Nautas ſtupefactos convictóſque ire inficias nequiſſe.

MOR. Documento eſt hæc fabula, plùs aliquando inveniri in brutis animalibus clementiæ; quàm in his hominibus, qui præter opes nihil habent penſi, præter figuram nihil humanitatis.

NICOLAI GERBELII
Phorcenſis Apologus lepidiſſimus.

De Aranea & Podagra.

ARanea, paululùm à texendi opere quietior, animi relaxandi gratiâ commodùm deambulabat. Huic ſe obviam præbuit podagra, tametſi paſſibus ambiguis admodum ægrè illam aſſequeretur. Ejus diei itinere utcunq; emenſo, non longè aberant ab oppidulo, cui regioni ejus incolæ Tyche nomen indideranr. Utrique conſilium fuit conditionis ſuæ hoſpitem perveſtigare. Aranea, non maximopere dat â operâ, in opulenti cujuſdam civis ædes divertit: ibi quaquaversùm telas ſuas prætendebat, prætendebátque retia. Aderant illico neſcio qui trygodæmones, qui textrinam illius demolichantur: momentaneum itaque erat ipſius, quo etiam cunque ſe verteret, ædifi-

ædificium. Nusquam enim scopariorum oculatas scopas poterat effugere. Misera plane, quæ in tanta rerum omnium affluentia sola egebat, perturbatúrque. Podagra verò, mendicabuli instar, vix tandē egestosi cujuspiam tuguriolum impetrârat: in id loci cum decubuisset, nihil non experiebatur miseriarum. Apponebatur cœnaturienti panis cibarius, aridis vix faucibus hianti hydropoterium. Jamq; diurno itinere lassescenti torus ligneus, nullis frondibus, nullo gramine, sed prætennibus paleis insternebatur. Atqui dicere, non est hujus instituti, quàm convenerint male membris mollibus, cuticulæ (ut ità dicerem) holoseriæ, stragula tam dura, tam barbari villi. Oriente igitur vix tandē illo augusto sydere, quod ixaudit, quod intuetur omnia, convenêre rursum araneæ simul & podagræ. Prior aranea præteritæ noctis molestias tot locorum commutationes denarrat; nunc hero exprobrans munditiem, nunc nimiam scopariorum observantiam. Podagra contrà de hospitis sui egestate complura comminiscitur: nec otium habet demonstrare araneæ lividas vibices, quas adamantina fulcra tenellæ cuticulæ impresserant. Consilium ineunt, araneam deinceps pauperum tuguria, podagram verò divitum aulas debere subingredi: in hanc aranea pedibus, podagra animis vadit sententiā. Veruntamen tenebris jamjam increscentibus, urbi cuipiam sese approximant. Podagra, instituti non immemor, pedetentim se in nummosi cujusdam domum illatebravit. Quâ cōmodùm ab hero conspecta, (dii boni) quâ benevolentiâ, quâ humanitate, quibus nominibus excipitur! Supponuntur, substruuntúrq; lorinæ culcitræ, toralia perdicum subalaribus plumis referta. Taceo vinum dulce, vinum nigrum, Lesbium, Tarentinum. Taceo

ficedulas, phasianos, atque eas aviculas, quæ binis superbiunt coloribus. In summa nihil deliciarum, nihil voluptatũ non exhauriebat. Aranea, pauperis casam ingressa, telas orditur, quaquaversum parietes interpatent, retia suspendit, orbiculari operi manibus pedibúsq; incumbit; reficit abrupta, perficit intercepta; &, ut dicam breviter, vacua dominatur in aula: *nullas insidias, nullos formidat insultus; imò verò etiam scopis superior omnibus. Non multò pòst podagra araneam convenit; delicias suas, felicitatem, fortunas amplitèr exornat. Aranea miris laudibus extollit imperium suum, ædificandi texendiq; libertatem. Placuit tandem hæc utrisq; sententia: Quorsumcúnq; proficiscerentur, podagram in divitum domos; araneam in pauperum tuguria debere divertere.*

MOR. Apologus hic, tametsi ad usus varios accomodari queat, id tamen inprimis declarat, Alium in alio loco fortunatiorem esse: Præterea morborum domicilium esse divitum aulas: Ad ultimum, nusquam libertatem majorem, quàm ubi divitiarum minus.

LAURENTII ABSTEMII

viri elegantissimi & amœni ingenii, fabulæ elegantissimæ, nuper per clariss. poëtam & philosophum *Gargetium* emaculatæ.

Domitius Palladius Gouranus Pollioni Padio, Sacerdoti venerando, S. P. D.

Jampridem tuo sermoni de *Abstemio*, frequenti literatorum consessu, *Pollio* venerande, non invitus interfui cùm minimè prætextatis, ut ità dicam, laudibus hominem celebrares, adeóque in aream evasisti, ut nemo sanè (meâ sententiâ) eum cumulatius laudare potuerit. Mox inde secedens, hæc omnia animo diu volutabam, unde tanti consueret laudationis abundantia, unde tanta non vulgaris observatio emanaret, unde denique amicitia adeò perfecta exoriretur. Proculdubiò non aliunde mecum eandem collegi, quàm ex præclaro ejus virtutis nomi-

n

ne proficiſci. cujus quidem vis magna & præpotens eſt. Quamobrem non poſſum profectò non ſuſpicere ingenium tuum amabile, tuumq; animum virtutibus fultum diligentiùs non admirari, qui neque ambitione, neq; invidiâ, neque aliquo alio livore devinciatur. Siquidem omnes, quas meretur *Abſtemius* noſter laudes non tantis ſilentio: imò adillas ipſas cumulandas, ob ejus incredibilem eloquentiam ſingularemque doctrinam ultrò accedis; idque haud abs re, cùm pater omnium elegantiarum, atque idem lepôrum omnium, meritò ſit & habeatur. Et ut hæc, clariore luce, non officii gratiâ aut temerè dicantur, quotidie quodammodo aliqua ejus librorum monumenta exiſtere videmus, quæ undique perfectâ verborum concinnitate, perſpicaciſſimèque ſententiis ſcatent. Nam modò dicam de hoc *Apologorum* libello nuper impreſſo, in quo perſpicuè inſignis ejus ingenii amœnitas non abſque laude maxima redundare videtur. Quare non vereor, ut is remiſſo cujuſcunque animo peſſum eat, *Abſtimioque* (abſit invidia verbo) omnium quàm jucundiſſimo detrahatur; cui & te & me, ob tanti nominis celebritatem, nullâ unquam in re defuturos eſſe liquidò conſtabit. *Vale.*

Laurentius Abſtemius Octaviano Ubaldino *Comiti Mercatelli, S. P. D.*

EDiturus hunc *Apologorum* libellum, quem de numero fabularum *Hecatomythium* nuncupavi, multùm diuque dubitavi, *Octaviane* Princeps inclyte, tuône eum nomini potiſſimùm dedicarem. Nam cùm tuam in me, non ſine plurimis beneficiis, perſpicerem benevolentiam, non aliquid mearum vigiliarum tibi devovere, ingratiſſimi hominis eſſe videbatur. Rurſus, cùm tuorum in me officiorum numerum, divinaſque virtutes tuas mecum ipſe revolverem, indignum tantis meritis, tantaq; ſapientiâ, munuſculum hoc eſſe cernebam. Hanc tandem dubitationem meam amovit humanitas & prudentia tua: quâ non tam res tibi dono datas, quàm offerentium voluntatem ſolers inſpicere. Addidit quoque mihi animum *Guidus Ubaldus*, clariſſimus dux, & Princeps unus omni laude major, qui opuſculum meum, *De nonnullis locis obſcuris*, ſuperiori anno ei dedicatum, vultu ità placido & ſerenâ fronte ſuſcepit, ut ſperare meritò poſſim, hoc tibi qualecunque fore non ingratum. Non mediocriter etiam me incitârunt *Georgius Emus*, pro *Venetis* hic agens Legatus, non ſolùm Patriciâ nobilitate, verùm etiam bonarum artium ſtudiis clarus: & *Carolus Verandus Cæſenas*, Archidiaconus *Cæſenæ*: & *Alexandri Pontificis Maximi* cubicularius, vir omni literarum genere præſtans: necnon *Renatus Meliboratus*, & *Robertus Urſus Ariminenſis*, Juriſconſulti clariſſimi, nec minùs qui humanitatis vacant ſtudiis eruditi. Hi enim, aliique complures, optimi harum rerum cenſores, cùm hunc libellum legiſſent, multis me verbis ſunt ad editionem cohortati. Non putavi igitur tam humano Principi hoc munus ingratum futurum, quòd tot eruditis viris antè placuiſſe cognoveram. Accipe igitur hoc quicquid eſt libelli ab *Abſtemio* tuo: cujus mentem animúmque ſi penitùs poſſes inſpicere, in hac tenui re magnum munus tibi judicares oblatum. Nè quis autem inutilem & inanem

inanem hunc meum ſcribendi laborem exiſtimaret, præfatiunculam quandam præponendam cenſui; quâ intelligeretur, doctos etiam & claros viros in magnis rebus, hujuſmodi fabulis non voluptatis tantùm, verùm etiam utilitatis gratiâ, delectatos. Sedulò dedimus operam, ut ſeria potiùs quàm jocos ſaperent: unde ridiculas multas, quæ inter componendum ſeſe mihi offerebant, conſultò præterii, quia nimis laſcivæ, & tanti Principis gravitate mihi videbantur indignæ. Non tamen ità agreſtis eſſe volui, quin eas aliquâ urbanitate adſpergerem, maximè ad Principem ſcribens; cùm Principes, curarum mole preſſi, ſoleant interdum recreandi animi gratiâ jocos appetere.

Ejuſdem Abſtemii *Proœmium.*

COgitanti mihi varia ſcriptorum genera, qui, ut humanæ vitæ prodeſſent, cogitationes ſuas literarum mandavêre memoriæ: qui Apologos ſcripſêre, non poſtremo loco digni eſſe videntur. Non modò enim mortalium animos incredibili quâdam afficiunt voluptate; verùm etiam ad res honeſtas utileſque peragendas ſuis fabellis magis, quàm Philoſophi ſuis præceptis alliciunt. Nàm ità in legentium animos quâdam jucunditate penetrant, & quibuſdam ſimilitudinibus, quæ maximè ad commovendos animos valent, quid vitandum faciendúmque ſit oſtendunt; ut omnes etiam inviti illis aſſentiri cogantur. Senſus autem audiendi faſtidioſiſſimus res etiam utiles honeſtáſque haud facilè admittit, niſi fuerint aliquâ urbanitate conditæ. Teſtis quidam orator *Athenienſis*, qui ad *Athenienſes* verba faciens, cùm eos minùs attentos videret, rogavit ut ſaltem fabulam audire dignarentur. Quo impetrato, *Ceres*, inquit, *& hirundo & anguilla, ſimul iter facientes, ad quendam fluvium pervenerunt. Hirundo quidem ſupervolavit: anguilla autem amnem tranavit.* Quod cùm dixiſſet, obticuit: interrogantibus autem illis quid *Ceres* egiſſet; *Vobis inquit, Dea veſtra ſuccenſuit, quòd eos, qui vobis utilia ſuadent, audire nolentes, tam attentis auribus confabulantes audiſtis.* Quantam vim Apologi habeant ad animos commovendos, cùm multis poſſem, tribus ero contentus exemplis oſtendere. *Samiis*, rectorem populi morti addicere volentibus, *Æſopus* hâc fabellâ diſſuaſit, dicens, *Vulpem quandam fluvium tranſeuntem, in lacunam ſuiſſe propulſam: unde cùm exire non poſſet, tenaci limo retenta, muſcarum affligebatur aculeis. Quod herinaceus conſpicatus, miſericordiâ motus eſt, interrogavitque, an vellet, ut ab ea muſcas abigeret. At illa abnuit dicens, Hæ meo ſanguine jam plenæ, parvam mihi poſſunt inferre moleſtiam: ſi autem has abigeres, aliæ famelicæ ſupervenient, quæ quicquid mihi ſupereſt ſanguinis exhaurient. Ità, O viri Samii, vobis eveniet. Si enim hunc rectorem veſtrum jam locupletem occideretis, alios eligatis neceſſe eſt; qui dum ſe opibus volent implere, quicquid hic vobis reliquit, eripient.* His verbis moti *Samii* ab incepto deſtitere. Hâc ratione adductus *Tiberius Cæſar* diuturnos magiſtratus dabat: unde ut refert *Joſephus* ſub eo per viginti annorum ſpatia per duos tantùm Præſides. *Cratum*, ſcilicet, & *Pilatum*, eſt gubernata *Judæa*. *Non parcit populis regnum breve*, ut inquit *Statius*.

Statius. Himerenſes Phalaridem, Agrigentinorum Tyrannum, ducem exercitûs ſui eligere volentes. *Steſichorus* Poeta hoc Apologo deterruit. *Equus*, dicens, *ſolus paſcebatur in prato; adveniente autem cervo & paſtum corrumpente, conſuluit hominem, quâ poſſet illum arte punire: cui homo, Si frænum, inquit, acceperis, & me armatum dorſum tuum aſcendere permiſeris. Cùm huic conſilio eſſet obſecutus, cervum quidem hominis auxilio victor abegit: ſed* Non *amplius* hominem dorſo non frænum depulit ore. *Ità* inquit, *Steſichorus, viri Himerenſes, vobis eveniet: ſi Phalaridem ducem eſſe cietis: hoſtes quidem veſtros punietis; ſed huic tyranno perpetuò ſervietis.* Quibus verbis territi *Himerenſes* hujuſmodi ducis eligendi conſilium deſeruere. Cùm populus *Romanus* à Senatu ſeceſſiſſet, quòd tributum & militiam non toleraret, nec ullo pacto reduci poſſet, nonne *Agrippa Menenius* eum hoc Apologo revocavit? *Olim*, inquiens *Quirites humani artus, ventrem otioſum & deſidem intuentes, aheo diſcordâ erunt, nec amplius illi cibum miniſtrare decreverunt: ſed cùm ipſi, quæque alimenta illi denegando, quæ per omnia membra deferuntur, deficerent, cumeo in gratiam redîerunt. Eòdem*, inquit. *modo Senatus & populus, quaſi venter & membra, alter alterius auxilio indiget; & ut diſcordiâ intereunt, ità concordiâ valent.* Quâ fabulâ populus revocatus, cum Senatu in gratiam rediit. Non immeritò igitur non ſolùm *Græci* & *Latini* Poetæ, ut *Heſiodus* & *Horatius*, hujuſmodi fabulas ſuis operibus inſeruerunt; verùm etiam maximi & celeberrimi Philoſophi, ut *Plato*, *Ariſtoteles*, *Plutarchus*, & multi alii, eas plurimùm commendârunt, & ad inſtitutionem moralis & civilis vitæ non minimum facere arbitrati ſunt. Quocirca *Omnibonus Leonicenus*, & *Laurentius Valla*, viri ætatis noſtræ doctiſſimi, paucos *Æſopi* Apologos è *Græco* in *Latinum* vertêre; quos ſibi laudi, cæteris verò voluptati & utilitati fore non dubitârunt; & jure quidem: leguntur enim, & in doctiſſimorum virorum manibus quotidie verſantur. Non video igitur, cur has componendo fabellas laude fraudari debeam, quam cæteri *Latini* ex translatione conſecuti ſunt, niſi adeò invidi ſumus, ut *Latinis* licere non putemus, quod *Græcis* eſt cum ſumma omnium laude conceſſum.

LAUR. ABSTEMII

FABULÆ.

De mure in ciſta nato.

MUs in ciſta natus omnem ferè ibi duxerat ætatem, nucibus paſtus, quæ in ea ſervari ſolebant. Dum autem circa oras ciſtæ ludens decidiſſet, quæreréque adſenſum, reperit epulas lautiſſimè paratas: quas cùm guſtare cœpiſſet,

Quàm

Quàm ſtultus, inquit, hactenus fui, qui in toto terrarum orbe nihil melius ciſtulâ meâ eſſe credebam! ecce quàm ſuavioribus hîc veſcor cibis.

Hæc fabella indicat, non ità patriam diligendam, ignobilem ſi ſit, ut alia non adeamus loca, cùm alibi beatiores eſſe poſſumus.

De Ruſtico impetrante ut triticum abſque ariſtis naſceretur.

IMpetraverat à Cerere ruſticus quidam, ut triticum abſque ariſtis naſceretur, ne metentium triturantiúmque manus læderet: quod ubi inarnit, à minutis avibus depaſtum eſt. Tum ruſticus, Quàm digna, inquit, patior, qui, parvæ commoditatis causâ, emolumenta quàm maxima perdidi!

Fabula indicat, parva incommoda majori inutilitate penſanda.

De Accipitre Columbam inſequente.

CVm accipiter columbam præcipiti inſequeretur volatu, villam quandam ingreſſus, a ruſtico captus eſt: quem blandè, ut ſe dimitteret, obſecrabat: non enim te læſi, dixit. Cui ruſticus, Nec hæc, reſpondit, te læſerat.

Fabula indicat, meritò puniri, qui innocentes lædere conantur.

De Aranea & Hirundine.

ARanea in hirundinem excandeſcens, quæ muſcas, qui ſuus eſt cibus, capiebat, retia in foribus per quas volitare ſolebat, ut eam caperet, ſuſpenderat. Hirundo verò advolans retia cum textrice per aëra portabat. Tum aranea in aëre pendens, & ſeſe jamjam perituram intelligens, Quàm juſtè hæc patior, dicebat, quæ minima volatilia magno labore vix capiens, credidi tam magnas aves poſſe comprehendere!

Hâc monemur fabulâ, nè viribus majora aggrediamur.

De Ruſtico amnem tranſituro.

RUſticus torrentem tranſiturus, qui fortè imbribus excreverat, quærebat vadum. Et cùm primùm eâ

fluminis

fluminis partem tentâſſet, quæ quietior placidiórque videbatur, reperit eam altiorem, quàm animo erat opinatus: rurſus, ubi breviorem tutioremque adinvenit, ibi majori aquarum ſtrepitu fluvius decurrebat. Tum ſecum, Quàm tutiùs, inquit, clamoſis aquis, quàm quietis & ſilentibus vitam noſtram credere poſſumus?

Hâc admonemur fabulâ, ut minus verboſos & minaces, quàm quietos extimeſcamus.

De Columba & Pica.

Columba interrogata à pica, quid eam induceret, ut in eodem ſemper loco nidificaret, cùm ejus pulli indè ſibi ſemper ſurriperentur. Simplicitas, reſpondit.

Hæc indicat fabula, facilè viros probos ſæpe decipi.

De Cuculo & Accipitre.

Irriſus ab accipitre cuculus, quòd, cùm ſibi & corpore par, & colore non abſimilis eſſet, præ anguſtia animi potiùs vermibus terrenis, quàm ſuavibus aliarum avium carnibus, veſceretur, vidit paucis pòſt diebus accipitrem à ruſtico, cujus columbas inſectabatur, captum, ad metum cæterorum, ex alta turre pendere: Cui cuculus, Quàm melius tibi, inquit, amice, fuiſſet vermes venari, quàm alienas aves impetere!

Hæc fabula indicat, eorum vitam tutiorem eſſe & magis probandam, qui ſuis rebus ſine periculo ſunt contenti, quàm illorum, qui aliena appetentes adeunt magna vitæ diſcrimina.

De Aſino & Vitulo.

Asinus & vitulus cùm in eodem paſcerentur prato, ſonitu campanæ hoſtilem exercitum adventare præſentiebant. Tum vitulus, Fugiamus hinc, ô ſodalis inquit, nè hoſtes nos captivos abducant. Cui aſinus, Fuge tu, inquit, quem hoſtes occidere & eſſe conſuevérunt: aſinì nihil intereſt, cui ubique eadem ferendi oneris eſt propoſita conditio.

Hæc fabula ſervos admonet, nè dominos magnopere mutare formident: modò prioribus deteriores futuri non ſint.

De

De Vulpe & Mulieribus gallinas edentibus

Vulpes, juxta villam quandam transiens, conspexit catervam mulierum plurimas gallinas opiparè assatas alto silentio comedentem: ad quas conversa, Qui clamores, inquit, & canum latratus contra me essent, si ego facerem quod vos facitis! Cui respondens quadam anus, Pessima animalium, inquit, nos quæ nostra sunt comedimus; tu verò aliena furaris.

Hæc fabula nos admonet, nè putemus nobis in aliena licere quod propriis dominis licet.

De Caponibus pinguibus & macro.

Vir quidam complures capones in eodem ornithoboscio inclusos largo nutricaverat cibo, qui pingues effecti sunt omnes præter unum, quem ut macilentum irridebant fratres. Dominus, nobiles hospites lauto & sumptuoso acepturus convivio, imperat coquo, ut ex his interimat coquátque quos pinguiores invenerit. Hoc audientes corpulenti sese afflictabant, dicentes, Quantò præstitissel, nos macilentos esse!

Hæc fabula in pauperum solamen conficta est, quorum vita tutior est quàm divitum.

De Trabe & Bobus eam trahentibus

Trabs ulmea de bobus conquerebatur, dicens, Ingrati, ego multo tempore meis vos frondibus alui: vos verò me nutricem vestram per saxa & luta trahitis. Cui boves, Gemitus, suspiriáque nostra, & stimulus quo pungimur, te docere possunt, quòd te trahimus inviti. Ignovit trabs.

Hæc nos docet fabula, nè in eos excandescamus, qui non suâ sponte nos lædant.

De Arboribus pulchris & deformi.

Arbores complures in eodem creverant loco proceræ, rectæ, enodésque, præter unam humilem, parvam, nodosámque: quam ut deformem pusillámq; cæteræ ludibrio

brio habere solitæ erant. Ædificaturus domum leci dominus jubet omnes excîdi, præter eam, quæ brevitate & deformitate suâ ædificium indecorum redditura videbatur. Cæteris excisis deformis hæc secum dicebat, De te non amplius querar, natura, quòd me turpem genueris, cùm formosis tam magna videam imminere discrimina.

Hæc fabula nos admonet, nè doleamus nos natos esse deformes cùm multis formositas sæpe nocuerit.

De Cygno in morte canente reprehenso à Ciconia.

CYgnus moriens interrogabatur à ciconia, cur in morte, quam cætera animalia adeò exhorrent, multò suaviores, quàm in omni vita, emitteret sonos, cùm potiùs mœstus esse deberet. Cui cygnus, Quia, inquit, neque cibi quærendi curâ amplius cruciabor, neque ancipum laqueos extimescam.

Hæc fabula admonet, nè mortem formidemus, quâ omnes vitæ præsentis miseriæ præciduntur.

De muliere virum morientem flente, & parente eam consolante.

MUlierem adhuc juvenem, cujus vir animam agebat, parens consolabatur, dicens, Nè te afflictes, nè tantopere lugeas, filia: alium enim virum tibi inveni, isto longè formosiorem, qui prioris desiderium facilè mitigabit. At mulier doloris impatiens, ut quæ maritum ardenti amore prosequebatur, non modò verba parentis non admittebat, sed intempestivam alterius mariti mentionem accusabat. At ubi maritum defunctum vidit, inter lacrymas & luctus parentem interrogat, an adsit juvenis ille, quem sibi in virum dare velle se dixerat.

Fabula indicat, quàm citò defunctorum maritorum amor ex mulierum animis excidere soleat.

De

De Muliere Amatoris discessum flente.

MUlier impudica amatorem suum abeuntem, quem omnibus ferè rebus spoliaverat, multis lacrymis prosequebatur. Interrogante autem eam vicinâ, cur tam immoderatè fleret; Non discessum ejus, inquit, sed pallium quod ei reliqui fleo.

Fabula indicat, non amatores, sed eorum bona, à meretricibus amari.

De Musca, quæ quadrigis insidens pulverem se excitâsse dicebat.

QUadriga in stadio currebant, quibus musca insidebat. Maximo autem pulvere, tum equorum pedum pulsu, tum rotarum volutatione, exorto, dicebat musca, Quàm magnam vim pulveris excitavi!

Hæc fabula ad eos spectat, qui, cùm ignavi sint, alienam tamen gloriam suis magnificis verbis in se transferre conantur.

De Anguilla conquerente, quòd magis quàm serpens infestaretur.

ANguilla interrogabat serpentem, quare, cùm similes essent, atque cognati, homines tamen se potiùs quàm illum insequerentur, Cui serpens, Quia raro, inquit, me laedunt impune.

Hæc fabula indicat, minùs lædi solere, qui sese ulciscuntur.

De Asino, Simia, & Talpa.

COnquerente asino quòd cornibus careret, simiâ verò quòd cauda sibi deesset; Tacete, inquit, talpa, cùm me oculis captum esse videatis.

Hæc fabula ad eos pertinet, qui non sunt suâ sorte contenti: qui si aliorum infortunia considerarent, æquiore animo tolerarent sua.

De Nautis Sanctorum auxilium implorantibus.

NAutæ quidam in mari subitâ & atrâ tempestate deprehensus, cæteris ejus sociis diversorum divorum

auxi-

auxilium implorantibus, Nescitis, inquit, quid pestis. An è enim quàm sanctissimi ad Deum pro nostra liberatione se conferunt, hâc imminente procellâ obruemur. Ad eum igitur confugiendum censeo, qui, absq; alterius adminiculo, à tantis malis nos poterit liberare. Invocato igitur Dei omnipotentis auxilio, illico procella cessavit.

Fabula indicat, ubi potentioris auxilium haberi potest, ad imbecilliores non confugiendum.

De Piscibus è sartagine in prunas desilientibus.

Pisces adhuc vivi in sartagine ferventi oleo coquebantur; quorum unus, Fugiamus hinc fratres, inquit, nè pereamus. Tum omnes pariter è sartagine exilientes in ardentes prunas deciderunt. Majore igitur dolore affecti damnabant consilium quod ceperant, dicentes, Quantò atrociori nunc morte perimus!

Hæc nos admonet fabula, ut ità præsentia vitemus pericula, nè incidamus in graviora.

De Quadrupedibus societatem adversùs aves cum piscibus ineuntibus.

Quadrupedes, cùm bellum sibi ab avibus esset indictum, cum piscibus fœdus ineunt, ut eorum auxilio se ab avium furore tuerentur. Cùm autem opitulari exspectarent auxilia, pisces negant se per terram ad eos accedere posse.

Hæc nos admonet fabula, nè eos nobis socios faciamus, qui, cùm opus sit, nobis adesse non possunt.

De Legato avaro tubicines decipiente.

Quidam avarus pro patria legatus in aliam urbem profectus erat; cui tubicines præstò adfuerunt, ut illius aures tubarum clangore, loculos autem suos pecuniâ impleant. Quibus ille renunciari jubet, non esse sua

l. cum

lacum cantibus, se in summo luctu & mœrore constitu-tum matrem enim suã obiisse. Tubicines autem spe frustrati & mœsti abeunt. Amicus quidam legati, audiens luctum, ad eum visendum consolandúmque accedit, interrogátque, quamdudum mater ejus obiisset. Quadraginta jam anni sunt, inquit. Tum amicus, intellectâ legati strophâ, in risum effusus est.

Hæc fabula in avaros facit, qui omni arte student conservare pecuniam.

De Viro, qui ad Cardinalem nuper creatum gratulandi gratiâ accessit.

VIr quidam facetus admodum & urbanus, audiens amicum suum ad Cardinalatûs dignitatẽ adsumptum, ad eum gratulandi gratiâ accessit. Qui honore tumidus, amicum veterem agnoscere dissimulans, quisnam esset, interrogabat. Cui ille, ut erat ad jocos promptus, Misereſco, inquit, tibi cæteríq; qui ad ejusmodi honores perveniunt: quamprimum enim dignitatis ejusmodi estis assecuti, visum, auditúmque, & cæteros sensus ità amittitis, ut prestinos amicos amplius non dignoscatis.

Hæc fabula eos notat, qui in altum sublati veteres difficiunt amicitias

De Juvene Senis curvitatem irridente.

JUvenis quidam, conspicatus senem in arcûs tensi similitudinem curvum, interrogavit, an sibi arcum vellet vendere. Cui ille, Ecquid est tibi opus pecuniam amittere? si enim ad meam perveneris ætatem, absq; pecunia arcum tibi natura concedet.

Hæc fabula indicat, minimè irridenda vitia senilis ætatis, quam nemo vivendo effugere potest.

De Sene puellam in uxorem accipiente.

VIr quidam imprudens, exacto septuagesimo vitæ anno, puellam duxerat in uxorem, qui ad id tempus in cœlibatu permansisset. Cui cùm debitũ solvere non posset

dicere

dicere ſolebat, Quàm malè vitâ meam diſpoſui! Juveni enim mihi uxor deerat, nunc autem ſenex deſum uxori.

Hæc fabula innuit, omnia ſuo tempore peragenda.

De Aquila & Pica,

PIca aquilam rogabat, ut ſe inter ſuos familiares & domeſticos acciperet; quando id mereretur, cùm corporis pulchritudine, tum ad mandata peragenda linguæ volubilitate. Cui aquila, Hoc facerem, reſpondit, nî vererer, nè quæ intra tegulam fiant, tuâ loquacitate cuncta efferres.

Hæc fabula monet, linguaces & garrulos domi non habendos.

De Turdo amicitiam cum Hirundine ineunte.

GLoriabatur turdus, ſe amicitiam contraxiſſe cum hirundine. Cui mater Stultus es, fili, inquit, ſi credis cum ea poſſe convivere; cùm uterque veſtrûm diverſa ſoleat appetere loca: tu enim frigidis, illa tepidis delectatur locis.

Hâc monemur fabulâ, nè eos nobis faciamus amicos, quorum vita à noſtra diſſentit.

De Ruſtico & Mure.

RUſticus quidam erat admodum pauper, ſed adeò facetus, ut nè calamitatis quidem tempore, nativi lepôris oblivîſceretur. Is cùm villam ſuam caſu igne injecto ità ardentem videret, ut aliquo modo ignem extinguere poſſe diſſideret, mœſtus ſpectat incendium. Interim cernit murem quendam, qui, villâ egreſſus, periculum quàm ocyſſimè fugiebat. Oblitus damnorum ruſticus accurrit; & murem corripiens, illum in medium jecit incendium, dicens, Ingratum animal tempore felicitatis mecum habitâſti: nunc quia fortuna mutata eſt, villam meam deſeruiſti.

Fabula indicat eos non eſſe veros amicos, qui arridente fortunâ à latere tuo non diſcedunt, turbatâ autem præcipiti abeunt curſu.

De Eremita ægrotante.

INsitum est à natura omni animantium generi, ut rei Venereæ libidine incitentur; à qua siqui homines, qui torvo albo rariores sunt, se abstinere volunt, sæpe in graves morbos incidere solent. Quidam igitur eremita ipsâ adolescentiâ ità titillationes carnis evicerat, ut usq; ad quintum & vigesimum ætatis annum virgo permanserit. Cùm autem eâ ætate gravissimè ægrotare cœpisset, medici nullum aliud salutis ejus remedium se invenire dicebant, nisi ut cum aliqua muliere coiret. Diu eremita recusavit, mori se potiùs velle dicens, quàm virginitatem, rem tam præclaram, & Deo maximè gratam amittere: assueti enim virtutibus ægrè illas à se discedere patiuntur. Victus tandem precibus, & cupiditate vitæ, quâ nihil homini sanæ mentis dulcius est, adductæ sibi mulieris infusus gremio, placidum petîit per membra soporem. *Experrectus autem vehementer angebatur, & tantam vim lacrymarum effundebat, ut omnes, qui aderant, illius misererentur: quisq; igitur consolari, & ut bono animo esset hortari, quoniam Deus clementissimus Pater ei ignosceret, quia non voluptatis, sed recuperandæ sanitatis causâ tale opus perpetrâsset. At ego, inquit, istud non fleo; sed quòd tantam dulcedinem sitiùs expertus non sum.*

Hæc indicat fabula, humanam naturam adeò peccatorum illecebris delectari, ut vitiorum voluptatem facilè virtutum amaritudini anteponat.

De Divite quodam & Servo.

VIr erât dives, servum habens tardi ingenii, quem regem stultorum solebat nuncupare. Ille his verbis sapiùs iratus, statuit hero par referre. Semel enim in herum conversus, Utinam, inquit, rex stultorum es-

sem

ſem! in toto enim terrarum orbe nullum meo latius eſſet imperium, & tu quoque meo ſubeſſes imperio.

Fabula indicat, omnia plena eſſe ſtultorum.

De Vidua Virum petente.

VIdua quædam dives à vicina petebat, ut maritum ſibi reperiret, quem non coitûs gratiâ (qui ingratus admodum ſibi erat) ſed nè bona ſua dilapidarentur, exoptare ſe dicebat. Mulier ſagax, & viduæ verſutias intelligens, ſe inquiſituram pollicetur. Paucis pòſt diebus viduam convenit; Reperi, inquit, tibi virum ex animi tui ſententia: eſt enim vir prudens, ad res gerendas natus, & genitalibus caret, quæ tibi cordi non ſunt. Cui vidua, Abi hinc, inquit, in malam rem cum iſto marito tuo illepido: etſi enim coitûs appetens non ſum, volo tamen habeat quod nos reconciliet, ſi quando cœperimus eſſe diſcordes.

Hæc fabula indicat, nullum matrimonium felix, ſi clavus defuerit, qui virum & mulierem arctiſſimè conſtringat.

De Canibus urbanis Villaticum inſequentibus.

CAnes complures urbani quendam villaticum præcipiti inſequebantur curſu: quos diu ille fugit, nec repugnare auſus eſt. At ubi ad inſequentes converſus ſubſtitit, & dentes ipſe quoque oſtendere cœpit, omnes pariter ſubſtitêrunt, nec aliquis urbanorum illi appropinquare audebat. Tunc imperator exercitûs, qui fortè ibi aderat, ad ſuos converſus milites, Commilitones, inquit, hoc ſpectaculum nos admonet, nè fugiamus, cùm præſentiora fugientibus, quàm repugnantibus videamus imminere pericula.

De Anu Dæmonem accuſante.

VOlunt homines ut plurimùm, quando ſuâ culpâ aliquid ſibi acciderit adverſi, in fortunam, vel in dæ-

monem culpam conferre, ut se crimine exuant; adeò omnes sibi indulgent. Hoc dæmon agrè ferens, cùm videret anum quandam arborem ascendentem, ex qua illam ruituram, & in se culpam collaturam præviderat, accitis testibus, dixit, Videte anum illam absque meo consilio arborem ascendentem, unde eam casuram esse prospicio: estote mihi testes, me ei non suasisse, ut soleata illam ascenderet. Mox anus cecidit: & cùm interrogarent, cur soleata arborem ascendisset; Dæmon, inquit, me impulit. Tum dæmon, adductis testibus, probavit, id ab anu absque suo factum esse consilio.

Fabula indicat, homines minimè veniâ dignos, qui, cùm liberè peccent, fortunam vel dæmonem accusant.

De Testudine & Ranis.

TEstudo conspicata ranas, quæ in eodem stagno pascebantur, adeò leves agilésq; ut facilè quôlibet prosilirent, & longissimè saltarent; naturam accusabat quòd se tardum animal & maximo impeditum onere procreâsset, ut neque facilè se movere posset, & magnâ assiduè mole premeretur. At ubi vidit ranas anguillarum escam fieri, & cujuscunque vel levissimo ictui obnoxias, aliquantulum recreata dicebat, Quantò melius est onus, quo ad omnes ictus munita sum, ferre, quàm tot mortis subire discrimina!

Hæc fabula indicat, nè ægrè feramus dona naturæ, quæ majori nobis commodo sæpe sunt, quàm nos intelligere valeamus.

De Gliribus quercum eruere volentibus.

GLires quercum arborem glandiferam dentibus erugere destinaverant, quò paratiorem haberent cibum, nè victûs gratiâ toties ascendere & descendere cogerentur. Sed quidam ex his, qui ætate, & usu rerum, ac prudentiâ cæteris longè anteibat, eos absterruit, dicens, Si

Si nutricem noſtram nunc interficiemus, quis futuris annis nobis ac poſteris noſtris alimenta præbebit?

Fabula hæc monet, virum prudentem debere non modò præſentia intueri, verùm etiam futura longè proſpicere.

De Cane & Hero.

CAnem quidam habens, quò magis illi diligeretur, ſemper eum ſuis paſcebat manibus, ligabátque ſolvebat; ligari autem & verberari jubebat à ſervo; ut beneficia à ſe, maleficia autem à ſervo in illum viderentur eſſe collata. Ægrè autem ferens canis ſe aſſiduè ligari verberarique, aufugit: & cùm imprecaretur à domino ut ingratus, & tantorum beneficiorum immemor, qui à ſe fugiſſet, à quo ſemper dilectus paſtúſq; fuiſſet, ligatus autem verberatúſque nunquam; reſpondit, Quod ſervus tuo juſſu facit, à te factum puto.

Fabula indicat, eos malefactores habendos, qui maleficiorum cauſæ fuêre.

De Avibus Scarabeos timentibus.

MAgnus timor aves inceſſerat, nè ſcarabei arcu pilari eas occiderent, à quibus magnam pilarum vim in ſterquilinio ſummo labore fabricatam audîerant. Tunc paſſer, Nolite, inquit, expaveſcere: quomodo enim pilas in nos per aëra volantes jacere poſſunt, cùm eas per terram magno molimine vix trahant?

Hæc fabula nos admonet, nè hoſtium opes extimeſcamus: quibus deeſſe videmus ingenium.

De Urſo & Apibus.

URſus ictus ab ape, tantâ irâ percitus eſt, ut alvearia, in quibus apes mellificaverunt, tota unguibus diſcerperet. Tunc apes univerſæ, cùm domos ſuas dirui, cibaria auferri, filios necari viderent, facto impetu, aculeis urſum invadentes penè necavêre. Qui, ex earum manibus vix elapſus, ſecum dicebat, Quantò melius

erat, apis unius aculeum tolerare quàm tot in me hoſtes meâ iracundiâ concitare!

Hæc fabula innuit, longè meliùs interdum eſſe injuriam unius ſuſtinere, quàm, dum unum punire volumus, multos nobis inimicos comparare.

De Aucupe & Fringilla.

Auceps tetenderat volucribus retia, largámque illis in area effuderat eſcam, paſcentes tamen aves non capiebat, quia ſibi videbantur paucæ: quibus paſtis ac avolantibus, aliæ paſtum adveniunt; quas quoque propter paucitatem capere neglexit. Hoc per totum diem ordine ſervato, ac aliis advenientibus, aliis abeuntibus, illo ſemper majorem prædam expectante, tandem adveſperaſcere cœpit. Tunc auceps, amiſſâ ſpe multas capiẽdi, cùm jam tempus eſſet quieſcendi, attrahens retia, unam tantùm fringillam, quæ infelix in area remanſerat, cepit.

Hæc fabula indicat, qui omnia comprehendere voluit, ſæpe pauca vix capere poſſe.

De Milite & duobus Equis.

Miles equum habens optimum, emit alium nequicquam illi bonitate parem, quem multò diligentiùs quàm priorem nutriebat. Tunc poſterior priori ſic ait, Cur me dominus quàm te impenſiùs curat, cùm tibi neq; pulchritudine, neq; rubore, neq; velocitate comparandus ſim? Cui ille, Eſt hæc, inquit, hominum natura, ut ſemper in novos hoſpites benigniores ſint.

Hæc fabula indicat hominum amentiam, qui nova, etiamſi deteriora ſint, ſolent veteribus anteponere.

De Sue & Cane.

Sus irridebat canem odoriſequum, quòd domino murmure & caudâ adularetur, à quo ad artem aucupatoriam multis verberibus, auriúmq; vellicationibus fuerat inſtructus. Cui canis, Neſcis, inquit, inſane, neſcis

quæ

quæ ex verberibus illis ſum conſecutus. Per ea enim ſuaviſſimis perdicum coturnicúmque carnibus veſcor.

Hæc fabula nos monet, nè iniquo feramus animo præceptorum verbera, quæ multorum bonorum causâ conſueverunt eſſe.

De Trabe boum pigritiam increpante.

TRabs, quæ curru vehebatur, boves ut lentulos increpabat, dicens, Currite pigri, onus enim leve portatis. Cui boves, Irrides nos? reſponderunt: ignoras quæ te pœna maneat. Onus hoc nos citò deponemus; tuum autem tu, quoad rumparis, ſuſtinere cogêris. Indoluit trabs, nec ampliùs boves convitiis laceſſere auſa eſt.

Hæc fabula quemlibet monet, nè aliorum inſultet calamitatibus, cùm ipſe poſſit majoribus ſubjici.

De Carduele & Puero.

CArduelis avis interrogata à puero, à quo deliciis habita, & ſuavibus largiſq; cibis nutrita fuerat; cur caveâ egreſſa regredi nollet: Ut meo, inquit, me arbitratu, non tuo, paſcere poſſim.

Hæc fabula indicat, vitæ libertatem cunctis deliciis anteponendam.

De Scurra & Epiſcopo.

SCurra quidam calendis Januarii ad epiſcopum quendam divitem quidem, ſed avarũ, accedens, numiſma aureum ſtrenæ nomine petîit. Antiſtes inſanire hominem dixit, qui crederet tantam pecuniam ſibi in ſtrenam dari. Tum ſcurra nummum argenteum efflagitare cœpit. Sed cùm ille hoc quoque nimium ſibi videri diceret, æreum quadrantem ut ſaltem ſibi traderet, orabat. Sed cùm nè hunc quoque poſſet ab epiſcopo extorquere, Reverende, inquit, Pater, ſaltem benedictione tuâ me pro ſtrena imperti. Tunc epiſcopus, Flecte, inquit, genua, fili, ut tibi benedicam. At ego, inquit ſcurra, benedictionem iſtam tuam tam vilem nolo: ſi enim nummum

æreum valeret, eam mihi nunquam profectò concederes.

Hæc fabula contra eos Episcopos & Sacerdotes conficta est, qui divitias & opes pluris faciunt, quàm cuncta Ecclesiæ sacra atque mysteria.

De Upupa indignè honorata.

INvitatæ ferè omnes aves ad aquilæ nuptias, indignè ferebant, upupā cæteris præferri, quia coronâ insignis esset, & versicoloribus pennis ornata; cùm semper inter stercora & sordes solita esset volitare.

Hæc fabula stultitiam eorum arguit, qui in hominibus honerandis, potiùs vestium nitorem præstantiámque formæ, quàm virtutes moresque soleant attendere.

De Sacerdote & Pyris.

SAcerdos quidam gulosus, extra patriam ad nuptias proficiscens, ad quas fuerat invitatus, reperit in itinere pyrorum acervum: quorum nè unum quidem attigit, quamvis magnâ affectus fame; quin potiùs ea ludibrio habens, lotio conspersit: indignabatur enim ejusmodi cibos sibi in itinere offerri, qui ad lautas accedebat epulas. Sed cùm in itinere torrentem quendam ità imbribus auctum offendisset, ut sine vitæ periculo eum transire non posset, domum redire constituit. Revertens autem jejunus, tantâ est oppressus fame, ut nisi pyra illa, quæ urinâ conspersera, comedisset, cùm aliud non inveniret, extinctus fuisset.

Hæc fabula monet, nihil esse contemnendum; cùm nihil sit tam vile & abjectum, quod aliquando usui esse non possit.

De Mulo & Equo.

MUlus conspiciens equum aureo fræno ephippióq; insignem, & purpureis opertum phaleris, rumpebatur invidiâ illum beatum reputans, qui continuò optimis vesceretur cibis, & decoro amiciretur ornatu: se autem præ illo infelicem, qui clitellis malè dolatis oppressus, quotidie maxima onera ferre cogeretur. At ubi vidit

dit equum è pugna redeuntem multis affectum vulneribus, præillius calamitate se felicem appellabat, longè melius esse dicens, quotidiano labore durum victum quaritare, & turpiter vestiri, quàm post optimos & delicatos cibos, & tantos ornatus, mortis adire discrimina.

Hæc fabula monet, regibus & principibus minimè invidendum, quia divitiis & opibus abundant; cùm vitam eorum longè pluribus periculis, quàm pauperum, videamus esse subjectam.

De Porco & Equo.

Porcus conspiciens equum bellatorem, qui cataphractus ad pugnam prodibat. Stulte, inquit, quò properas? in pugna enim fortasse morieris. Cui equus, Tibi inter lutum sordésq; impinguato, cùm nihil dignum laude gesseris, cultellus adimet vitam: mortem verò meam comitabitur gloria.

Hæc fabula innuit, honestius esse rebus præclarè gestis occumbere, quàm vitam turpiter actam protrahere.

De Coriario emente pellem ursi à Venatore nondum capti.

Coriarius ad venatorem accedens emit ab eo pellem ursi, pecuniámq; pro ea protulit. Ille, sibi in præsentiâ pellem ursi non esse, cæterùm postridie venatum profecturum, ursóq; interfecto, pellem illius ei se daturum pollicetur. Coriarius, animi gratiâ cum venatore in sylvam profectus, altissimam arborẽ ascendit, ut indè ursi venatoríq; certámen prospicerrt. Venator intrepidus ad antrum ubi ursus latebat profectus, immissis canibus, illum exire compulit: qui, evitato venatoris ictu, eum prostravit humi. Tunc venator, sciens hanc feram in cadavera non sævire, anhelitu retento se mortuum simulabat. Ursus, naribus admotis, olfaciens, cùm illum nec naso nec corde spirantem deprehenderet, abscessit. Coriarius cùm

feram

feram abeſſe perſpiceret, ac nihil amplius adeſſe periculi ex arbore ſe deducens, & ad venatorem, qui nondum ſurgere audebat, accedens, illum ut ſurgeret monebat. Interrogavit deinde, quid ad aurem ei urſus locutus eſſet. Cui venator, Monuit me, inquit, nè deinceps urſi pellem vendere vellem, nî eum priùs ceperim.

Hæc fabula indicat, incerta pro certis non habenda.

De Eremita & Milite.

ERemita quidam, vir ſanctiſſimæ vitæ, militem hortabatur, ut relictâ ſeculari militiâ, quam abſq; Dei offenſa & animæ diſcrimine pauci exercent, tandem ſe corporis traderet quieti, & animæ conſuleret ſaluti. Cui miles, Faciam, inquit, quod mones, pater: verum enim eſt, quòd hoc tempore milites neque ſtipendia exigere valeant, licèt exigua ſint, neque prædari poſſint.

Hæc fabula indicat, multos vitiis renunciare, quia illa amplius exercere non poſſunt.

De Viro & Uxore bigamis.

VIr quidam, defunctâ uxore, quam valde dilexerat, duxit alteram, & ipſam viduam, quæ aſſiduè ei prioris mariti virtutes fortiáque facinora objiciebat: cui ut par referret, ipſe quoque defunctæ uxoris mores probatiſſimos pudicitiámq; inſignem referebat. Quodam autem die, viro irata, pauperi eleemoſynam petenti partem caponis, quem in cœnam utriſq; coxerat, dedit, dicens, Do tibi hoc pro anima prioris viri. Quod audiens maritus, accerſito paupere, reliquum caponis dedit, dicens, Et ego quoq; do tibi hoc pro anima uxoris meæ defunctæ. Sic illi, dum alter alteri nocere cupiunt, quo cœnarent tandem non habuerunt.

Hæc fabula monet, non eſſe contra eos pugnandum, qui ſe poſſunt optimè vindicare.

De

De Leone & Mure.

LEo laqueo captus in ſylva, cùm ſe ità irretitum videret, ut nullis viribus ſe indè poſſe explicare conſideret, murem rogavit, ut abroſo laqueo eum liberaret, promittens tanti beneficii ſe non immemorem futurum: quod cùm mus prompt è feciſſet, leonem rogavit, ut filiam ejus ſibi traderet in uxorem. Nec abnuit leo, ut benefactori ſuo rem gratam faceret. Nova autem nupta advirum veniens, cùm eum non videret, caſu illum pede preſſit atque contrivit.

Hæc indicat fabula, matrimonia, & cætera conſortia improbanda, quæ ab imparibus contrahuntur.

De Ulmo & Silere.

ULmus, in ripa fluminis nata, ſiler ſibi proximum irridebat, ut debile & invalidum, quòd ad omnem vel leviſſimum undarum impetum flecteretur; ſuam autem firmitatem & robur magnificis extollebat verbis, quòd multos annos aſſiduos amnis impetus inconcuſſa pertulerat. Semel autem maximâ undarum violentiâ ulmus perfracta trahebatur ab aquis. Cui ſiler ridens inquit, Cur me deſeris, vicina? Ubi eſt nunc fortitudo tua?

Fabula ſignificat, ſapientiores eſſe, qui potentioribus cedunt, quàm qui reſiſtere volentes turpiter ſuperantur.

Le Cera duritiem appetente.

CEra ingemiſcebat, ſe mollem, & cuicunque leviſſimo ictui penetrabilem procreatam. Videns autem lateres, ex luto multò ſe molliori factos, in tantam duritiē ignis calore pervenisſe, ut multa perdurarent ſecula, ſe jecit in ignem ut eandem duritiem conſequeretur. Sed ſtatim igne liquefacta, conſumpta eſt.

Hæc admonet fabula, nē appetamus quod eſt nobis naturâ denegatum.

De

De Agricola militiam & mercaturam affectante.

AGricola quidam agrè ferebat, ſe aſſiduè terram volvere, nec perpetuis laboribus ad magnas divitias pervenire; cùm nonnullos videret milites, qui actis præliis ità rem auxerant, ut bene induti incederent, & lautis epulis nutriti beatam agerent vitam. Venditis igitur ovibus, capris ac bobus, equos emit & arma, & in militiam profectus eſt: ubi cùm ab imperatore ſuo male pugnatum eſſet, non ſolùm quæ habebat perdidit, ſed etiam pluribus vulneribus affectus eſt. Quare, damnatâ militiâ, mercaturam exercere ſtatuit, ut in qua majus lucrum & minorem laborem exiſtimabat. Prædiis igitur venditis, cùm navim mercibus impleviſſet, navigare cœperat: ſed, cùm in alto eſſet, tempeſtate magnâ coortâ, navis ſubmerſa eſt, & ipſe cum cæteris qui in ea erant ad unum omnes periêre.

Hæc fabula admonet, quemlibet debere ſuâ ſorte eſſe contentum, cùm ubique ſit parata miſeria.

De Aſino & Scurra.

ASinus indignè ferens ſcurram quendam honorari, & pulchris veſtibus amiciri, quia magnos ventris edebat ſonos, ad magiſtratus acceſſit, petens, nè ſe minùs quàm ſcurram honorare vellent. Et cùm magiſtratus admirantes eum interrogarent, cur ſe ità honore dignum duceret; Quia, inquit, majores quàm ſcurra crepitus ventris emitto, eóſq; abſq; fœtore.

Hæc fabula eos arguit, qui in rebus leviſſimis ſuas pecunias profundunt

De Amne ſuum fontem convitiis laceſſente.

AMnis quidam ſuum fontem convitiis laceſſebat, ut inertem, quòd immobilis ſtaret, nec ullos haberet piſces: Se autem plurimùm commendabat, quòd optimos crearet piſces, & per valles blando murmure ſerperet. Indignatus

dignatus fons in amnem velut ingratum, undas repreſſit. Tunc amnis, & piſcibus & dulci ſono privatus, exarnit.

Hæc fabula eos notat, qui bona quæ agunt ſibi arrogant, non Deo attribuunt, à quo, ceu à largo fonte, noſtra bona procedunt.

De Viro maligno & Dæmone.

VIr malignus cùm plurima perpetrâſſet ſcelera, & ſæpiùs captus, & carcere concluſus, arctiſſimè pervigili cuſtodiâ teneretur, dæmonis implorabat auxilium: qui ſæpenumero illi affuit, & è multis eum periculis liberavit. Tandem iterum deprehenſo, & ſolitum auxilium imploranti, dæmon, magnum calceorum pertuſorum faſcem ſuper humeros habens, apparuit, dicens, Amice, ampliùs tibi auxilio eſſe non poſſum: tot enim loca pro te liberando hactenus peragravi, ut hos omnes calceos contriverim: nulla etiam mihi ſupereſt pecunia, quâ alios valeam comparare; quare pereundum eſt tibi.

Hæc admonet fabula, nè exiſtimemus noſtra ſemper impunita fore peccata.

De Avibus plures Reges eligere petentibus.

AVes conſultabant de pluribus regibus eligendis, cùm aquila tantos volucrum greges ſola regere non poſſet: feciſſéntq; voto ſatis, niſi cornicis monitu à tali conſilio deſtitiſſent. Quæ, cùm cauſam rogaretur, cur non plures reges duceret eligendos; Quia difficiliùs, inquit, plures, quàm unus ſaccus, implentur.

Hæc fabula docet, longè meliùs ab uno, quàm à multis principibus gubernari.

De Muliere, quæ pro Viro ſe velle mori dicebat.

MAtrona quædam admodum pudica, & viri amantiſſima, ægrè ferebat, maritũ adverſâ valetudine detineri; lamentabatur; ingemiſcebat, & ut ſuum in virum

rum amorem teſtaretur, rogabat mortem, ut, ſi maritum ſibi eſſet ereptura, ſe potiùs quàm illum vellet occidere. Inter hæc verba, mortem cernit horribili aſpectu venientem: cujus timore perterrita, & jam ſui voti pœnitens, Non ſum ego, inquit, quem petis: jacet ibi in lecto, quem occiſura veniſti.

Hæc fabula indicat, nemimem eſſe adeò amantem amici, qui non malit ſibi bene eſſe quàm alteri.

De Adoleſcente in funere matris canente.

VIr quidam defunctam uxorem, quæ ad ſepulchrum efferebatur, lachrymis & fletibus proſequebatur; filius verò ejus canebat. Qui cùm à patre increparetur ut amens & inſanus, qui in matris funere cantaret, cùm unà ſecum mœſtus eſſe & flere deberet; Pater mi, inquit, ſi ſacerdotes ut canerent conduxiſti, cur mihi iraſceris gratis concinenti? Cui pater, Non tuum, inquit, & ſacerdotum eſt idem officium.

Hæc fabula indicat, non omnia omnibus eſſe decora.

De viro zelotypo, qui uxorem dederat cuſtodiendam.

VIr zelotypus uxorem, quam parùm pudicè vivere compererat, cuidam amico, cui plurimùm fidebat, dederat cuſtodiendam; ingentem pollicitus pecuniam, ſi eam ità diligenter obſervaret, ut nullo modo conjugalem violaret copulam. At ille, ubi aliquot dies expertus cuſtodiam hanc nimis difficilem, & ingenium ſuum verſutiâ mulieris vinci comperiſſet, ad maritum accedens, dixit, Se amplius nolle hanc tam duram gerere provinciam; quandoquidem nè Argus quidem, qui totus oculatus fuit, mulierem invitam poſſet cuſtodire: addidit præterea, Si neceſſe ſit, malle ſe anno integro ſaccum plenum pulicibus quotidie in pratum deferre, ſolutóq; ſacco eos inter herbas paſcere, veſperéque facto, omnes domum reducere,

reducere, quàm uno die impudicam mulierem ſervare.

Hæc fabula indicat, nullos cuſtodes ità eſſe diligentes, qui impudicas mulieres valeant cuſtodire.

De Viro clyſteres recuſante.

VIr quidam natione Germanus, dives admodum, ægrotabat: ad quem curandum plures acceſſerunt medici: (ad mel enim catervatim convolant muſcæ) quorum unus inter cætera dicebat, Opus eſſe clyſteribus, ſi vellet convaleſcere. Quod cùm vir hujuſmodi inſuetus medicinæ audiret, furore percitus, medicos domo ejici jubet, dicens, Eos eſſe inſanos, qui, cùm caput ipſi doleret, podicem vellent mederi.

Hæc fabula innuit, omnia, etiam ſalutaria, inſuetis & inexpertis, & aſpera & obſcura videri.

De Aſino ægrotante, & Lupis viſitantibus.

ASinus ægrotabat, famáq; exîerat, eum citò moriturum. Ad eum igitur viſendum cùm lupi canéſq; veniſſẽt, peteréntq; à filio quomodo pater ejus ſe haberet; ille per oſtii rimulam reſpondit, Meliùs quàm velletis.

Hæc indicat fabula, quòd multi fingunt moleſtè ferre mortem aliorum, quos tamen cupiunt celeriter interire.

Quòd Nuci, Aſino, & Mulieri proſunt verbera.

MUlier quædam interrogabat nucem ſecùs viam natam, quæ à prætereunte populo ſaxis impetebatur, quare eſſet ità amens, ut quò pluribus majoribúſq; verberibus cæderetur, eò plures præſtantioréſq; fructus procrearet. Cui juglans, Eſne, inquit, proverbii immemor ità dicentis?

Nux, aſinus, mulier, ſimili ſunt lege ligati:
Hæc tria nil rectè faciunt, ſi verbera ceſſent.

Hæc fabula innuit, ſæpe homines propriis jaculis ſe ſolere confodere.

De Aſino laborum finem non inveniente.

ASinus hybernotempore plurimùm angebatur, quòd nimio afficeretur frigore, & durum palearum haberet

beret victum: quare vernam temperiem & teneras herbas optabat. Sed cùm ver advenisset, cogeretúrque à domino, qui figulus erat, argillam in aream, & lignum ad fornacem, indéque lateres, imbrices, tegulas ad diversa loca deferre; pertæsus veris, in quo tot labores tolerabat, æstatem omnibus votis expectabat, ut dominus, messe impeditus, eum quiescere pateretur, Sed tunc quoq; cùm messes in aream, & indè domum triticum ferre compelleretur, nec quieti sibi locus esset, autumnum saltem laborum finem fore sperabat. Sed ubi nè tunc quoq; malorum terminum adesse cernebat, cùm quotidie vinum, poma, ligna portanda essent, rursus hyemis nivem & glaciem efflagitabat, ut tunc saltem aliqua sibi requies à tantis laboribus concederetur.

Hæc fabula indicat, nulla esse præsentis vitæ tempora, quæ non perpetuis sunt subjecta laboribus.

De Mure, qui cum Fele amicitiam contrahere volebat.

Mures complures, in cavo parietis commorantes contemplabantur felem, quæ in tabulato, capite demisso & tristi vultu, recumbebat. Tunc unus ex iis, Hoc animal, inquit, benignum admodum & mite videtur: vultu enim ipso sanctimoniam quandam præfert: volo ipsum alloqui, & cum eo indissolubilem nectere amicitiã. Quæ cùm dixisset, & propiùs accessisset, à fele captus & dilaceratus est. Tunc cæteri hoc videntes secum aiebant. Non est, profectò, non est vultui temerè credendum.

Hæc fabula innuit, non ex vultu, sed ex operibus homines judicandos, cùm sub ovina pelle sæpe atroces lupi delitescant.

De Asino, qui Hero ingrato serviebat.

Asinus, qui viro cuidam ingrato multos annos infenso pede servîerat, semel, ut fit, dum sarcinâ pre-

ſus eſſet gravi & ſalebroſâ incederet viâ, ſub onere recidebat. Tum dominus implacabilis multis verberibus ſurgere compellebat, pigrum animal & ignavum nuncupans. At ille miſer inter verbera hæc ſecum diſebat, Infelix ego, quàm ingratum ſortitus ſum herum! Nam quamvis ei multo tempore ſine offenſa ſervîerim, tamen non hoc unum delictum tot meis priſtinis beneficiis compenſat.

Hæc fabula in eos conficta eſt, qui beneficiorum ſibi collatorum immemores, etiam minimam benefactoris ſui in ſe offenſam atroci pœnâ proſequuntur.

De Lupo ſuadente hiſtrici ut tela deponeret.

LUpus eſuriens in hiſtricem intenderat animum: quam tamen, quia ſagittis undique munita erat, invadere non audebat. Excogitatâ autem eam perdendi aſtutiâ, illi ſuadere cœpit, ne pacis tempore tantum telorum onus tergo reportaret; quandoquidem non aliquid ſagittarii, niſi cùm prælii tempus inſtaret, portarent. Cui hiſtrix, Adverſùs lupum, inquit, ſemper præliandi tempus eſſe credendum eſt.

Hæc fabula innuit, virum ſapientem oportere adversùs inimicorum & oſtium fraudes ſemper eſſe munitum.

De Mure liberante Milvum.

MUs conſpicatus milvum laqueo aucupis implicitum, miſertus eſt avis, quamvis ſibi inimicæ, abſiſq; dente vinculis, evolandi viam fecit. Milvus tam immemor beneficii, ubi ſe ſolutum vidit, murem nil tale ſuſpicantem corripiens, unguibus & roſtro laceravit.

Hæc fabula indicat, malignos hujuſmodi gratias ſuis benefactoribus ſore impendere.

De Cochlea petente à Jove ut ſuam domum ſecum ferre poſſet.

CUm Jupiter ab exordio mundi ſingulis animalibus munera, quæ petîiſſent, elargiretur; cochlea ab eo

petîit ut domum ſuam poſſet circumferre: Interrogata à Jove, quare tale ab eo munus expoſceret, quod illi grave & moleſtum futurum erat: Malo, inquit, tam grave onus perpetuò ferre, quàm, cùm mihi libuerit, malum vicinum non poſſe vitare.

Fabula indicat, malorum vicinitatem omni incommodo fugiendam.

De Herinaceo viperam hoſpitem ejiciente.

HErinaceus hyemem adventare præſentiens, blandè viperam rogavit, ut in propria illius caverna adversùs vim frigoris locum ſibi concederet. Quod cùm illa feciſſet, herinaceus huc atque illuc ſe provolvens, ſpinarum acumine viperam pungebat, & vehementi dolore torquebat. Illa mulè ſecum actum videns, quando herinaceum ſuſcepit hoſpitio, blandis eum verbis, ut exiret, orabat: quandoquidem locus duobus eſſet anguſtus. Cui herinaceus, Exeat inquit, qui hîc manere non poteſt. Quare vipera ſentiens ſibi locum ibi non eſſe, illinc ceſſit hoſpitio.

Fabula indicat, eos in conſortia non admittendos, qui nos poſſunt ejicere.

De Leporo ſeſe Vulpi præferente ob pedum velocitatem.

LEpus ſeſe dignum reputabat, qui vulpi præferretur, quoniam longè illam pedum pernicitate ſuperabat. Tum vulpes, At ego, inquit, ingenium ſum ſortita præſtantius, quo ſæpius quàm tu pernicitate tuâ canes eludo

Hæc fabula indicat, corporis velocitatem & vires ab ingenio longè ſuperari.

De ſene ob impotentiam libidinem carnis relinquente.

VIr quidam ſanctitate præditus ſingulari, ſenem quendam admonebat, ut tandem vitia libidinis dimittat, cui vehementer inſudabat. Cui ſenex, Obtemperabo, inquit, pater ſancte, ſanctiſſimis optimiſque admoniti-

monitionibus tuis. Nam uſum Veneris admodùm mihi obeſſe ſentio, & virga mihi amplius non arrigitur.

Hæc fabula indicat, malos non amore virtutis & Dei, ſed timore pœnæ & impotentiâ à conſuetis vitiis deſiſtere.

De Agricola quodam & Poeta.

AGricola quidam ad Poetam accedens, cujus agros colebat, cùm eum inter libros ſolum offendiſſet, interrogavit eum, quo pacto ità ſolus vivere poſſet. Cui ille, Solus, inquit, tantùm eſſe cœpi, poſtquam te huc contuli.

Hæc fabula indicat, eruditos viros, qui doctiſſimorum virorum turbâ continuè ſtipantur, tunc ſolos eſſe, cùm inter illiteratos homines fuerint.

De Lupo ovis pelle induto, qui gregem devorabat.

LUpus ovis pelle indutus, ovium ſe immiſcuit gregi, quotidiéq; aliquã ex eis occidebat: quod cùm paſtor animadverti ſſet, illum in altiſſima arbore ſuſpendit. Interrogantibus autem cæteris paſtoribus, cur ovem ſuſpendiſſet, aiebat, Pellis quidem, ut videtis, eſt ovis; opera autem erant lupi.

Hæc fabula indicat, homines non ex habitu, ſed ex operibus judicandos, quoniam multi ſub veſtimentis ovium lupina faciunt opera.

De Patre filium ad virtutes fruſtra hortante.

PAter quidam filium, ut vitiis deditum, multis hortabatur verbis, ut derelictâ vitiorum viâ, virtutibus invigilaret, quæ ei laudem & decus erant paritura. Cui filius, Fruſtra, inquit, pater, ad hæc facienda hortaris: multos enim prædicatores, ut aiunt, audivi, qui longè te meliùs ad virtutem hortabantur viam, nunquam tamen eorum admonitionibus obſecutus ſum.

Hæc fabula indicat, viros malignæ naturæ nullius hortatu à vitiis velle diſcedere.

De Cane oves domini ſui occidente, à quo ſuſpenſus eſt.

PAſtor quidam cani oves ſuas dederat cuſtodiendas, optimis illũ paſcens cibis. At ille ſæpe aliquam ovẽ occidebat. Quod cùm paſtor animadverti ſſet, canem capiens, eum volebat occidere. Cui canis, Quare me, inquit, perdere cupis? Sum unus ex domeſticis tuis: interfice potiùs lupum, qui continuè tuo inſidiatur ovili. Imò, inquit paſtor, te quàm lupum morte dignum magìs puto. Ille enim palàm ſe meum hoſtem profitetur; tu verò, ſub amicitiæ ſpecie, quotidie meum imminuis gregem.

Hæc innuit fabula, longè magìs puniendos, qui ſub amicitiæ ſpecie nos lædunt, quàm qui aperte ſe noſtros inimicos profitentur.

De Ariete cum Tauro pugnante.

ARies quidam inter lanigeros greges erat, tantâ cornuum & capitis firmitate, ut cæteros arietes ſtatim faciléq; ſuperaret: quare cùm nullum amplius arietem inveniret, qui occurſanti ſibi auderet obſiſtere, crebris elatus victoriis, taurum auſus eſt ad certamen provocare. Sed primo congreſſu, cùm in taurinam frontem arietâſſet, tam atroci ictu repercuſſus eſt, ut ferè moriens hæc diceret, Stultus ego quid egi? Cur tam potentem adverſarium auſus ſum laceſſere, cui me imparem creavit natura?

Fabula indicat, cum potentioribus non eſſe certandum.

De Vidua & Aſino Viridi.

VIdua quædam cœlibatum exoſa, nubere cupiebat, ſed non audebat, verita vulgi irriſiones, qui maledictis eas ſolet inceſſere, quæ ad ſecundas tranſeunt nuptias: ſed commater ejus, quàm contemnendæ eſſent populi voces, hâc arte monſtravit. Juſſit enim aſinum album, quem vidua habebat, viridi colore depingi, & per omnes urbis vicos circumduci. Quod dum fieret, tanta admi-

admiratio ab initio omnes invaſerat, ut non ſolùm pueri, verùm etiam ſenes hâc re inſolitâ moti, aſinum animi gratiâ comitarẽtur. Deinde cùm hujuſmodi animal quotidie per urbem duceretur, deſierant admirari. Itidem, inquit ad viduam commater, eveniet tibi: ſi enim virum acceperis, per aliquot dies eris fabula vulgi; deinde hic ſermo conticeſcet.

Hæc fabula indicat, nullam rem eſſe tantâ dignam admiratione, quæ diuturnitate temporis non deſinet eſſe miraculum.

De Aquila filios Cuniculi rapiente.

Aquila in altiſſima arbore nidulata, catulos cuniculi, qui non longè illinc paſcebantur, in eſcam pullorum ſuorũ rapuerat: quam cuniculus blandis orabat verbis, ut ſuos ſibi filios reſtituere dignaretur. At illa eum ut puſillum & terreſtre animal & ad ſibi nocendũ impotens arbitrata, eos in conſpectu matris unguibus dilacerare, & pullis ſuis epulandos apponere non dubitavit. Tunc cuniculus, filiorum morte commotus, hanc injuriam minimè impunitam abire permiſit: arborem enim, quæ nidum ſuſtinebat, radicitus effôdit, quæ, levi impulſu ventorum procidens, pullos aquilæ adhuc implumes & involucres in humum dejicit: qui à feris depaſti magnum doloris ſolatium cuniculo præbuerunt.

Hæc indicat fabula, neminem potentiâ ſuâ fretum, imbecilliores debere deſpicere, cùm aliquando infirmiores potentiorum injurias ulciſcantur.

De Lupo piſce fluvii, Maris regnum affectante.

Lupus piſcis erat in amne quodã, qui pulchritudine, magnitudine, ac robore cæteros ejuſdem fluminis piſces excedebat. Unde cuncti eum admirabantur, & tanquam regem præcipuo proſequebantur honore. Quare in ſuperbiam elatus, majorem principatum cœpit appetere.

Relicto igitur amne, in quo multos annos regnaverat, ingressus est mare, ut ejus regnum sibi vendicaret. Sed offendens delphinum miræ magnitudinis, qui in illo regnabat, ità ab illo insectatus est, ut aufugiens vix amnis ostium ingrederetur: unde ampliùs non ausus sit exire.

Hæc fabula nos admonet, ut rebus nostris contenti, ea non appetamus quæ nostris viribus sunt longè majora.

De Ove Pastori convitiante.

OVis convitiabatur pastori, quòd, non contentus lacte quod in usum suum filiorúmq; ab ea mulgebat, insuper ipsam vellere denudaret. Tunc pastor iratus, filium ejus trahebat ad mortem. Ecquid, inquit ovis pejus mihi facere potes? Ut te, inquit pastor, occidam, & lupis canibúsque projiciam devorandam. Siluit ovis, majora adhuc mala formidans.

Hæc fabula indicat, non debere homines in Deum excandescere, si divitias & filios ipsis permittat auferri; cùm etiam majora & viventibus & mortuis possit inferre supplicia

De Auriga & Rota currûs stridente.

AUrìga interrogabat currum, quare rota quæ erat deterior, strideret, cùm cæteræ idem non facerent. Cui currus, Ægroti, inquit, semper morosi, & queruli esse consueverunt.

Hæc fabula indicat, mala solere homines ad querimoniam semper impellere.

De Viro amicos experiri volente.

VIr quidam dives admodum & liberalis magnam habebat amicorum copiam, quos ad cœnam sæpissimè invitabat: ad quem libentissimè accedebant. Volens autem experiri, an in laboribus & periculis sibi fideles essent, omnes pariter convocavit, dicens, Obortos sibi inimicos, ad quos perdendos ire statuerat: quare correptis armis secum irent, ut illatas sibi ulciscerentur injurias. Tum omnes præter duos sese excusare cœperunt. Cæteris

igitur

igitur repudiatis, illos tantùm duos in amicorum numero habuit, quos deinde ſingulari amore proſecutus eſt.

Hæc fabula indicat, adverſam fortunam amicitiæ experimentum eſſe quàm optimum.

De Vulpe carnem Leporis Cani laudante.

VVulpes cùm fugaretur à cane, & jamjam eſſet capienda, nec ullam aliam evadendi viam invenire ſe poſſe cognoſceret; Quid me, inquit, ô canis, perdere cupis, cujus caro tibi uſui eſſe non poteſt? Cape potiùs leporem illum (non procul enim lepus aberat) cujus carnem ſuaviſſimam mortales eſſe commemorant. Canis igitur motus conſilio vulpis, omiſsâ vulpe, leporem inſecutus eſt, quem tamen, ob incredibilem ejus velocitatem, capere non potuit. Paucis pòſt diebus lepus conveniens vulpem, vehementer eum accuſabat (verba enim ejus audierat) quòd ſe cani demonſtrâſſet. Cui vulpes, Quid me accuſas, lepus, cùm tantopere te laudavi? quid diceres ſi te vituperâſſem?

Hæc fabula indicat, multos mortales, ſub laudationis ſpecie, aliis perniciem machinari.

De Lepore calliditatem, & Vulpe celeritatem à Jove petentibus.

LEpus & vulpes à Jove petebant: hæc, ut calliditati ſuæ pedum celeritatem; ille, ut velocitati ſuæ calliditatem adjungeret. Quibus Jupiter ità reſpondit, Ab origine mundi è ſinu noſtro liberaliſſimo ſingulis animantibus ſua munera ſumus elargiti: uni autem omnia dediſſe, aliorum fuiſſet injuria.

Hæc indicat fabula Deum ſingulis ſua munera ità eſſe æqualilance largitum, ut quiſque eſſe debeat ſuâ ſorte contentus.

De Equo inculto, ſed veloci, & cæteris eum irridentibus.

EQui complures ad Circenſes ludos fuerant adducti, pulcherrimis phaleris ornati, præter unum quem cæ-

teri inculcum, & adhujuſmodi certamen ineptũ irridébant, nec unquam victorem futurum opinabantur. Sed ubi currendi tempus advênit, & dato tubæ ſigno cuncti carceribus exluêre; tum demũ innotuit, quanto hic paulò antè irriſus cæteros velocitate ſuperaret: omnibus enim aliis poſt ſe longo intervallo relictis, palmã aſſecutus eſt.

Fabula ſignificat, non ex habitu, ſed ex virtute homines judicandos.

De Ruſtico, per vocem hœdi ad Juriſconſultum admiſſo.

RUſticus quidam gravi lite implicitus, ad quendam juriſconſultum acceſſerat, ut eo patrono ſeſe explicaret. At ille, aliis negotiis impeditus, renunciari jubet, ſe non poſſe nunc illi vacare, quare abiret, aliàs rediturus. Ruſticus, qui huic ut veteri fidóque amico plurimùm fidebat, ſæpius rediens, nunquam admiſſus eſt. Tandem hœdum adhuc lactantem & pinguem ſecum deferens, ante ædes juriſperiti ſtabat, & hœdum vellicans, illum balare coegit. Janitor, qui ex præcepto heri dona portantes ſtatim admittere ſolebat, audità voce hœdi, januam illico aperiens, hominem introire jubet. Tunc ruſticus ad hœdum converſus, Gratias, inquit, ago, hœdule mi, qui tam faciles mihi has effeciſti fores.

Fabula indicat, nullas res tam duras difficilésque, quas munera non aperiant.

De Adoleſcente ex coitu infirmo, & Lupo.

ADoleſcens quidam uxorem duxerat & ipſam quoq; adoleſcentulam, formoſam admodùm, & libidinoſam: cujus effrænæ libidini dum ſatisfacere cupit, ità lumbos exhauſit, ut paucis pòſt diebus macilentus fieret, & mortuo magìs quàm vivo ſimilis videretur: non ingredi, non ſtare, non aliquod opus facere poterat: ſed ut ſenex qui-

quidam, apricatione gaudebat. Dum ergò in aprico ſtans loco, calore Solis ſeſe calefaceret, accidit, ut venatores, qui lupum fuerant inſectati, illâc iter haberẽt; quos cùm adoleſcens interrogaret, cur lupum non ceperant; Ob incredibilem inquiunt, illius velocitatem, illum aſſequi non potuimus. Tunc ait adoleſcens, Uxorem profectò hic lupus habere non debet: ſi enim uxori junctus eſſet, nunquam tantâ pedum pernicitate polleret.

Hæc indicat fabula, neminem eſſe adeò robuſtum & fortem, quem nimius Veneris uſus non infirmum & debilem reddat.

De Sene Juvenem poma ſibi ſurripientem ſaxis dejiciente.

Senex quidam juvenem ſibi poma ſurripientem blandis orabat verbis, ut ex arbore deſcenderet, nec res ſuas vellet auferre. Sed cùm incaſsùm verba funderet, juvene ejus ætatem ac verba contemnente; Non in verbis tantùm, inquit, verùm etiam in herbis audio eſſe virtutem. Herbas igitur vellere & in illum jacere cœpit. Quod juvenis conſpicatus, in vehementem riſum effuſus eſt, & ſenem delirare arbitrabatur, qui crederet eum ex arbore herbis poſſe depellere. Tunc ſenex omnia experiri cupiens, Quando, inquit, verberum & herbarum vires adverſùs raptorem mearum rerum nullæ ſunt, lapidibus agam, in quibus quoq; dicunt eſſe virtutem: lapidéſque, quibus gremium impleverat, in juvenem jaciens, illum deſcendere & abire coegit.

Hæc fabula indicat, omnia priùs ſapienti tentanda, quàm ad armorum confugiatur auxilium.

De Luſcinia cantum Accipitri pro vita pollicente.

Luſcinia ab accipitre famelico comprehenſa, cùm mox ſe ab eo devorandum eſſe intelligeret, blandè eum rogabat ut ſe dimitteret; pollicita, pro tanto beneficio ingentem

gentem mercedem ſeſe relaturam. Cùm autem accipiter eam interrogaret, quid gratiæ ſibi referre poſſet; Aures, inquit, tuas melliſluis cantibus demulcebo. At ego, inquit accipiter, malo mihi ventrem demulceas: ſine tuis enim cantibus vivere poſſum, ſine cibo verò non poſſum.

Hæc fabula innuit, utilia jucundis anteponenda.

De Leone Porcum ſibi ſocium eligente.

LEo cùm ſocios adſciſcere ſibi vellet, multáq; animalia ſeſe illi adjungere optarent, idq; precibus & votis expoſcerent, ſpretis cæteris, cum porco ſolùm ſocietatem voluit inire. Rogatus autem cauſam, reſpondit, Quia hoc animal adeò fidum eſt, ut amicos & ſocios ſuos in nullo, quantumvis magno diſcrimine, unquam relinquat.

Hæc fabula docet, eorum amicitiam appetendam, qui adverſitatis tempore à præſtando auxilio non referunt pedem.

De Culice cibum & hoſpitium ab Ape petente.

CUlex hyberno tempore, cùm fame & frigore ſe periturum conjiceret, ad apum acceſſit alvearia, ab eis cibum & hoſpitium petens: quæ ſi ab eis fuiſſet conſecutus, promittebat. filios earum ſe artem muſicam doctarum. Tunc quædam apis, At ego malo artem meam liberi mei diſcant, quæ eos à famis & frigoris periculo eximere poterit.

Fabula nos admonet, ut liberos noſtros his artibus erudiamus, quæ eos ab inopia valeant vindicare.

De Aſino tubicine, & Lepore tabellario.

LEo rex quadrupedum, adversùs volucres pugnaturus, ſuorum acies inſtruebat. Interrogatus autem ab urſo, quid ei aſini inertia aut leporis timiditas ad victo-

riam

riam conferre poſſent, quos ibi inter cæteros milites adeſſe cernebat; reſpondit, Aſinus tubæ ſuæ clangore milites ad pugnam concitabit: lepus verò, ob pedum celeritatem, tabellarii fungetur officio.

Fabula ſignificat neminem adeò contemptibilem, qui aliqua in re nobis prodeſſe non poſſit.

De Accipitribus inter ſe inimicis, quos columbæ compoſuére.

ACcipitres invicem inimici quotidie decertabant, ſuiſque odiis occupati, alias aves minimè infeſtabant. Columbæ illorum vicem dolentes, eos miſſis legatis compoſuêre. Sed illi ubi inter ſe amici effecti ſunt, cæteras aves imbecilliores, & maximè columbas, vexare & occidere non deſinebant. Tum ſecum columbæ, Quàm utilior accipitrum diſcordia, quàm concordia, nobis erat!

Hæc admonet fabula, malorum inter ſe odia civiũ alenda potiùs quam extinguenda; ut, dum inter ſe digladiantur, viros bonos quietè vivere permittant.

De Muliere ignem in mariti domum ferente.

VIr quidam prudens uxorem ducebat. Interrogatus autem ab amicis, quid ſibi vellet facula illa quam nova nupta accenſam paternâ domo efferret; rurſúſque mariti domum ingreſſura accendit & introfert; Significat, inquit, me hodie ignem è ſoceri mei ædibus ablatum in domum meam inferre.

Fabula ſignificat, ſæpenumero mulierem ignem quendam eſſe, qui mariti bona comburit.

De Prætore repetundarum damnato.

PRætor, qui pecuniam cui præfuerat expilaverat: repetundarum damnatus fuerat. Cúmque ægrè ablata reſtitueret, dicebat quidam è provincialibus, Hic noſter prætor mulieres imitatur, quæ fœtus concipientes, mirâ

voluptate

voluptate afficiuntur, cùm autem eos amittunt, incredibili dolore torquentur.

Fabula inquit, aliena non eſſe ſurripienda, nè, illa deponere coacti, mœrore conficiamur.

De Sene mortem differre volente.

Senex quidam mortem, quæ eum è vita raptura advenerat, rogabat ut paululùm differre', dũ teſtamentum conderet, & cætera ad tantũ iter neceſſaria præpararet. Cui mors, Cur non, inquit, hactenus præparâſti, toties à me monitus? Et cùm ille, Eam nunquam à ſe viſã antea, diceret; Cùm, inquit, non æquales tuos modò, quorum nulli ferè jam reſtant, verùm etiam juvenes, pueros, infantes, quotidie rapiebam, nonne te admonebam mortalitatis tuæ? Cùm oculos hebeſcere, auditum minui, cæteróſque ſenſus indies deficere, corpus ingraveſcere ſentiebas, nonne tibi me propinquam eſſe dicebam? & te admonitum negas? quare ulteriùs differendum non eſt.

Hæc fabula indicat, ità vivendum, quaſi mortem ſemper adeſſe cernamus.

De Viro avaro ſacculum nummorum alloquente.

Vir quidam avarus, qui ingentem aureorum acervum malè partum relicturus moriebatur, interrogat ſacculum nummorum, quem morienti ſibi juſſerat afferri, Quibus voluptatem eſſet allaturus. Cui ſacculus, Hæredibus, inquit, tuis, qui nummos à te tanto ſudore quæſitos, in ſcortis & conviviis profundent; & dæmonibus qui animam tuam æternis ſuppliciis mancipabũt.

Hæc fabula indicat, ſtultiſſimum eſſe in eis laborare, quæ aliis gaudium, nobis autem ſint allatura tormenta.

FINIS.

LAURENTII VALLENSIS,

in Fabulas Æsopi, *è* Græco *in* Latinum *sermonem versas, ad clarissimum virum* Arnoldum Foveldam, *Præfatio.*

PRomiseram nuper, me tibi coturnices, quas ipse venatus essem, missurum. Eas capere, ut homò venandi insuetus, cùm non possem; ad venationem meam, id est, ad literas, me converti: & fortè ad manus venit libellus *Græcus* ex præda navali, 33 *Æsopi* fabulas continens. Has omnes bidui labore venatus sum. Mitto igitur ad te sive fabulas, sive coturnices, quibus te oblectare possis & ludere. Etenim si *Octavianum*, *Marcúmque Antonium*, orbis terrarum principes, ludo coturnicum delectatos accepimus: profectò tu, vir literarum amantissimus, & literato hoc genere ludendi delectaberis. Et si quis *Octaviano* aut *Antonio* pugnacem aliquam harum avium dono dedisset, jucundam illis rem gratámque fecisset: ego quoque tibi jucundus gratúsque ero, qui plures quàm triginta ejus generis aves dono mitto pugnaces, victrices &, si fortè hoc te magis juvat, etiam pingues. Oblectant enim hæ fabulæ & alunt; nec minus fructûs habent, quàm floris. Sed nè donum suum laudare insolentis sit, finem faciam.

Tu, si coturnices veras, quàm has fabulas, malis, rescribe; mittam namque non modò coturnices, sed & perdices. Ex urbe *Cajeta*, *Calend.* Maii, *Anno* 1538.

De Vulpe & Capro.

VVlpes & caper sitibundi in quendam puteum descenderunt: in quo cùm perbibisset, circumspicienti reditum capro vulpes ait, Bono animo esto caper: excogitavi namque quo pacto uterque reduces simus. Siquidem tu eriges te rectum, prioribus pedibus ad parietem admotis cornuáque adducto ad pectus mento reclinabis, & ego per terga cornuáq; tua transiliens, & extra puteum evadens, te ist hinc postea educam. Cujus consilio fidem habête capro, atq; ut ille jubebat, obtemperante, ipsa è puteo prosiliit,

filiit, ac deinde præ gaudio in margine putei geſticebat, exſultabátque nihil de hirco curæ habens. Cæterùm cùm ab hirco aut fœdifraga incuſaretur, reſpondit, Enimverò, hirce, ſi tantum tibi eſſet ſenſûs in mente, quantum eſt ſetarum in mento, non priùs in puteum deſcendiſſes, quàm de reditu exploratum habuiſſes.

Hæc fabula innuit, virum prudentem debere finem explorare antequam ad rem peragendam veniat.

De Vulpe & Leone.

Vulpes nullum antea leonem conſpicata, cùm illi aliquando ex improviſo obviâſſet, ità conſpectum ejus expavit, ut parùm abfuerit quin extingueretur. Quod cùm iterum poſtea accidiſſet, ad conſpectum quidem leonis exterrita eſt, ſed non ità ut priús. Tertiò autem cùm leonem eundem in civitate eſſet intuita, non modò non exterrita, ſed etiam confidenter adiens, cum illo collocuta eſt & confabulata.

Hæc fabula innuit, quòd conſuetudo & converſatio facit, ut quæ maximè horribilia & formidanda ſunt, neque horrida neq; formidoloſa videantur.

De Gallis & Perdice.

Gallos quidam domi ſuæ cùm haberet, mercatus eſt perdicem, eámque alendam, & in ſocietatem gallorum dedit unà cum illis ſaginandam; eámque galli pro ſe quiſq; mordebant abigebántque. Perdix autem apud ſe afflictabatur, exiſtimans, ideo talia inferri ſibi à gallis, quòd ſuum ab illorum genere alienum eſſet. Ubi verò non multò pòſt adſpexit illos inter ſe pugnantes, mutuóque percutientes, recreata à mœrore & triſtitia, inquit, Equidem poſt hæc non afflictabor ampliùs, videns eos etiam inter ſe dimicantes.

Hæc fabula innuit, virum prudentem debere æquo animo ferre contumelias ab alienigenis illatas, quos videt nè à domeſticorum quidem injuria abſtinere.

De

De Vulpe & capite quodam reperto.

VVlpes aliquando in domum citharœdi ingreſſa, dum omnia inſtrumenta muſica, omnem ſupellectilem ſcrutaretur, reperit è marmore caput lupinum ſcienter fabréque factum: quod cùm in manum ſumpſiſſet, inquit, O caput cum magno ſenſu factum, nullum ſenſum obtinens!

Hæc fabula ad eos ſpectat, qui corporis dignitatem habent, animi induſtriam non habent.

De Carbonario & Fullone.

CArbonarius conducta in domo habitans, fullonem invitavit, qui eò loci proximè veniſſet, ut iiſdem in ædibus unà habitaret. Cui fullo, O homo, non eſt iſtud factum conducibile: vereor enim nè quicquid ipſe candefacerem, id omne tu carbonariâ aſpergine fuſcares.

Hæc fabula innuit, nullum cum flagitioſis habendum eſſe commercium.

De Viro jactabundo.

VIr quidam aliquandiu peregrinatus, cùm iterum domum reverſus fuiſſet, cùm multa alia in diverſis regionibus à ſe viriliter geſta jactabundus prædicabat, tum verò id maximè, quòd Rhodi omnes in certamine ſaliendi ſuperâſſet; ejuſdem rei Rhodios, qui adfuerant, teſtes eſſe. Ad quem unus aſſiſtentium reſpondens, inquit, O homo, ſi verum iſtud eſt quod loqueris, quid tibi opus eſt teſtibus? Ecce Rhodium! ecce hîc certamen ſaliendi!

Hæc indicat fabula, quòd ubi vera teſtimonia adſunt, nihil opus eſt verbis.

De Viro Apollinem tentante.

VIr quidam facinoroſus Delphos ſe contulit, Apollinem tentaturus: habénſque paſſerculum ſub pallio, quem pugno tenebat, & accedens ad tripodas, interrogabat eum, dicens, Quod habeo in dextra, vivúne, an

mortuum

mortuum eſt? prolaturus paſſerculum vivum, ſi ille mortuum reſpondiſſet, rurſus prolaturus mortuum, ſi vivum reſpondiſſet: occidiſſet enim ſtatim ſub pallio clàm, priuſquam proferret. At Deus ſubdolam calliditatem hominis intelligens, dixit, O conſultor, utrùm mavis facere (penes te namque arbitrium eſt) facito; & ſive vivum, ſive mortuum, quod in manibus habes, proferto.

Hæc fabula innuit, mentem divinam nihil neque latere, neque fallere.

De Piſcatore & Smaride.

PIſcator quidam, demiſſis in mare retibus, extulit ſmaridem puſilli corporis, quæ ſic piſcatorem obſecrabat; Noli me in præſentia capere tam puſillam & minutam: ſine abire, & creſcere, ut poſtea ſic adultâ commodo cum majore potiaris. Cui piſcator inquit, Ego verò amens ſim, ſi lucrum, quod inter manus habeo, licèt exiguum, prætermittam, ſpe futuri boni, quantumlibet magni.

Hæc fabula innuit, ſtolidum eſſe, qui propter ſpem majoris commodi, rem & præſentem & certam, licèt parvam, non amplectitur.

De Equo & Aſino.

VIr quidam habebat equum & aſinum. In itinere autem faciendo, inquit aſinus equo, Si me ſalvum vis, leva me parte oneris mei. Equo illius verbis non obſequente, aſinus ſub onere cadens moritur. Tunc dominus jumentorum omnes quas portabat aſinus ſarcinas ſimúlque corium quod à mortuo exuerat, equo imponit. Quo onere depreſſus equus, & gemens, cum clamore inquit, Væ mihi jumentorum infeliciſſimo! quid mihi miſero mali evenit? Nam recuſans partem, nunc totum onus porto, & illius inſuper corium.

Hæc fabula innuit, majores debere in laboribus participes eſſe minoribus, ut utrique ſint incolumes.

De

De Viro & Satyro.

VIr quidam cum Satyro amicitiam inîerat: qui cùm edendi gratiâ ſederent, exortâ cœli tempeſtate, ac frigore, vir manus ad os admovens anhelitu refocillabat. Quod intues Satyrus interrogabat, quamobrem id faceret. Ille inquit, Calore oris algentes manus refocillo. Paulóq; pòſt calidiori edulio allato, cùm vir iterum ad os manum cum edulio admovens, calorẽ cibi adſpiratione refrigeraret, interrogat Satyrus, quamobrem id faceret. Reſpondente autem viro, Ut edulium refrigerem: Atqui ego, inquit Satyrus, tecum poſthac amicitiam non exercebo, qui ex uno ore & calidum promas & frigidum. Vale.

Hæc innuit fabula, devitandam ejus amicitiam eſſe, cujus anceps vita eſt, & non ſimplex ſermo.

De Vulpe & Pardo.

VUlpes & pardus de pulchritudine altercabantur: & pardo ſuam pellem verſicolorem extollente, vulpes, cùm ſuam proponere non poſſet, inquit, At quantò ego ſpecioſior, quæ non corpus, ſed animum verſicolorem ſortita ſum!

Hæc fabula innuit, pulchritudinem animi antecellere pulchritudinem corporis.

De fele in fœminam mutata.

FElis quædam delicium formoſi erat cujuſdam adoleſcentis. Hanc ille, ut in fœminam mutaret, Venerem deprecatus eſt. Dea miſerta cupiditatis adoleſcentuli, convertit beſtiam in ſpecioſam puellam. Cujus formâ inardeſcens adoleſcentulus, adducit illam ſecum domum: quibus conſidentibus in cubiculo, Venus, volens periculum facere, nunquid illa cum corpore mutâſſet & mores, murem immiſit in medium. At illa, & eorum qui

aderant, & cubiculi uptialis immemor, è cubiculo ſurgens, murem inſequebatur illum comedere cupiens. Tunc dea indignata, eam iterum in ſuam reſtituit naturam.

Hæc indicat fabula, ſceleſtos homines, etſi conditionem ſtatúmque mutent, tamen mores nequaquam mutare.

De Agricola & Canibus.

AGricola quidam hyberno ſidere in agro deprehenſus, deficientibus cibariis, primùm interfectis ſingulis ovibus, illarum carnibus veſcebatur, mox & caprarum: poſtremò operariis bobus interemptis alebatur. Quod canes cùm animadvertiſſent, inter ſe colloquuti ſunt, dicentes, At nos hinc faciamus fugam. Si enim operariis bobus dominus noſter non pepercit, nec nobis quidem parcet.

Hæc indicat fabula, fugiendos eos eſſe cavendóſque, qui à familiaribus quoque manus non abſtinent.

De Agricola filios ſuos docente.

AGricola filios ſuos videns quotidie litigantes, neq; in gratiam inter ſe reduci potuiſſe, juſſit complures virgulas ſibi adferri. Aderant autem filii illic ſedentes. Quæ cùm allatæ eſſent, colligavit omnes in unum faſciculum, juſſitq; ſingulos filiorum faſciculum capere atq; confringere. Illis verò confringere non valentibus, ſolvens poſtea faſciculum, tradit ſingulas ſingulis eis frangendas; atque illis ſtatim faciléq; frangentibus intulit, Ità & vos, filii mei, ſi unanimes invicem perſtiteritis, inexpugnabiles vos hoſtibus, & invictos præbebitis: Sin minùs, ipſa veſtra æmulatio atq; ſeditio opportunam vos prædam inimicis faciet.

Hæc innuit fabula, æquè res humanas facere vel concordiâ incrementum, vel diſcordiâ jacturam.

De

De Mulicre & Gallina.

MVlier quædam vidua habebat gallinam quotidie ſingula ova parientem. Sperans autem mulier pro ſingulis bina ova parituram, ſi plus tribuiſſet eſcarum, opiparè educabat. Gallina verò pinguior effecta nè unum quidem ovum parturire poterat.

Hæc fabula indicat, quòd homines propter luxum & copiam rerum ingraveſcentes, ab inſtituto retardantur.

De Homine, quem Canis momorderat.

ADmorſus à cane quidam circuibat ſingulos, corrogans curationem, nactúſq; eſt quendam, qui, cognitâ mali qualitate, inquit, Si tu quidem, ô homo convaleſcere vis, ſume cruſtulum panis madefactum in ſanguine vulneris, & porrige cani, qui te momordit, comedendum. Cui ille deinceps inquit, Ego mehercule, ſi iſthuc fecero, dignus ſim, qui ab omnibus hujus urbis canibus præmordear.

Hæc fabula indicat, improbos homines, cùm maxima beneficia acceperint, tum maximè ad malefacta animari.

De duobus Amicis & Urſo.

DVobus amicis unà iter facientibus fit urſus obviam: quorum unus perterritus in arborem ſcandens latuit: alter verò, cùm ſe imparem urſo fore, & ſi pugnare vellet, ſuperatum iri intelligeret, procidens ſimulabat ſe mortuum. Urſus autem adveniens, aures & occipitium olfaciebat; illo, qui ſtratus jacebat, uſquequaq; continente reſpirationem: ità mortuum eſſe credens urſus abîit: aiunt enim urſum non ſævire in cadavera. Mox alter, qui inter frondes arboris latuerat, deſcendens, interrogat amicum, quidnam ad aurem urſus ſecum eſſet locutus. Cui amicus inquit, Admonuit me, nè poſthac cum hujuſmodi amicis iter faciam.

Hæc fabula innuit, devitandos eos amicos, qui periculoſo in tempore ab auxilio præſtando revocant pedem.

De Adoleſcentibus & Coquo.

Duo adoleſcentes opſonium à coquo mercati communiter erant. Cæterùm cùm coquus quibuſdam negotiis domeſticis animum intenderet, vacarétque, alter adoleſcentum partem opſonii in alterius manus immiſit. Convertente ſe coquo, & partem carnis, quæ aberat, requirente, qui carnem ſuſtulerat, jurabat ſe nox habere: qui verò habebat, jurabat ſe non abſtuliſſe. Quibus coquus, intellectâ adoleſcentum aſtutiâ, inquit, Etſi me latet fur, tamen eum, per quem jurâſtis, Deum non latebit.

Hæc fabula innuit, quòd ſi quid homines celamus, Deum nequaquam celare poterimus, qui ſolus omnia proſpicit, & omnia videt.

De Arundine & Olea.

Diſceptabant arundo & olea de conſtantia, de fortitudine, & de firmitate. Olea quidem probra arundini ingerebat, ut fragili, & ad omnem ventum vacillanti. Arundo autem obticebat, non longum tempus exſpectans. Nam cùm ventus vehemens ingruiſſet, arundo agitabatur reflectebatúrque: olea verò violentiâ ventorum, cùm reluctari vellet, confracta eſt.

Hæc fabula innuit, eos, qui fortioribus ad tempus cedunt, potiores eſſe iis qui non cedunt.

De Tubicine.

Erat tubicen quidam, qui in militia ſignum caneret. Is, interceptus ab hoſtibus, adeos qui circumſiſtebant proclamabat, Nolite me, ô viri, innocuum inſontémque occidere. Nullum enim unquam ego occîdi: quippe nihil aliud quàm hanc tubam habeo. Ad quem illi viciſſim cum clamore reſponderunt, Tu verò hoc ipſo magis trucidaberis, quòd cùm ipſe dimicare nequeas, cæteros potes ad certamen impellere.

Hæc fabula innuit, quòd præter cæteros peccant, qui malis & improbis principibus perſuadent ad iniquè agendum.

De

De Aucupe & Vipera.

AVceps quidam ſumptis aucupatoriis retibus ad venandum proceſſit, viſóque palumbo in cacumine arboris ſedente, compoſitas artificioſè arundines cum retibus ad avem clanculùm admovebat, ſperans ſe illam venari poſſe. Quod cùm egit, in altum intuens, jacentem viperam pedibus preſſit; quæ exaſperata dolore hominem momordit. At ille jam deficiens, Me miſerum, inquit, qui dum alterum venari volo, ipſe ab altero captus pereo!

Hæc fabula innuit, fraudulentos homines inſidias ſuas occultare; ſæpe tamen ab aliis ſuſtinere.

De Caſtore virilia ſibi amputante.

CAſtor præter cæteros quadrupedes in aqua durare dicitur, ejúſque genitalia ad artem medicam ſanè utilia ſunt. Ubi videt indagantibus hominibus ſe captumiri, (non enim ignorat quamobrem indagetur) ipſe ſibi genitalia præſcindit, atque inſequentes proſpiciens hoc modo incolumis evadit.

Hæc fabula indicat, hujus exemplo prudentes debere pro adipiſcenda ſalute nullam rationem habere fortunarum.

De Thynno & Delphino.

THynnus, cùm delphinum inſequentem præcipiti curſu fugeret, & jamjam capiendus eſſet, in anfractum quendam ſe intorſit. Delphinus quoq; ad alterum ſimilem ipſo impetu alliſus eſt: ad quẽ thynnus reſpiciens, eúmq; exſpirantem videns, inquit, Jam mihi mors non eſt moleſta, videns eum qui mihi cauſa mortis eſt, mecum morientem.

Hæc fabula indicat, æquo animo ferre homines calamitates, cùm eos, propter quos in calamitate ſunt, calamitoſos adſpiciant.

De Cane & Lanio.

CAnis quidam insiliens marcellum, lanio in aliqua re occupato, arrepto pecoris corde, fugiebat. Adquem lanius conversus, fugientem aspiciens, inquit, O canis, abi: ubicunque fueris, te observabo: non enim mihi cor sustulisti, sed cor dedisti.

Hæc fabula indicat, jactaram semper esse hominibus doctrinam.

De Vaticinatore quodam.

VAticinator quidam in foro sedens sermocinabatur: Cui quidam denunciat, fores domûs ejus effractas esse, omniáque directa quæ in domo fuissent. Ad quem nuncium vaticinator gemens properánsq; cursu se domum recipiebat. Quem currentem quidam intuens, O tu, inquit, qui aliena negotia te divinaturum promittis, certè tua ipse non divinâsti.

Hæc fabula ad eos spectat, qui res suas non rectè administrantes, alienis, quæ nihil ad eos pertinent, providere & consulere conantur.

De Ægroto & Medico.

ÆGrotus quidam à medico interrogatus, quonam modo se habuisset, præter modum respondit insudorem se fuisse resolutum. Cui medicus, Istud, inquit, bonum est. Altero autem die iterum interrogatus, quonam modo se haberet, respondit. Algoribus correptus, diu vexatus sum. Et id quoque, inquit medicus, bonũ est. Tertiò cùm ab eodem medico interrogaretur, respondit, Profluvio corporis debilitatus sum. Istud etiam bonum est, inquit medicus. Postea autem à familiari quodam interrogatus, Quomodo habes, ô amice? respondit etiam, Bene habeo, sed morior.

Hæc Fabula innuit, arguendos assentatores.

De Asino & Lupo.

ASinus calcato ligni aculeo claudicabat, conspectóq; lupo, ait, O lupe, en! præ cruciatu morior, futurus esca

eſca aut tua, aut vulturum, aut corvorum. Unum modò abs te munus flagito: Educ priùs de pede aculeum, ut moriar ſaltem ſine cruciatu. Tum lupus, ſummis dentibus aculeum mordicùs deprehendens, eduxit, Aſinus verò, doloris oblitus, ferratos calces in faciem lupi impegit; fractâq; illius fronte, naribus & dentibus, aufugit; lupo ſeipſum accuſante, ac meritò ſibi id eveniſſe dicente; quòd, qui didicerat eſſe lanius jumentorum, nunc illorum volebat eſſe chirurgus.

Hæc indicat fabula, quòd qui ſua artificia deſerunt, transferentes ſe ad alia ipſis non apta, & in deriſum veniunt, & in diſcrimen.

De Aucupe & Merula.

AUceps tetenderat volucribus retia: quod eminùs intuens merula percontabatur hominem quid negotii ageret. Ille reſpondit, ſe condere urbem: abîitq; longiùs, & ſeſe abdidit. Merula verò illius verbis fidem habens; & accedens ad eſcam juxta retia appoſitam capta eſt: accurrente aucupe, inquit, O homo, ſi tu quidem talem urbem condis, haud multos invenies incolas.

Hæc innuit fabula, eo maximè modo rem privatam & publicam deſtrui, cùm præſides ſævitiam exercent.

De Viatore & Pera inventa.

VIator longum ingreſſus iter, ſi quid inveniſſet ejus dimidium Jovi ſe oblaturum vovit. Inventâ autem poſtea in itinere perâ palmularum amygdalarúmq; plenâ, comedit omnes palmulas amygdaláſq; ſed harum oſſa, illarum putamina & cortices ad aram quandam obtulit, inquiens, Habes, Jupiter, quod tibi voveram, quid enim inveni, ejus & interiora & exteriora offero.

Hæc fabula innuit, avarum propter pecuniæ cupiditatem etiam diis moliri fallacias.

De Puero & Matre.

PUer quidam, in ſchola condiſcipuli furatus tabellam alphabetariam, attulit matri ſuæ: à qua non caſtigatus, quotidie magis furabatur. Procedente autem tempore, cœpit furari majora. Tandem à magiſtratu deprehenſus ducebatur ad ſupplicium. Matre verò ſequente ac vociferante, rogavit ille ſatellites, ut pauliſper cum ea ad aurem loqui permitterent: quibus permittentibus, & matre feſtinabundâ aurem ad os filii admovente, ille auriculam matris dētibus emorſam evulſit. Cùm mater cæteriq; eum increparent, non modò ut furem, ſed etiam ut in parentem ſuam impium; Hæc mihi, inquit, ut perderer cauſa exſtitit: Si enim me tabellam alphabetariam furatum caſtigâſſet, nequaquam ad ulteriora progreſſus nunc ad ſupplicium ducerer.

Hæc fabula indicat, quòd qui inter initia peccandi non coercentur, ad graviora flagitia evadunt.

De Paſtore artem nauticam exercente.

PAſtor in loco maritimo gregem paſcebat: qui cùm viderat mare tranquillum, inceſſit cupido navigationem faciendi ad mercatum. Itaque venundatis ovibus, emptíſque palmularum ſarcinis, navigabat. Obortâ autem vehementi tempeſtate, & navi mergi periclitante, omne pondus navis in mare dejecit, vixque evaſit exoneratâ navi. Paucis poſt diebus veniente quodam, & tranquillitatem maris admirante (erat enim ſanè tranquillum) reſpondens inquit, Palmulas iterum vult, quantùm intelligo, ideóque immotum ſeſe oſtendit.

Hæc indicat fabula, eruditiores effici homines damno atque periculo.

De filio cujuſdam ſenis & Leone.

FIlium ſenior quidam habebat unicum generoſi animi, & canum venaticorum amatorem: hunc per quietem viderat

viderat à leone trucidari. Territus igitur, nè fortè ſomnium hoc aliquando ſequeretur eventus, exſtruxit domum quandam politiſſimam, & laquearibus à feneſtris amœniſſimam Illuc inducens filium, aſſiduus illi cuſtos adhærebat: Depinxerat enim in domo ad delectationem filii omne animalium genus; in quibus & leonem. Adoleſcens hæc inſpiciens eò amplius moleſtiæ contrahebat. Quâdam autem vice propiùs ſtans leoni inquit, O truculentiſſima fera, propter inane ſomnium patris mei in hac domo aſſervor, velut in carcere: quid tibi faciam? Et hæc dicens manum parieti incuſſit, oculum leonis eruere volens; & in clavo, qui illîc latebat, offendit. Qua ex percuſſione manus emarcuit, ſuccrevitque ſanies; ac febris ſubſecuta eſt, breviq; tempore adoleſcens eſt mortuus. Ità leo adoleſcentem occîdit, nihil adjuvante patris ſophiſmate.

Fabula innuit, quæ ventura ſunt, devitare poſſe neminem.

De calvo crines externos gerente pro nativis.

CAlvus quidam mentitos crines gerens, dum equo vehebatur, ecce! ei validior ventus illos de capite ſuſtulit. Riſus ſtatim magnus à circumſtantibus excitabatur, & ille mutuo riſu illis inquit, Quid mirum, ſi crines qui non erant mei à me receſſerunt? illi quoque receſſerunt, qui mecum fuerant nati.

Hæc indicat fabula, nos non debere mœrere ob amiſſas opes. Quod enim naſcentes à natura non accepimus, non poteſt nobiſcum perpetuò manere.

ÆSOPI, FABULATORIS clarissimi Apologi, è Græco Latini facti, per *Rimicium*.

ARGUMENTUM

ÆSopus fabulator clarissimus, natione quidem Phrygius, fortunâ verò servus, fuit colore niger, ac facie supra modum deformis. Is quia beneficus semper in hospites fuit, Dea hospitalitatis in somnis sibi adsistens largita est loquelam (nam ab initio blatero fuit) sapientiámque, ac variarum fabularum inventionem: quæ porrò fabulæ non parùm conducunt mortalium vitæ. Nam animalia bruta fingit agere ea, quæ hominum sunt actiones; quas ità ante oculos ponit, ut audientium animos incitet ad virtutem; nec ulli sunt hominum mores, quos in brutis fingendo ipse non aperit. Has igitur fabulas si quis ritè gustaverit, quam viam sequi, quámque vitare debet, in privatis publicisque negotiis, facilè comperiat. Nam imprimis fabulam narrat, tum quid fabula significet compendiosiùs exponit; atque ordinem Alphabeti in *Græco* secutus, qui in *Latino* sermone servari non potest, hinc sumit initium.

De Aquila & Vulpe.

AQuila & vulpes, conflatâ inter se amicitiâ, in proximo habitare constituunt, firmiorem amicitiam ex frequenti conversatione fore putãtes. Igitur aquila nidũ altâ super arbore instituit: vulpes verò arborẽ propè inter dumeta catulos collocat. Unâ igitur dierũ, cùm vulpes, latibulum egressa, pastũ catulis quæreret, aquila & ipsa cibi indiga, in latibulum devolans, vulpis catulos arripuit, ac pullis suis comedendos præbuit. Vulpes revertens, cognitâ filiorum morte atroci, valde tristata est: & cùm aquilam ulcisci non posset, quia quadrupes existens

ſtens volucrẽ perſequi nequibat (quod unum miſeris ac impotentibus datur) aquilam execratur, ac mala ſibi imprecatur: tantum in odium violata vertitur amicitia. Contigit igitur illis diebus ruri caprum immolari, cujus fruſtum unà cum carbonibus accenſis aquila arripiens ſuſtulit ad nidum: ſed venti vehementiùs ſpirante, nidus, qui ex fœno ac materia exili aridâq; confectus erat, incenditur. Aquilæ pulli flammam ſentiẽtes, cùm volare adhuc nequirent, humi decidunt, Vulpes confeſtim illos arripiens in aquilæ conſpectu devorat.

Fabula ſignificat, quòd qui amicitiam violant, quamvis eorum quos læſerint ultionem declinent, Dei ſupplicium non tamen effugient.

De Aquila & Corvo.

AQuila celſa ex rupe devolans agnum ex ovium grege arripuit: quam rem cùm corvus conſpicatur, æmulatione motus, vehementi cum ſtrepitu ac ſtridore devolat in arietem, atque ungues in arietis vellus ità implicat, ut indè ſe jam motu alarum explicare non poſſit. Hunc paſtor, cùm ità implicitum videt accurrens corvum comprehendit, atque alarum pennis inciſis, pueris ſuis pro ludibrio dedit. Verùm enim cùm quiſpiam corvum rogabat, quænam volucris eſſet; corvus ait, Priùs quidem, quoad animum, aquila fui; nunc verò me corvum eſſe certè cognoſco.

Fabula ſignificat, quòd qui ſupra vires quippiam audet, hoc ſolùm efficit, quòd in adverſa ſæpiùs incidit, ac ſe vulgò ridiculum exhibet.

De Aquila & Scabrone.

AQuila leporem perſequebatur. Lepus conſilii inops, cùm tempus obtulit, ſcabronem videns, ab eo auxilium imploravit: cui ſcabro pollicitus eſt tutelam ac cuſtodiam ſuam. Deinde, cùm aquilam propinquantem ſcabro conſpicatur, eam precatur, nè ſuum eripiat ſibi ſervum. Aquila, ſcabronis parvitatem contemnens, co-

ram

ram eo leporem exedit. Verùm ſcabro, ſuæ injuriæ memor, ubi aquila nidificaret, obſervat. Ecce! aquila ova parit. Scabro alis elatus ad aquilæ nidum volat, atque ova devolvens ad humum dejicit. Aquila, ob jacturam ovorum mœrore concitata, evolat ad Jovem (eſt enim ales Deo illi ſacrata) ac locum ad pariendum ſibi tutum dare precatur. Jupiter illi concedit, ut cùm tempus adeſt, ejus in ſinu pariat ova. Hoc ſcabro prævidens globum è ſtercore confecit, atque ſurſum evolans in Jovis ſinum demiſit. Jupiter, volens è ſinu globum excutere, ova aquilæ ſimul excuſſit. Ex tunc aiunt aquilam nunquam parere, quo tempore ſcabrones exiſtunt.

Fabula ſignificat, quòd nullus porrò contemnendus; quoniam nemo eſt qui injuriam accipiat, q' in cùm tempus datur ſe ulciſci quærat.

De Philomela & Accipitre.

PHilomela, cùm altâ in quercu ſederet, more ſuo ſola canebat. Eam accipiter cibum quæritans cùm intueretur, repentè advolat, illámq; rapit. At philomela, cùm ſe interituram vid t, accipitrem precatur, ut ſe miſſam faciat; quoniam ad explendum ejus ventrem ipſa ſatis minimè ſit, ſed pro ſaturitate ſua, ad majores aves ſe vertat, opus profectò fore. Eam accipiter torvè conſpiciens ait, Stultus equidem nimium eſſem ſi quem manibus teneo cibum, illum dimitterem amplioris ſpe paſtûs.

Fabula ſignificat, quòd qui omittunt id quod manu tenent, rerum majorum ſpe, conſilio inopes ac ratione nimiùm ſunt.

De Vulpe & Trago.

VUlpes & tragus ſitientes in quendam puteum deſcenderunt: verùm enim poſt potum cùm egreſſum non inveniret hircus, vulpes ei comiter ait, Bono ſis animo: nam quid ſaluti noſtræ opus ſit probè animadverti; etenim rectus ſtabis pedibus anterioribus cornibúſq; muro adhærebis: tuas ego ſcapulas cornuáq; conſcendens, cùm

cùm egreſſa puteum fuero, te comprehendens hinc extraham. Huic caper promptè deſervivit. Vulpes, ſuo exſultans egreſſu, circa os putei capro illudit. At dum caper illam incuſat ſibi pacta haud ſervâſſe, ei facetè vulpecula inquit, Si eâ, caper, ſapientiâ præditus eſſes, quo pilorum ornatu iſthæc tua barba referta eſt, non priùs in puteum deſcendiſſes, quàm egreſſum penſiculatè vidiſſes.

Fabula ſignificat, quòd homines conſilio præditi rerum finem priùs inſpiciant, quàm dent operam rebus gerendis.

De Vulpe & Leone.

VVlpes, quæ nunquam viderat leonem, cùm illi fortè obviâſſet, adeò pertimuit, ut mortem penè obiret. Rurſum illum cùm adſpexiſſet, pertimuit; ſed minimè ut primùm. Eum tertiò cùm intueretur, propè accedens, fuit auſa coràm diſſerere.

Fabula ſignificat, quòd res terribiles uſus & conſuetudo familiares facit

De Cato & Gallo.

CAtus cùm gallum cepiſſet, atque cauſam quæreret, quî eum comedere poſſet; illum criminari cœpit, quòd eſſet animal turbulentum, qui noctu clamando haud permitteret quieſcere mortales. Gallus ſe excuſabat, quòd id ageret ad eorum voluptatem, cùm ad opera facienda illos excitaret. Rurſum catus ait, Impius es, ac ſupra modum ſceleſtus, qui agis continuè contra naturam, cùm nec à matre, nec à ſororibus te abſtineas, ſed per incontinentiam cum illis te commiſceas. Gallus item defendebat, quòd dominæ ſuæ quæſtûs gratiâ id quoque ageret. Enimverò ex hujuſmodi coitu gallinæ pariunt ova. Tunc inquit catus, Excuſationibus licèt abundas, ego tamen jejunare haud intendo.

Fabula ſignificat, quòd qui pravus exiſtit naturâ cùm ſemel delinquere animo propoſuit, quamvis cauſæ deſit prætextus, à pravitate tamen non deſiſtit.

De

De Vulpe ſine cauda.

Vulpes ut è laqueo evaſerat abſciſsâ caudâ, cùm ex pudore vitã ſibi mortem putaret, excogitavit alias dolo inducere vulpes, ut, ſub communis commodi ſpecie, ſibi ſingulæ caudam abſcinderent, & ſic ſuum dedecus levaret, Itaque ad unam vulpibus congregatis ſuadet, ut caudam ſibi abſcindant; differens, caudam non modò dedecori vulpibus eſſe, ſed oneri gravi atq; inepto. E vulpibus una ei facetè reſpondet, Heus, ſoror, ſi res iſta tibi ſoli conducit, hoc itidẽ aliis conſulere haud æquũ eſt.

Hæc fabula ad eos ſpectat qui ſub charitatis ſpecie ſuum commodum conſulendo proſpiciunt.

De Piſcatore & Smaride piſciculo.

Piſcator, qui mari rete tetendit, eo ſmaridem cepit piſciculum; quæ parvâ adhuc ætate, piſcatorẽ orabat, ut, dum grandis eſſet atque majorem quæſtum ex eo aſſequi poſſet, ſibi vitam donaret. Huic piſcator lepidè reſpondit, Ego quidem mente carerem, ſi quod minimum mihi eſt lucrum, id dimitterem amplioris ſpe quæſtûs.

Fabula ſignificat. quòd certa pro incertis, quamvis in eis magna inſit ſpes, ſtultum eſſet dimittere.

De Vulpe & Rubo.

Vulpes, cùm ſepem quandam adſcenderet, ut periculum vitaret, quod ſibi imminere videbat, rubum manibus comprehendit, atque volam ſentibus perfodit: & cùm graviter ſaucia foret, gemens inquit rubo, Ut me juvares cùm ad te confugerim, tu deteriùs me perdidiſti. Cui rubus, Errâſti, vulpes, ait, quæ pari dolo me capere putâſti, quo cætera capere conſueviſti.

Fabula ſignificat, quòd ſtultum eſt implorare auxilium ab illis, quibus naturâ datum eſt obeſſe potiùs quàm prodeſſe.

De

De Vulpe & Crocodilo.

Vulpes & Crocodilus de Nobilitate contendebant. Cùm Crocodilus multa pro ſe adduceret, & ſupra modum ſe jactaret de ſplendore progenitorum ſuorum, Vulpes ei ſubridens ait, Heus amice, etſi hoc tu quidem non dixeris, ex tuo corio clarè apparet, quòd multis jam annis tuorum ſplendore fuiſti denudatus.

Fabula ſignificat, quòd homines mendaces res ipſa potiſſimùm refellit.

De Vulpe & Venatoribus.

Vulpes venatores effugiens, ac per viam currendo jam defeſſa, hominum caſu reperit lignarium, quem rogat, ut ſe quoque loco abſcondat. Ille tectorium oſtendit. Vulpes illud ingrediens in angulo quodam ſe abſcondit. Adſunt venatores: lignarium, ſi vulpem viderit, rogant. Lignarius verbis quidem ſe vidiſſe negat; manu verò ubi vulpes latebat locum oſtendit. Verùm enim venatores re haud percepta ſtatim abeunt. Vulpes ut illos abîiſſe proſpicit, tectorio egrediens, tacitè recedit. Lignarius vulpem criminatur, quòd, cùm ſalvam fecerit, nihil ſibi gratiarum agat. Tunc vulpes ſe convertens illi tacitè ait. Heus amice, ſi manuum opera, ac mores verbo ſimiles habuiſſes, meritas tibi perſolverem gratias.

Fabula ſignificat, quòd homo nequam, etſi bona pollicetur, mala tamen & improba præſtat.

De Gallo & Perdice.

Gallos complures cùm quis domi haberet, quam emerat perdicem illis compaſcere permiſit. Sed cùm galli illam infeſtarent, roſtríſq; percuterent, perdix eâ injuriâ vehementer perdoluit, putans, quia advena, nec ex eo genere eſſet, eas ſibi inferri injurias. Gallos deinde

cùm

cùm invicem certantes conſpiceret perdix, amotâ animi perturbatione, ait, De cætero quidem haud triſtabor, poſteaquam inter eos odioſa certamina cerno.

Fabula ſignificat, quòd homines ſapientiâ præditi moderato animo ferunt injurias ab illis vel maximè ſibi illatas, qui nec ſibi nec ſuis parcere ſciunt.

De Vulpe & Larva.

VVlpes Citharœdi domum ingreſſa, dum, quæ domi parata ſunt, ſagaciter explorat, larvæ caput reperit arte induſtrioſâ compoſitum: quod manibus capiens ait, O quale ſine cerebro caput.

Fabula ſignificat, quòd omnes, corpore decori, eandem animo non habent pulchritudinem.

De Homine & ligneo Deo.

HOmo quidam deum ligneum domi habens eum orabat, ut boni quidpiã ſibi tribueret: ſed quantò magìs orabat, tantò res domi anguſtior erat. Demum ille, concitus irâ, deum cruribus prehenſis rapit, & caput parieti illidit. Excuſſo igitur capite, multũ auri exiliit: quod homo colligens ait, Perverſus nimiùm atq; perfidus, qui, dum in honore te habui, nihil equidem profuiſti; percuſſus verò & verberatus, boni plurimum contuliſti.

Fabula ſignificat, quòd homo nequam ſiquando prodeſt, id efficit vi coactus.

De Cane ad cœnam vocato.

VIr quidam, cùm cœnam opiparam parâſſet, amicum quendam domum vocavit: ejus quoq; canis canem alterius ad cœnam invitavit. Is domum ingreſſus, cùm tantum dapum videret apparatum, lætus ſecum ipſe ait, Hodie porrò ità me explebo, quòd die craſtino comedere non indigebo: hiſq; dictis motu caudæ applaudit. Coquus verò conſpiciens, tacitus per caudam cepit, atque illum ſæpius rotans per feneſtram projecit. Ille attonitus, humo aſſur-

aſſurgens, dum clamando anfugit, cæteri canes ei occurrunt, atq; rogant, quàm opiparè cœnaverit. At ille languens ait, Ità potu & dapibus me explevi, quòd cùm exiverim, viam non vidi.

Fabula ſignificat, quòd quibus rebus quis doliturus eſt, rebus illis lætari non debet.

De Aquila & Homine.

AQuilam homo quidam cùm cepiſſet, pennis alarum ei evulſis, inter gallinas morari dimiſit. Eam deinde quidam mercatus pennis alas denuò munit: tum aquila volans leporem capit, fértq; illum benefactori ſuo. Quam rem conſpiciens vulpes homini ait, Noli hanc aquilam utì priùs, hoſpitio habere, nè ceu leporem te æquè venetur. Tum homo aquilæ item pennas evulſit.

Fabula ſignificat, quòd bene facientes ſunt quidem remunerandi: improbi verò omni ſtudio vitandi.

De Viro Agricola.

HOmo quidam agricultor exiſtens, cùm finem vitæ ſibi adeſſe cognoſceret, cuperétq; filios in agrorum cultu fieri peritos, eos vocavit, atq; inquit, Filii, ego è vita decedo, bona mea in vinea conſita ſunt omnia. Illi poſt patris obitum, putantes in vinea theſaurum rerum reperire, aſſumptis ligonibus, marris, ac bidentibus, vineam funditus effodiunt, nullúmq; theſaurum inveniunt. Verùm enim vinea, cùm probè effoſſa foret, longè plures ſolito fructus produxit, atque illos divites fecit.

Fabula ſignificat, quòd labor aſſiduus theſaurum parit.

De Carbonario & Lotore.

CArbonarius lotorem quendam rogavit, ut quam pretio conduxerat domũ ſecum pariter cohabitaret. At lotor, rem aliàs expertus, ait, Id conducibile haud mihi

esset: Nam quæ albificarem, ea omnia carbonum favillis ipse maculares.

Fabula indicat, quòd res naturâ dissimiles stare simul commodè non possunt.

De Vulpe esuriente.

Vulpes ingenti fame concita, cùm quodam in tectorio carnis frustum ac panem repositum perspiceret, tectorium ipsum intravit, atque tantum comedit, quòd ad ingentem tumorem ventrem distendit: & cùm ex nimia ventris tumefactione indè egredi nequiret, tumens gemebat. Ejus gemitum vulpes alia transiens illàc cùm audiret, illuc accedit, rogátque quidnam gemeret: de inde causam gemitûs edocta lepidè ait, Isthìc manendum est usq; dum eò tenuis efficiaris, quanta eras cùm intrâsti: nam eo pacto facilè egredieris.

Fabula indicat, quòd nihil est tam durum, quod tempus non dissolvat.

De Piscatore quodam.

Piscator quidã piscandi inexpertus, tibiis ac reti assumptis, juxta maris littus accedit, atq; saxo quodam superexistens, imprimis tubicinare cœpit; putans, cantu se pisces facilè esse capturum: verùm cantu cùm nullum consequeretur effectum, depositis tibiis, rete in mare demisit, ac pisces cepit perplures. Sed cùm ex reti pisces extraheret, atq; eos saltantes perspiceret, non insulsè ait, O improba animalia! dum ad tibiam cecini, saltare noluistis, nunc quia canere cesso, saltus datis assiduos.

Fabula indicat, quòd omnia probè fiunt, quæ fiunt tempore suo.

De Piscatoribus quibusdam.

Piscatores piscatum profecti, diúq; piscando defessi; fame præterea, & mœrore, quòd nihil cepissent, confecti cùm abire decernunt, ecce! piscis quidam, alium fugiens se insequentem, in naviculam saltat. Illum piscato-

re

res admodum læti comprehendunt, ac in urbem reversi grandi pretio vendunt.

Fabula indicat, quòd frequentiùs fortuna id exhibet, quod ars efficere non potest.

De viro inope & infirmo.

HOmo quidam pauper, cùm ægrotaret, diis vovit, quòd, si ab eo morbo liberaretur, boves centum immolaret. Quod dii experiri volentes, sanitatem illi facilè reddunt. Liber igitur à morbo, cùm boues, quia pauper, non haberet, ossa boum centum collegit, eáq; super altari deponens, lepidè inquit, Ecce! quod vovi votũ vobis nunc persolvo. At dii illum ulcisci volentes, in somniis ei assistunt atq; inquiunt, Ad maris littus pergito: ibi enim in loco semoto auri talenta centum reperies. Ille expergefactus, somnii memor, dum pergit ad littus, incidit in latrones. Captus itaq; eos rogabat, ut se missum facerent; quoniam mille auri talenta persolveret eis.

Fabula indicat, quòd homo mendax deos & homines pariter contemnit.

De Vulpe & Pardo.

VUlpes cum pardo de pulchritudine contendebat: cùm varias corporis notas pardus sibi duceret decori, vulpes ei comiter ait, Ego quidem longè formosior sum judicanda, quæ non corpus, sed animum variis notis habeo notatum.

Fabula indicat, quòd decor mentis est potior omni corporis ornatu.

De Piscatoribus quibusdam.

PIscatores quidam mari rete trahebant: quod cùm grave esse sentirent, lætitiâ gestiunt, putantes multos pisces habere irretitos. Sed ut rete in terram traxerunt, pisces quidem paucos, saxum verò ingens reti inesse cùm perspiciunt, longè tristantur. Quidam ex illis natu non grandis, non inurbane sociis inquit; Animis estote

quietis; quippe lætitiæ ſoror eſt mœſtitia. Oportet enim caſus proſpicere futuros, illóſque ut leviùs quis ferat, perſuadere ſibi eſſe eventuros.

Fabula ſignificat, quòd qui reminiſcitur ſortis humanæ, in adverſis minimè frangitur.

De Ranis Regem petentibus.

RAnæ mœrentes quòd ſine rege forent, Jovi ſupplicatum aratores mittunt, ut regem ſibi daret. Jupiter, earum ſimplicitatem cognoſcens, lignum in ſtagni medium demiſit. Quod cùm in ſtagnum cecidit, ejus ſonus ſupra modum terruit ranas. Quæ cùm lignum eſſe noverunt, rurſus Jovi ſupplicatum mittunt, ut regem vivum, haud mortuum ſibi dedat. Jupiter, ſtultis earum precibus motus, hydrum illis dedit in regem. Is indies cùm ranas devoraret; tertiò Jovem ranæ precantur, ut regem ſævum atq; immanem ab eis amoveret. Tunc Jupiter inquit, Quem tot precibus regem exorâſtis, eum vobis perpetuum habetote.

Fabula ſignificat, quòd ſæpe ea precamur, quæ impetrâſſe poſtea nos pœnitet.

De Cata in fœminam mutata.

CAta quædam ſpecioſi cujuſdam adoleſcentis amore capta Venerem oravit, ut ſe in hominem mutaret. Venus illius miſerta in formam hominis eam mutavit, quam, cùm longè ſpecioſa eſſet, amator domum ſubito adduxit. Sed cùm in cubiculo ſimul ſederent, Venus experiri cupiens, ſi mutatâ facie mutâſſet & mores, in medium conſtituit murem: quem cùm illa proſpexit, oblita formæ, & amoris ſui, murem ut caperet perſecuta eſt. Quâ ſuper re Venus indignata, denuò eam in priorem catæ formam mutavit.

Fabula ſignificat, quòd homo nequam, licèt perſonam mutet, mores tamen retinet eoſdem.

De Sene mortem vocante.

Senex quidã lignorum faſcem ſuper humeros ex nemore portans, cùm longâ viâ defeſſus eſſet, faſce humi depoſito, mortem vocavit. Ecce! mors advenit, cauſámq; quamobrem ſe vocaverat, rogat. Tunc ſenex, Ut hunc lignorum faſcem ſuper humeros imponeres, ait.

Fabula ſignificat, quòd quiſquis vitæ cupidior eſt, licèt mille ſubjiciatur periculis, mortem tamen ſemper devitat.

De Muliere & Medico.

Mulier anus, cùm ophthalmiam pateretur, medicũ ad ſe curandum accerſit, certum pretium ei dare promittens, ſi eo morbo curaretur; ſi verò non liberaretur, nihil ei debere pacta eſt. Medicus verò quoties illam ibat curatum, toties quippiam è domo clam exportabat. Mulier igitur ophthalmiâ curatâ, cùm nihil ſuarum rerum domi eſſe perſpiceret, medico mercedem pactam petenti ſolvere denegat. Quamobrem vocata in judicium pactum quidem non denegat; ſed ſe curatam ophthalmiâ eſſe, id verò pernegat; aiens, cùm cœca eram, domum multâ ſupellectile refertam videbam: nunc cùm video, ut medicus ait, nihil rerum domi eſſe perſpicio.

Fabula declarat, quòd homines avaritiæ dediti ſibimet ſæpius contradicunt.

De Agricola & Canibus.

Agricola quidã magnitudine hyemis in ſuburbanis ſe locavit. Sed cùm alimonia ſibi deficeret, capris & òvibus primùm veſci cœpit. Cùm verò indies magis ſæviret hyems, bobus quoq; nec pepercit. Quod facinus cũ animadverterunt canes, invicem verba faciunt; Quî hîc ſtamus? inquiunt: cur mortem nobis incumbentem non fugimus? Putamúſne eum nobis parcere vitam, qui alimoniæ gratiâ boves jugulavit?

Fabula significat, quòd eos fugere debemus, qui in chariſſimos crudeliter ſe gerunt.

De Agricola & Filiis.

AGricola quidam complures habuit filios continuâ ſeditione diſcordes; ac ejus admonitiones perpetuò negligentes. Cùm fortè unà domi omnes ſederent, juſſit pater virgarum faſcem coràm deportari, atque natos cœpit hortari ut integrum faſcem diſrumperent. Cùm igitur faſcem eum totis viribus frangere non poſſent, genitor præcepit, ut ſoluto faſce ſingulatim frangerẽt virgas. Cùm quiſque facilè hoc perficeret, tunc facto ſilentio pater aiebat, Siquando animis idem ſenſeritis, nati mihi chariſſimi, nec ab inimicis ſuperari poteritis: ſed ſi inter vos ſeditiones ſervabitis; qui volet, is vos facilè perdet.

Fabula ſignificat, quòd fortior eſt unio quàm ſeditio, quæ eſt imbecillis.

De Muliere & Gallina.

VIdua quædam mulier gallinam habuit, quæ die quolibet parturiebat ovum: putavit mulier more ingenii humani (quod ſitis habendi ſemper ſollicitat) gallinam illam die bis parituram, ſi plus ſpeltæ tradere ſoleat. At gallina, pluri alimoniâ pinguior facta, id unum deſiit parere ovum. Sic mulier ex quo magis lucrum quæritabat, id cæcâ augendi cupiditate amiſit.

Fabula ſignificat, quòd plurium cupiditate rerum, præſens quandoque deperditur quæſtus.

De Homine à cane morſo.

HOmo quidam, cùm eum canis momordiſſet, ſummo cum ſtudio ſciſcitabatur, à quo ſanari poſſet. Quidam ei obviàm factus, atque de medico rogatus, ait, Si vis, amice, fieri ſanus, non eſt tibi opus medico Nam ſi canis, qui te momordit, à vulnere linguâ ſanguinem tergit, iſtâ curâ nihil potius reperiri poteſt. Alter arridens venuſtiſ-

venuſtiſſimè inquit, Si hujuſmodi utar remedio, inäies magis ac magis à canibus mordebor.

Fabula ſignificat, quòd ab hominibus nequam incommoda pro commodis, & mala pro beneficiis retribui ſolent.

De duobus amicis & Urſa.

AMici duo, dum rus viarent, urſa eis obviàm occurrit: quâ proſpectâ, alter eorũ territus, ut ſe ſalvaret, continnò arborem adſcendit: alter, cùm urſæ viribus ſe poſſe obſiſtere dubitaret, utì mortuus humi jacuit reſupinus, retinens flatum atque anhelitum. Cùm nec ore aut naſo reſpiraret, urſa, eum exanimatum exiſtimans, abiit: (dicunt enim à cadavere urſas omnino abſtinere) Alter deinde, ex arbore deſcendens, quidin aurem ei diceret urſa ſocium rogavit. Ille urbano ſermone reſpondit, Admonitus ſum ab urſa, ut cum hujuſmodi amicis non proficiſcar ampliùs.

Fabula ſignificat, quòd eorum amicitia colenda non eſt, qui cùm eſt opus, amicis ſubſidia denegant.

De Adoleſcentibus duobus & Coquo.

ADoleſcentuli duo æquis ſumptibus carnes coëmerunt, & curatũ coquo tradiderunt. Obiter coquus dum aliis vacat negotiis, alter juvenum carnes eas clanculum accepit, ac ſocio tradidit. Coquo deinde carnes quæritanti, qui acceperat, ſe haud habere jurat: qui verò habebat, ſe non accepiſſe jurabat. Coquus, percepto juvenum dolo, ait, Etſi fallor equidem à vobis, per quem verò juratis, res iſta non latebit Deum.

Fabula indicat, nullum ſcelus poſſe latere Deum.

De duobus Inimicis.

DUo quidam, gladiatorio animo inter ſe inimicitias habentes, unà in navi navigabant. Et cùm alter alterũ eodem in loco ſtare non pateretur, unus in puppi,

alter in prora conſedit. Ortâ autem tempeſtate, cùm navis periclitaretur, qui in prora ſedebat rogat navis gubernatorem, quæ pars navis ſubmergi priùs deberet: & cùm gubernator puppim dixiſſet; ait ille, Mors mihi modò moleſta minimè eſt, ſi inimicum meum priùs mori perſpicio.

Fabula ſignificat, quòd inimicus, ut inimicum perdat, ſeipſum perdere ſæpius eligit.

De Canna & Oliva.

QUarum eſſet fortior, durior, & magis reſiſtens, canna & oliva invicem contendebant. Oliva calamo humilitatem objiciebat, eò quòd ventis facilè cederet. Huic dicto unum arundo haud reddidit verbum. Paulò pòſt turbine vehementi adſpirans ventus radicitus evulſit olivam totis viribus ſibi obſiſtentem. At canna flatibus ſe inclinans ſalutem facilè eſt aſſecuta.

Fabula ſignificat, quòd potentioribus ſine controverſia mos eſt in tempore gerendus.

De Vitula & Bove.

VItula cùm bovem arantem proſpiceret, illum præ ſe quæ nihil agebat, contempſit. Sed cùm immolationis affuit dies, bos quidem miſſus, vitula autem ut immolaretur retenta eſt. Quam rem bos cùm conſpicatur, ſubridens, ait, Heus vitula, ideo non laborabas ut immolareris.

Fabula ſignificat, quòd otioſis & nihil agentibus pericula quæque imminent.

De Puero & Fortuna.

CUm puer quidam juxta puteum dormiret. Fortuna illuc accedens illum excitavit, inquiens, Surge & hinc ocyùs abi, quippe in puteum ſi caderes, non tuam inſciti am, ſed me Fortunam omnes accuſarent.

Fabula ſignificat, quòd ſæpius in periculum culpâ noſtrâ incurrimus, deinde absque fortunam accuſamus.

De

De Muribus & Cato.

DOmo quâpiam quòd perplures forent mures catus præſentiens illuc acceſſit, atq; nunc unum nunc alium capiens, complures interimendo comêdit. Verùm mures cùm ſe indies conſumi perſpicerent, ad unum coacti, inquiunt ſecum, De cætero inferiùs non eſt deſcendendum ſi nolumus perditum iri omnes, ſed hîc ſuperiùs manendum, quò catus aſcendere non poteſt. At catus conſilio murum percepto, ſimulans ſe mortuum eſſe, poſterioribus pedibus ſe ad palum ſuſpendit, qui fixus parieti erat. E muribus quiſpiam deorſum acutè proſpiciens, ut catum cognovit, haud infacetè ait, Heus amice, ſi te felem eſſe certò ſcirem, deorſum minimè deſcenderem.

Fabula ſignificat, quòd vir prudens, ſemel ſi fallitur, fictis & ſimulatis hominibus non amplius fidit.

De Simia & Vulpe.

APud brutorum animalium concilium ſimia ità appoſitè ſaltavit, quòd omniũ ferè conſenſu rex ſtatim fuit creatus. At vulpes invidens ei, ubi viderat carnes laqueo in fovea ſitas, illuc ſimiam ut duxit, inquit ad eam, Hîc theſaurus abſconditus eſt, qui ex lege ſpectat ad reges: quare cùm tuus ex lege ſit, tute ipſa capias illum. Simia vulpis ſuaſu illuc temere accedens, ut ſe captam laqueo ſenſit, vulpem acriter accuſat, quæ dolo ſe deceperat. Ei vulpes haud illepidè ait, Heus ſtulta, quæ, cùm fortuna te extuliſſet, dominari cæteris jam te putabas dignam.

Fabula ſignificat, quòd qui temerè aliquid aggreditur, temere in periculum incidit, ac vulgò ridiculus eſt.

De Cervo & Leone.

CErvus vehementi ſiti cùm vexaretur, ad fontẽ proficiſcitur: dúmq; potat, ſuam in aqua perſpiciens umbram, valde lætatus eſt magnitudine cornuum, & ramoſitate;

moſitate; deinde pedes & crura perſpiciens, nimiùm triſtatus eſt. Hac dũ animo vertit, ecce! leo apparet, ac cervum perſequitur. At cervus fugam arripiens leonẽ per campos longè anteibat: (dicunt enim, cervorũ vires conſiſtere in pedibus, ac leonis in animo ſtare robur) Quouſq; igitur leo per campos ſecutus eſt cervum, eum aſſequi non potuit: caſu verò contigit cervum nemus intrare, ubi cornibus ad ramos implicitis, cùm fugere non poſſet, à leone captus; cùm ſe moriturum videret, Heu me miſerum, inquit, qui, cornibus gaviſus, ipſis cornibus pereo!

Fabula ſignificat, quòd quæ putamus nobis profutura, ea nobis ſæpiùs obſunt.

De Agricola & Pelargo.

Agricola laqueos in agro tetẽdit, ut grues & anſeres venaretur, qui ſata ſua continuè depaſcebãt. At ſimul cum illis venatus eſt pelargũ, qui pede tentus rogat agricolam, ut eum ſolvat miſſumq; faciat, cùm non ſit grus, nec ſpecie anſer, ſed pelargus avium piiſſimus, qui parentibus ſemper deſervit, nec illos in ſenecta deſerit unquam. At agricola ſubridens, ait, Qua dicis, haud me fugiunt: nam qui ſis probè teneo. Sed cum his ſimul captus cùm ſis, cum his quoq; ſimul eſt moriendum.

Fabula ſignificat, quòd qui cum improbis quopiam deprehenditur crimine, pari pœnâ plectitur cum illis.

De Agno & Lupo.

Agnus in domo bene clauſa exiſtens, cùm lupum ad ſe venientẽ perſpicit, illum convitiis & maledictis perſequitur. At lupus inquit ei, Non tu, ſed locus inacceſſibilis mihi convitia dicit.

Fabula ſignificat, quòd locus & tempus faciunt timidos perſæpe audaces

De Jove & Corvo.

Jupiter, volatilibus regem creare volens, diem concilii avibus indixit, ut qui ſpecioſior eſſet, rex eis conſtitueretur.

retur. *Quam rem præſentiens corvus, ac ſuæ deformitatis conſcius, pennis aliorum hinc indè collectis ſe decoravit, ac ſpecioſiſſimum omnium ſe reddidit. Adeſt dies præfinitus; veniunt ad concilium aves. Jupiter corvum ob pulchritudinem cùm regem avibus creare vellet, id aves indignè ferentes, quæq; ſuas à corvo extrahunt pennas. At corvus alienis pennis cùm eſſet exutus, corvus, ut erat, demum remaſit.*

Fabula ſignificat, quòd qui de rebus pendet alienis, illis amiſſis, quiſnam ille ſit, cuique liquidò patet.

De Tubicine quodam.

Tubicen quidam tubæ ſonitu pugnatum ciebat exercitum. Ab hoſtibus deinde per inſidias captus miſerandâ voce clamabat, Nè abs re ac fruſtrà occidere me velitis: ego quidem non pugno, nec præter tubam quippiam aliud poſſideo. Qui eum vinctum ducebant, hujuſmodi verba contrà reddiderunt, Hanc ob rem morte digniores judicandus, quòd, cum hoſtibus manum conferre devitans, alios ſonitu tubæ ad pugnam hortaris.

Fabula ſignificat, quòd graviori pœnâ digni judicandi ſunt, qui, cùm ipſi injuriam non agunt, alios ad injuriam agendam impellunt.

De Fabro & Cane.

Faber quidam canem habebat, qui, dum ipſe ferrum cudebat, continuè dormiebat: cùm verò manducabat, canis ſtatim ſurgebat, & quæ ſub menſa erant dejecta, ceu oſſa, & alia hujuſmodi, ſine mora corrodebat. Quam rem animadvertens faber ait ad canem, Heus miſer, quid faciam neſcio, qui dum ferrum cudo, continuè dormis, & ſegnitie teneris: rurſus, cùm dentes moveo, ſtatim ſurgis, & caudâ mihi applaudis.

Fabula ſignificat, quòd ſocordes & ſomnolenti, qui ex aliorum vivunt laboribus, gravi cenſurâ ſunt coercendi.

De

De Mula quadam.

MVla quædam nimio hordeo pinguis effecta nimiâ pinguedine laſciviebat, ſecum inquiens, Pater mihi equus fuit, qui curſu celerrimus erat, & ego ei per omnia ſum ſimilis. Parùm pòſt contigit, quòd oportuit mulam quantùm potuit currere: ſed cùm curſu ceſſavit, Heu me miſeram, inquit, quæ me equi filiam eſſe putabam! At nunc memini mihi patrem aſinum fuiſſe.

Fabula ſignificat, quòd ſtulti in proſperis ſeipſos non agnoſcunt, ſed in adverſis ſuos perſæpe recognoſcunt errores.

De Thynno & Delphino.

THynnus, cùm eum delphinus perſequeretur, magno elatus impetu, ac ſtridore, à vehementi fluctu in inſulam defertur: eundémque in ſcopulum à fluctu eodem delphinus, dum ſe putat capere thynnum, ipſe quoque defertur. Thynnus converſus, cùm delphinum exſpirantem animam perſpicit, ſecum ipſe ait, Mors mihi moleſta admodum non eſt, ex quo mortis autorem mori ſimul mecum perſpicio.

Fabula ſignificat, quòd quivis adverſa leviùs fert, cùm adverſitatum autores eâdem adverſitate opprimi perſpicit.

De Medico & Mortuo.

MEdicus quidam cùm quem curaret ægrotum, eum mori contigerat, efferentibus funus aiebat, Vir iſte ſi ſe vino abſtinuiſſet, & clyſteriis uſus fuiſſet, eum mori non contigiſſet. Ex his qui aderant, quiſpiã medico haud inſacetè ait, Heus medice, iſta conſilia cùm prodeſſe quibãt, dicẽnda fuerunt; non nunc, cùm nihil valeãt prodeſſe.

Fabula ſignificat, quòd ubi haud prodeſt conſilium, id eo tempore dare, eſt ſanè amicum deludere.

De Aucupe & Turdo.

AVceps aucupatum calamis viſcóq; tetendit; & cùm turdum canere arboris ſuper ramum adſpexit, ut

eum

eum caperet, calamos erexit. At inter deambulandum pede altero viperam calcavit: morsúsq; ab ea, cùm jam ob venenum se dificere præsensit, Heu me miserum, ingemuit, qui dum alium capere festino, alter ad mortem me est aucupatus!

Fabula significat, quòd quæ contra alios facere nitimur, ea persæpe ab alio ipsi patimur.

De Castore.

CAstor est animal quadrupes qui in paludibus se nutrit: ejus testes variis medelis utiles esse dicuntur. Itaq; cùm quispiã eum sequitur, ceu persecutionis causam non ignorans, pedum velocitati fidens, quantum potest fugit, usquequò ad locũ, nè videatur, salvus deveniat: atq; ibi testes excîdens in venatores, cùm sibi appropinquant, projicit, & isto pacto à venatoribus se eripit.

Fabula significat, quòd sapiens, ut à periculo se eripiat, nihil intentatum relinquit.

De Puero oves pascente.

PUer quidam, cùm oves eminentiori in loco depasceret, sæpiùs clamabat, Heus, ô! à lupis mihi succurrite: Qui circùm aderant cultores agrorum, cultum omittentes, ac illi occurrentes, atque nihil esse comperientes, ad opera sua redeunt. Cùm pluries puer id joci causâ feciſſet, ecce! cùm lupus pro certo adesset, puer, ut sibi succurratur seriò clamat. Agricolæ id verum non esse putantes, cùm minimè occurrerent, lupus oves facilè perdidit.

Hæc fabula significat, quòd qui cognoscitur mentiri, ei veritatem dicenti postea non creditur.

De Corvo & Vulpe.

COrvus, cùm carnium frustum rapuisset, super arborem quandam resedit. Vulpes eum suspiciens, atq; carnes sibi cupiens, illum arte aggreditur. Stans igitur

sub

ſub arbore corvum laudare cœpit, aiens, O quàm magna aves eſt hæc! quàm ſpecioſa, quàm venatrix, quàm formoſa! hanc decuit eſſe avium regem. Nam omnia regia ſupra alias ei ſunt aves, ſi modò vocem haberet. Hiis laudibus corvus inflatus, & dici mutus haud valens pati ulteriùs; dum magnâ voce crocitat, carnes humi decidunt. Illas cùm vulpes rapuiſſet, converſa inquit ad corvum, Heus corve, omnia decora tenes, modò mente haud careres.

Fabula indicat, quòd qui adulatoribus nimiùm credunt, hi quæ non putant, in adverſa ſæpiùs incidunt.

De Cane & Lupo.

CAnis cùm ante aulam dormiret, lupus ſupervenies eum ſtatim cepit: & cùm ipſum occidere vellet, canis, nè eum occideret, rogavit, inquiens, Here mi lupe, nunc me occidere noli: nam, ut vides, tenuis ſum, & gracilis, & macilentus: ſed herus meus nuptias in proximo facturus eſt, ubi ſi parum me exſpectas, ego opiparè manducans, atq; pinguior factus, ero tibi utilior. Lupus, his verbis fidem habens, canem dimiſit. Paucos poſt dies lupus accedens, cùm canem domi dormientem reperit, ſtans ante aulam, canem rogat, ut ſibi promiſſa præſtet. Et canis haud ruſticè inquit, Heus lupe, ſi ante aulam de cætero me repereris, haud ampliùs nuptias exſpectes.

Fabula indicat, quòd ſapiens, cùm vitat periculum, ab illo poſtea continuè cavet.

De Corvo ægroto.

COrvus cùm ægrotaret matrem rogavit, ut pro ſua ſanitate deos precaretur, inquiens, Mater noli plorare, ſed deos potiùs precare, ut ſanitatem mihi reſtituant. Et mater citò reſpondit, Quem deorum tibi fore propitium

pitium putas, cùm nullus ſit, è cujus aris ſacra non rapueris.

Fabula ſignificat, quòd qui in proſperitate quemvis offendit, in adverſis amicum ſibi reperiet neminem.

De Cane carnes portante.

CAnis ore ferens carnes, ac flumen tranſiens, cùm ſub aqua umbram proſpexit, putavit alium eſſe canem, qui plus carnium deferebat. Itáq; quas ipſe ferebat, eas carnes ſub aquas ire dimiſit, & ut umbram caperet, ſe movet: ſed carnes & umbram, quæ ſanè nihil erant, ſimul perdidit.

Fabula ſignificat, quòd cupiditate plus ſemper habendi quæ tenemus ea ſæpenumero perdimus.

De Leone & Rana.

LEo, cùm ranam magniloquacem audiret, putans aliquod magnum animal eſſe, ſe retrò vertit, parúmq; ſtans, ranam è ſtagno exeuntem videt: quam indignabundus ſtatim pedibus calcavit, aiens, Nullum ampliùs, ut te perſpiciat, animal clamore movebis.

Fabula ſignificat, quòd apud verboſos nihil præter linguam reperitur.

De Leone ſene.

LEo, cùm ſenuiſſet, nec victũ ſibi quærere poſſet, viam machinatus eſt, quî alimenta haud ſibi deeſſent. Ingreſſus igitur ſpeluncam, graviter agrotare jacens ſe ſimulabat. Animalia illum verè ægrotare putantia, viſitandi gratiâ, ad eum accedebant: quæ leo capiens, ſingulatim manducabat. Cùm multa animal a jam occidiſſet, vulpes leonis cognitâ arte, aditum ſpeluncæ accedens, leonem, quo valeat pacto, exteriùs ſtans rogat. Et leo blandè reſpondens ait, Vulpes filia, cur non introgrederis ad me? Ei vulpes non illepidè ait, Quoniam, here mi, animalium ingredientium perplura equidem veſtigia cerno, egredientium veſtigia nulla.

Fabula

Fabula significat, quòd homo prudens, qui pericula imminentia provi-det, illa facilè devitat.

De Leone & Tauro.

LEo ingentem taurum per insidias sequens, cùm propè accessit, eum vocavit ad cœnam, inquiens, Amice, ovem occîdi; hodie mecum, si placet, cœnabis. Taurus leoni morem gerens ut discubuerat, cùm multos lebetes, nec non magnos & plures obeliscos paratos conspiceret, & ovem nullam adesse, è vestigio abîit: quem leo abeuntem perspiciens, cur abiret, rogavit. Ei taurus haud inurbanè respondit, Non de nihilo equidem abeo, cùm instrumenta non ad ovem, sed ad taurum coquendum videam esse parata.

Fabula significat, quòd homines prudentes minimè latent improborum artes.

De Leone, Asino, & Vulpe.

LEo, asinus, & vulpes conflat â inter se societate, venatum exeunt: cúmq; multam prædam cepissent, leo asino mandat, ut prædam dividat. Asinus, cùm eam in tres partes æquales esset partitus, optionem capiendi sociis dedit. Quam partitionem leo indignè ferens, ac dentibus frendens, à divisione deposuit eam, mandavitque vulpi, ut prædam ipsa partiretur. At vulpes, illas tres partes in unum colligens, ac prædæ nihil sibi seorsim relinquens leoni omnia tradidit. Tunc leo vulpi ait; Quis te partiri docuit? Inquit extempore vulpes, Asini periculum id me facere instruxit.

Fabula significat, quòd aliorum pericula homines faciunt cautiores.

De Leone cujusdam Rustici Filiam amante.

LEo cujusdã rustici filiam amabat. Illam cùm habere cuperet, patrem virginis rogavit, ut sibi nubere ipsam assentiretur. Et rusticus ait, nullo pacto se assensurum,

rum quòd filia beſtiæ nubat. Cùm illum leo torvè adſpiceret, ac dentibus frenderet, ruſticus mutato conſilio, ait, ſe cupere ei filiam nuptum dare, modò dentes & ungulas priùs cadat evellátque, quoniam virgo illis rebus valde terreretur. Leo, id poſtquam præ nimio amore fecerat, ruſticum adiens, filiam ſibi poſtulat. At ruſticus, leonem cùm ungulis & dentibus perſpicit inermem, arrepto fuſte, illum frequens pulſando perſequitur.

Fabula indicat, quòd qui inimicis ſe committit, de facili perit.

De Leæna & Vulpe.

LEæna cùm à vulpe ſæpe exprobraretur, quòd quolibet partu unum duntaxat pareret catulum, ait, Unum ſanè, at pol leonem.

Fabula indicat, quòd pulchritudo haud in copia rerum, ſed in virtute conſiſtit.

De Lupo & Grue.

LUpus in gutture oſſe retento cùm longè cruciaretur, grui pretium obtulit, ſi illud è gutture extraheret. Grus roſtro cùm os è gutture extraxiſſet, pretium ſibi promiſſum expoſtulat. Ei lupus ſubridens ſimúlq; acueus dentes, ait, Satis pretii tibi eſſe debet, quòd ex lupi ore caput ſine leſione eduxeris.

Fabula indicat, quòd apud improbos gratitudo non parva habetur, ſi pro obſequio quis detrimentum non recipit.

De Lupo & Agno.

LUpus, cùm agnum inveniſſet errantẽ, eum non cepit fortiſſimâ manu: ſed cauſam quæſivit, quò jure vel injuriâ, eum comederet. Igitur agno verba hujuſmodi fecit, Tu mihi abundè jam diu intuliſti injurias. Agnus gemendo ait, Quomodo id fieri potuit, cùm nuperrimè venirem in lucem? Lupus denuò ait, Agrum mihi paſcendo devaſtâſti. Agnus inquit, cùm dentibus etiam careã, id

facere nequivi. Lupus rursum ait, Ex meo quoq; fonte bibisti. Ei inquit agnus, Quo pacto id fieri potuit, cùm aquam ex ætate nondum biberim, sed lac matris cibus & potus adhuc mihi sit? Lupus demum irâ concitus ait, Licèt tua solvere nequeam argumenta, cœnare tamen opiparè intendo; agnúmque cepit, ac illum manducavit.

Fabula significat, quòd apud improbos ratio & veritas locum non habent.

De duobus Gallis inter se certantibus.

DVo galli inter se ruri certabant. Qui gallinarum prior duxerat, cùm ab altero superatus esset, præverecundia se abscondit. Alter verò victoriâ elatus, domûs tectum statim supervolans, vehementi alarum plausucantúq; significat, se rivalem suum pugnando superâsse, & de adversario ferre trophæum. Dum hæc & hujusmodi jactabundus voce crocitat, ecce! aquila cibi indiga ex alto devolans gallum unguibus rapit, ac pullis suis in alimoniam contulit. Quam rem qui victus fuerat gallus perspiciens, ceu ex hoste triumphans, in publicum venit, ac solus gallinis liberè potitur.

Fabula significat, quòd qui prosperis nimiùm fidit, in adversa sæpiùs præceps incidit.

De Vate quodam.

FOro urbis medio quidam vates cuivis sortem aperiebat futuram: quamobrem magnâ hominum frequentiâ stipatus, dum uni & alteri suam aperit sortem, ei nuntiatur, res suas furtim domo esse ablatas: quo audito, domum curriculo dum abit, quidam ei obviàm factus, ridiculè ait, Cur alios quid esset futurum monebas, quit ua sortis nescius fuisti?

Fabula declarat, quòd homines nequam corrigunt alios, & sua crimina [illegible] negligunt.

De

De Formica & Columba.

Formica ſitiens in fontem deſcendit: ubi dum bibere vult, in aquam occidit. Columba quædam, ſuper arborem fonti imminentem ſedens, cùm formicam aquis obrui conſpiceret, ramulum ex arbore roſtro continuò frangit, & ſine mora dejicit in fontem: ad quem formica ſe applicans, ex aquis in tutum ſe recepit. Obiter auceps quidam advenit, & ut columbam venetur, calamos erigit. Formica id percipiens, pedum alterum momordit aucupis. Eo dolore auceps concitus, calamos dimittit, quorum ſtrepitu territa columba, ex arbore aufugiens, vitæ periculum evaſit.

Fabula declarat, cùm bruta in beneficos grata ſint, eò magis eſſe debere eos, qui participes ſunt rationis.

De Vitulo & Cerva.

Vitulus cervæ aliquando ait, Cùm magnitudine ſis major canibus, & pedum celeritate curſu velocior, & ad pugnã longè cornibus munitior, cujus rei gratiâ mater, tantopere canes reformidas? Ei cerva inquit, ſubridens, Quoniam, fili, licèt quæ dicis omnia poſſideam, canum latratum ferre non poſſum, ſed præ timore fugam ſtatim arripio.

Fabula declarat, quòd qui naturâ timidi ſunt, apud eos nulla valet hortatio.

De Ape & Jove.

Apes, quæ ceræ mater exiſtit, quondam accedens ut diis ſacra faceret, Jovi donum obtulit melli: quâ oblatione Jupiter latus juſſit ei concedi quicquid ipſa precaretur. Apes igitur rogans, ait, Illuſtriſſime Deus Deorum, ancillæ tuæ concedere velis, ut quicunque ad alvearia pro rapiendo melle acceſſerit, is ſimul ac pupugero eum, continuò moriatur. Quâ rogatione Jupiter

Fabula ſignificat, quòd homo prudens, qui pericula imminentia provi-dèt, illa facilè devitat.

De Leone & Tauro.

LEo ingentem taurum per inſidias ſequens, cùm propè acceſſit, eum vocavit ad cœnam, inquiens, Amice, ovem occîdi; hodie mecum, ſi placet, cœnabis. Taurus leoni morem gerens ut diſcubuerat, cùm multos lebetes, nec non magnos & plures obeliſcos paratos conſpiceret, & ovem nullam adeſſe, è veſtigio abîit: quem leo abeuntem perſpiciens, cur abiret, rogavit. Ei taurus haud inurbanè reſpondit, Non de nihilo equidem abeo, cùm inſtrumenta non ad ovem, ſed ad taurum coquendum videam eſſe parata.

Fabula ſignificat, quòd homines prudentes minimè latent improborum artes.

De Leone, Aſino, & Vulpe.

LEo, aſinus, & vulpes conflat â inter ſe ſocietate, venatum exeunt: cúmq; multam prædam cepiſſent, leo aſino mandat, ut prædam dividat. Aſinus, cùm eam in tres partes æquales eſſet partitus, optionem capiendi ſociis dedit. Quam partitionem leo indignè ferens, ac dentibus frendens, à diviſione depoſuit eam, mandavitque vulpi, ut prædam ipſa partiretur. At vulpes, illas tres partes in unam colligens, ac prædæ nihil ſibi ſeorſim relinquens leoni omnia tradidit. Tunc leo vulpi ait; Quis te partiri docuit? Inquit extempore vulpes, Aſini periculum id me facere inſtruxit.

Fabula ſignificat, quòd aliorum pericula homines faciunt cautiores.

De Leone cujuſdam Ruſtici Filiam amante.

LEo cujuſdã ruſtici filiam amabat. Illam cùm habere cuperet, patrem virginis rogavit, ut ſibi nubere ipſam aſſentiretur. Et ruſticus ait, nullo pacto ſe aſſenſurum,

rum quòd filia bestiæ nubat. Cùm illum leo torvè adspiceret, ac dentibus frenderet, rusticus mutato consilio, ait, se cupere ei filiam nuptum dare, modò dentes & ungulas priùs cadat evellátque, quoniam virgo illis rebus valde terreretur. Leo, id postquam præ nimio amore fecerat, rusticum adiens, filiam sibi postulat. At rusticus, leonem cùm ungulis & dentibus perspicit inermem, arrepto fuste, illum frequens pulsando persequitur.

Fabula indicat, quòd qui inimicis se committit, de facili perit.

De Leæna & Vulpe.

LEæna cùm à vulpe sæpe exprobraretur, quòd quolibet partu unum duntaxat pareret catulum, ait, Unum sanè, at pol leonem.

Fabula indicat, quòd pulchritudo haud in copia rerum, sed in virtute consistit.

De Lupo & Grue.

LUpus in gutture osse retento cùm longè cruciaretur, grui pretium obtulit, si illud è gutture extraheret. Grus rostro cùm os è gutture extraxisset, pretium sibi promissum expostulat. Ei lupus subridens simúlq; acuens dentes, ait, Satis pretii tibi esse debet, quòd ex lupi ore caput sine læsione eduxeris.

Fabula indicat, quòd apud improbos gratitudo non parva habetur, si pro obsequio quis detrimentum non recipit.

De Lupo & Agno.

LUpus, cùm agnum invenisset errantẽ, eum non cepit fortissimâ manu, sed causam quæsivit, quo jure vel injuriâ, eum comederet. Igitur agno verba hujusmodi fecit, Tu mihi abundè jam diu intulisti injurias. Agnus gemendo ait, Quomodo id fieri potuit, cùm nuperrimè venirem in lucem? Lupus denuò ait, Agrum mihi pascendo devastâsti. Agnus inquit, cùm dentibus etiam careã, id

facere nequivi. Lupus rursum ait, Ex meo quoq; fonte bibisti. Ei inquit agnus, Quo pacto id fieri potuit, cùm aquam ex ætate nondum biberim, sed lac matris cibus & potus adhuc mihi sit? Lupus demum irâ concitus ait, Licèt tua solvere nequeam argumenta, cœnare tamen opinatè intendo; agnúmque cepit, ac illum manducavit.

Fabula significat, quòd apud improbos ratio & veritas locum non habent.

De duobus Gallis inter se certantibus.

DVo galli inter se ruri certabant. Qui gallinarum prior duxerat, cùm ab altero superatus esset, præverecundia se abscondit. Alter verò victoriâ elatus, domûs tectum statim supervolans, vehementi alarum plausucantúq; significat, se rivalem suum pugnando superâsse, & de adversario ferre trophæum. Dum hæc & hujusmodi jactabundus voce crocitat, ecce! aquila cibi indiga ex alto devolans gallum unguibus rapit, ac pullis suis in alimoniam contulit. Quam rem qui victus fuerat gallus perspiciens, ceu ex hoste triumphans, in publicum venit, ac solus gallinis liberè potitur.

Fabula significat, quòd qui prosperis nimiùm fidit, in adversa sæpiùs præceps incidit.

De Vate quodam.

FOro urbis medio quidam vates cuivis sortem aperiebat futuram: quamobrem magnâ hominum frequentiâ stipatus, dum uni & alteri suam aperit sortem, ei nuntiatur, res suas furtim domo esse ablatas: quo audito, domum curriculo dum abit, quidam ei obviàm factus, ridiculè ait, Cur alios quid esset futurum monebas, quituæ sortis nescius fuisti?

Fabula declarat, quòd homines nequam corrigunt alios, & sua crimina sæpe negligunt.

De

De Formica & Columba.

Formica ſitiens in fontem deſcendit: ubi dum bibere vult, in aquam occidit. Columba quædam, ſuper arborem fonti imminentem ſedens, cùm formicam aquis obrui conſpiceret, ramulum ex arbore roſtro continuò frangit, & ſine mora dejicit in fontem: ad quem formica ſe applicans, ex aquis in tutum ſe recepit. Obiter auceps quidam advenit, & ut columbam venetur, calamos erigit. Formica id percipiens, pedum alterum momordit aucupis. Eo dolore auceps concitus, calamos dimittit, quorum ſtrepitu territa columba, ex arbore aufugiens, vitæ periculum evaſit.

Fabula declarat, cùm bruta in beneficos grata ſint, eò magìs eſſe debere eos, qui participes ſunt rationis.

De Vitulo & Cerva.

Vitulus cervæ aliquando ait, Cùm magnitudine ſis major canibus, & pedum celeritate curſu velocior, & ad pugnã longè cornibus munitior, cujus rei gratiâ mater, tantopere canes reformidas? Ei cerva inquit, ſubridens, Quoniam, fili, licèt quæ dicis omnia poſſideam, canum latratum ferre non poſſum, ſed præ timore fugam ſtatim arripio.

Fabula declarat, quòd qui naturâ timidi ſunt, apud eos nulla valet hortatio.

De Ape & Jove.

Apes, quæ ceræ mater exiſtit, quondam accedens ut diis ſacra faceret, Jovi donum obtulit mellis: quâ oblatione Jupiter lætus juſſit ei concedi quicquid ipſa precaretur. Apes igitur rogans, ait, Illuſtriſſime Deus Deorum, ancillæ tuæ concedere velis, ut quicunque ad alvearia prò rapiendo melle acceſſerit, is ſimul ac pupugero eum, continuò moriatur. Quâ rogatione Jupiter

ambignus, quoniam genus mortalium longè amabat, demum api ait, Satis tibi sit, quòd quicunque ad alvearia pro rapiendo melle accesserit, si eum pupugeris, & in punctura stimulum dimiseris, continuò ipsa moriaris, tibique vita sit, ipse stimulus.

Fabula significat, quòd inimicis quandoque mala precamur, quæ in nos sæpius vertuntur.

De Musca.

MUsca, quæ in ollam carnium deciderat, cùm se in brodio suffocari sensit, secum ipsa ait, Ecce! tantum bibi, tantum comêdi, tantùm me lavi, quòd jure satura mori possum.

Fabula significat, quòd prudentis est, id potenti animo ferre, quod vitari minimè potest.

De Adolescente quodam & Hirundine.

ADolescens luxuriosus, cùm bona patris consumpsisset, soláque vestis remansisset, visâ ante tempus hirundine, æstatem jam adesse existimans, ipsam quoque vendidit vestem. Sed hyeme denuo ortâ, cùm immenso cruciaretur frigore, visâ rursum hirundine, quæ præ frigore moriebatur, ait, O pessima avis, quæ me & te pariter perdidisti!

Fabula significat, quòd quæ suo tempore non fiunt, ea diu stare nequeunt.

De Ægroto & Medico.

ÆGer à medico rogatus quo pacto se habuisset, Plùs quàm opus esset se sudâsse respondit. Id bonum fuisse, medicus ait. Secundò rogatus ab eodem quomodo se haberet, inquit ægrotus, se vehementi frigore fuisse comprehensum. Id ad salutem fore, medicus quoq; ait. Tertiò ab eodē interrogatus, quo pacto se habuisset, inquit ægrotus se cum difficultate digerere potuisse. Rursus medicus

ait,

ait, id ad ſalutem optimum fuiſſe. Deinde ex domeſticis cùm quidam ægrotum interrogaret, quomodo valeret; ille æger ait, Signa ad ſalutem ut medicus ait, perplura & optima ſunt, illis tamen diſpereo ſignis.

Fabula ſignificat, quòd qui ad voluptatem loquuntur, non illis aures præſtare quiſquam debet.

De Lignatore quodam.

LIgnator quidam dum juxta flumen deo Mercurio dicatum ligna caderet, ſecuris caſu decidit in flumen. Multo igitur mœrore comprehenſus, juxta fluminis ripam gemens conſidebat. Mercurius miſericordiâ motus lignario apparuit, ſuíque fletûs cauſam rogavit: quam ſimulac didicit, ſecurim auream afferens, utrùm quam perdiderat illa eſſet, rogavit. At eam pauper ſuam eſſe negavit. Secundò Mercurius alteram detulit argenteam: quam cùm pauper illi ſuam quoque eſſe negaret, poſtremò Mercurius ligneam ſuſtulit. Illam ſuam eſſe cùm pauper aſſentiret, Mercurius cognoſcens illum eſſe hominem verum juſtúmque, omnes ei dono dedit. Accedens igitur ad ſocios lignarius, quid ſibi acciderat, aperit ad ſocios: quorum unus id experiri volens cùm ad flumen acceſſiſſet, ſecurim in aquam dejecit, deinde flens in ripa conſedit; Cujus Mercurius fletûs cauſam edoctus, ſecurim auream afferens, illáne eſſet quam perdiderat, rogavit. Quam cùm ſuam eſſe aſſereret, Mercurius, cognitâ ejus impudentiâ, & mendacio, nec auream nec ſuam tradidit.

Fabula ſignificat, quòd quantò Deus propitior eſt probis, tantò improbis exiſtit infeſtior.

De Aſino & Jove.

ASinus olitori cuidam ſerviens, cùm parùm comederet & multùm laboraret, Jovem exoravit, ut aliũ

dominum ſibi mitteret. Itaq; Jupiter mandat, ut figulo veneat. Apud quem aſinus cùm laboraret in deportando lutum, lateres, tegulas, & hujuſmodi; ſecundò Jovem precatur, ut alteri deſerviat domino. Jupiter iterum mandat, ut coriario venundetur. Cui aſinus multo labore & pauco cibo ſerviens, Heu me miſerum, cum gemitu ait, qui dominos omittens meliores ad deteriorem perveni; apud quem, ut video, corium meum etiam poſt mortem cruciabitur!

Fabula ſignificat, quòd priores dominos tunc ſervi deſiderant, cùm deteriores experiuntur.

De Leporibus & Ranis.

LEpores in unum ſimul convenerunt; ubi cùm de miſeria ipſorum innata dolerent, gemeréntq; quòd vita eis, quàm cæteris animalibus, data eſſet miſeri r, (quoniam homines, aquilæ, & canes ad mortem eos uſq; perſequerentur) decernunt meliùs ſibi fore ſemel mori, quàm in vita tam miſera diutiùs permanere. Hoc capto conſilio, ut ſe in ſtagnum præcipitent, dum ocyùs tendunt, ranæ, quæ ſuper ſtagni ripa adſtabant, ut ſtrepitum audiunt, in ſtagnum deſiliunt, ſéq; aquis ſubmergunt. Quam rem cùm lepus qui præibat conſpicatur, reliquis ait. State; nam nobis ſententia mutanda eſt: quippe, ut liquidò videtis, animalia quàm nos magis timida reperiuntur.

Fabula ſignificat, quòd cùm miſer miſeriorem aſpicit, ſuam æquiùs miſeriam ſert.

De Aſino & Equo.

ASinus, cùm equum alimoniâ, otio, & diligenti curâ abundare perſpiceret, eum longè beatum eſſe commendabat ſéq; nimiùm infelicem dicebat, qui, cùm multùm laboraret, ad ſaturitatem de paleis haud haberet. At cùm tempus belli advênit, miles armatus equum aſcendit,

aſcendit; ac cùm medios decurrit in hoſtes, equus mucrone percuſſus cadit humi proſtratus. Quem aſinus perſpiciens ingemuit, ejúſque miſertus, ſui animi ſententiam mutavit.

Fabula ſignificat, quòd cum paupertate quæ mater eſt quietis, quis convenire debet potiùs, quàm locupletioribus invidere.

De Aſino & Lupo.

ASinus quidam pede altero ſentem calcavit, claudúſq; factus, cùm lupum ad ſe venientem conſpiceret, nec fugere poſſet, miſerabili voce inquit, Heus lupe, demorior equidem è dolore: ſed ex quo opus eſt, ut tibi & corvis futurus ſim cibus, obſecro quatenus tuâ benignitate ſentem è pede velis extrahere, ut munere tuo extremum ſine dolore obeam diem. Dum ſentem dentibus lupus evellit, aſinus eum calce percuſſit. Lupus deinde, naſo, fronte, ac dentibus perfractis, Heu me miſerum! exclamat; jure hoc patior (deplorandóq; reiterat) qui cùm eſſem coquus, medicus eſſe volui.

Fabula ſignificat, quòd quam quiſque novit, in ea ſe exerceat arte.

De Muliere & Gallina.

MUlier quædam gallinam habebat, quæ aurea continuè ova pariebat. Putans igitur totam intus auream eſſe illam, occîdit. Sed cùm aliis gallinis eſſe ſimilem reperit, ubi divitem ſe fore putavit, quem primò quæſtum habebat, eum plus habendi cupiditate amiſit.

Fabula ſignificat, quod plus habendi cupiditate id ſæpe perdimus, quod habemus in manibus lucrum.

De Rana & Vulpe.

RAna in palude exiſtens, cæteris animalibus clamando, cùm profiteretur ſe medicam eſſe, pharmacorúmq; peritam; ei vulpes venuſtiſſimè ait, Quî alios curaveris, cùm claudicantem curare te neſcias?

Fabula ſignificat, quòd alios docere quis non poteſt id, quod haud didicerit.

De Serpente & Agricola.

SErpens, ante agricolæ cujuſdam domum latebras habens, cùm ab agricolæ filio eſſet percuſſus, tam acriter ipſum momordit, quòd morſu ex illo puer repentè obîit. Hâc re cognitâ, magnus inter parentes gemitus oritur. Tunc pater mœrore concitus, arreptâ ſecuri, ſerpentem, ut occideret, perſequitur; vibránſq; ſecurim ut ſerpentem percuteret, extremum caudæ ejus abſcidit. Deinde volens pacẽ cum ſerpẽte conficere, acceptis farinâ, aquâ, ſale & melle, ad reconciliandam inter ſe amicitiam, vocat ſerpentem. At ſerpens ſub petra lateus ſibilando ait, Fruſtra laboras, bone vir; nam inter nos amicitia fieri non poteſt: quippe dum ego me ſine cauda adſpexero, & tu tui filii ſepulchrum, quieti animo eſſe nequibimus.

Fabula ſignificat, quòd, cùm injuriarum recens vel maximè exiſtat memoria, odia tolli minimè queunt.

De Gallina & Vulpe.

VVlpes Gallinarum tugurium ingreſſa, cùm gallinam nido ægrotantem adſpexit, eam rogavit quomodo valeret. Cui gallina promptè reſpondit, Meliuſculè me haberem, ſi hinc abires ſoror.

Fabula indicat, quòd inimicorum præſentia nimium eſt moleſta.

De Viatore.

VIator quidam, cùm multam viam viâſſet, votum Mercurio vovit, quòd, ſi quid reperiret, ejus rei medium ipſi offerret. Fortè igitur adinvenit perã amygdalis dactyliſq; refertam: & cùm putaret id eſſe argentum, peram capiens, amygdalarum nucleos, & carnes dactylorum ipſe comêdit. Deinde templum Mercurii ingreſſus, atque aram manibus tenens, verbis ridiculis inquit ad eum, Votum, Mercuri, nunc perſolvo tibi.

Nam

Nam quas equidem res adinveni, earum tibi offero medium, oſſa ſcilicet dactylorum, ac teſtas amygdalarum.

Fabula indicat, quòd homines avaritia deorum efficit contemptores.

De Leone & Homine.

Leo & homo, cùm ſemel ſimul viam viarent, ac inter viandum ſe uterque verbis commẽdaret, ecce lapideæ occurrunt columnæ, in qua erat inciſum, quòd homo ſuffocaret leonem. Quam ſculpturam homo leoni oſtendens ait, Hîc videre licet, quantò homines leonibus ac feris omnibus præſtantiores ſint, ac robuſtiores. Ei leo promptè reſpondens, inquit, Si apud leones eſſent, ceu apud homines, qui ſculpere ſcirent, plures à leonibus homines, quàm ab hominibus leones ſuffocatos videres.

Fabula ſignificat, quòd homines jactabundi fingunt ſe feciſſe, quæ facere nunquam tentârunt.

De Vulpe quadam.

Vulpes cùm racemos uvarũ plenos ac jam matureſcentes perſpiceret, cupida de illis manducare, omnẽ viam machinata eſt, quâ illos comprehendere poſſet. Sed cùm omnem viam fruſtra tentâſſet, nec deſiderio ſuo ſatisfacere quiviſſet, mœſtitiam vertens in gaudium, ait, Racemi illi adhuc nimiùm ſunt acerbi.

Fabula ſignificat, quòd prudentis eſt fingere, ſe nolle, quæ ſe conſequi non poſſe agnoſcit.

De Puero & Scorpione.

Puer quidam ruri venabatur locuſtas; & cùm ſcorpionem capere vellet; ſcorpio, ſimplicitate ejus cognitâ, ait ei, Heus puer, dege in pace, ac manum abſtine, ſi non vis totus perire.

Fabula ſignificat, quòd qui in utramque partem cogitat, is, quæ ſequi & vitare debeat, probè tenet.

De

De Venatore & Perdice.

VEnator quidam cùm quam ceperat perdicem occidere vellet, perdix gemens hujuſmodi verba fecit ad eum, Heus perdicum auceps, ſi me miſſam feceris, ac vitam condonaveris, alias perplures conducam tibi perdices. Ei auceps appoſitè reſpondit, Nunc eò te magis occîdi dignam judico, quòd amicos per inſidias perdere pelliceris.

Fabula ſignificat, quòd qui ſibi charos perdere dolo quærat, is præceps in periculum incidit.

De Lepore & Teſtudine.

TEſtudo, cùm ejus pedes lepus derideret, ſubridens inquit ad eum, Si periculum in curſu feceris, quòd quàm tu velocior ſim, liquidò cognoſces. Cui lepus ait, Te profectò fugit, quid mei valeant pedes: ſed judicem eligamus, qui curſum & terminum nobis definiat. Igitur eligunt vulpem, brutorum omnium ſagaciſſimum, quæ & locum & curſûs terminum conſtituit. Teſtudo, omni ſegnitie ac negligentiâ ſemotâ, iter arripiens, haud quievit donec ad terminum pervenit: lepus verò pedibus fidens, ubi paulùm quievit, ſomno excitatus, quantùm pedes valuerunt, ad terminum cucurrit: ibiq; cùm teſtudinem quieſcentem reperit, ſe cum rubore fatetur à teſtudine ſuperatum.

Fabula ſignificat, quòd ſtudio & diligentiâ, non corporis viribus, res vel maximæ confiſcuntur.

De Salice & Securi.

SEcuris cùm ſalicem cæderet, ex ea ipſa cuneos fecit, quibus ſalicem facilius finderet. Quam rem præſentiens ſalix, gemens ejulánsq; ait, Non tantùm de ſecuri queror, quæ hominum manibus me ſcindit, quantùm de cuneis qui fiunt ex corpore meo.

Fabula ſignificat, quòd in adverſis, non veri amici infeſtiores amicis, quàm inimici ſæpius redduntur.

De

De Puero quodam & Matre.

PVer quidam è ludo literario librum ſocio clam auferens, ſuæ matri tradidit illum: quem mater cùm libenter accepiſſet, nec filium caſtigâſſet, rurſus puer alteri veſtem clàm abſtulit, atque matri quoque detulit. Quam cùm mater etiam libenter accepiſſet, puer caſtigatione carens, cùm plura indies ac majora accreſcentibus annis furaretur, demũ publicè captus, ceu furti reus, per quæſtores publicè damnatus eſt mortis. Sed cùm ad locum juſtitiæ duceretur, eúmque mater gemebunda ſequeretur, impetratâ veniâ ut matri ad aurem unum loqui verbum liceret, ad eam converſus, atque os auri matris adhibens, uti quippiam ſecreti dicturus, aurem dentibus ei abſcidit. Mater verò præ dolore exclamans, mala ei imprecatur. Tunc qui eum ducebant, eum ſupra modum criminabantur, non ſolùm furti, ſed quòd tam impius fuerit in matrem. Ille abſque rubore inquit ad eos, Nemini veſtrûm ſit mirum quòd aurem matris dentibus abſcidi, ipſa enim hujus meæ perditionis autor eſt & cauſa. Quippe ſi me caſtigâſſet, cùm ei librum detuli, quem ſocio è ſcholis primum clam abſtuli, omiſſis præ timore verberum furtis, ad hoc in præſentia genus turpiſſimæ mortis non perveniſſem.

Fabula ſignificat, quòd qui in delinquendo ab initio non caſtigatur, facinoroſior indies efficitur.

De Paſtore & Mari.

PAſtor quidam juxta littus maris pecudes paſcens, cùm mare ipſum ſemel placidum aſpiceret, navigandi ſtudio captus, oves pro dactylis commutavit: quibus navi impoſitis, cùm in altum jam navigaret, & in tempeſtate ſine ſpe ſalutis fluctuaret, quæ in navi erant, ea omnia projecit, atque in portum vix ſe recepit. Denuò

cùm

cùm oves paſceret, ac rurſum mare jam tranquillum videret, ſocio ſuo ipſam maris tranquillitatem commendanti ridiculè ait, Mare iterum dactylos cupit.

Fabula indicat, quòd uſus & peritia nos reddunt in periculis cautiores.

De Punica & Malo arboribus.

PUnica & malus arbores de pulchritudine contendebant. Cùm diu inter ſe variis & acerbis contentionibus certâſſent, rubus ex proxima ſepe hujuſmodi contentiones accipiens acceſſit ad eas, atque inquit, Satis jam, ſatis certatum inter vos eſt: quieſcite admodum; & contentionibus finem imponite.

Fabula ſignificat, quòd minores majorum lites ſæpenumero componunt

De Talpa & Matre.

TAlpa cæcum animal naturâ eſt. Hæc aliquando matri ait, Ingentem ſentio edorem. Parùm poſt rurſum ait, Excelſam adſpicio fornacem. Tertiò item ait, Malleorum ſonitus audio fabrilium. Ei mater comiter ait, Heus filia, tu, ità percipio, non ſolùm oculis, ſed naſo & auribus orba exiſtis.

Fabula indicat, quòd homines jactabundi, cùm magna profitentur, tunc vel maximè in minimis redarguuntur.

De Veſpis, Perdicibus, & Agricola.

VEſpæ ſemel & perdices ſiti concitæ, cùm ſimul conveniſſent, ad ruſticum quendam tendunt, potum ab eo petentes, atque pollicentes, quòd ei pro aqua largas referrent gratias. Quippe perdices vineam fodere promittunt, ut vites plenos producant racemos. Veſpæ verò, ſe vineam circumeundo cuſtodire, ac fures indè amovere, largè offerunt. Quibus agricola inquit, Duos habeo boves, qui, cùm nihil promittant, eandem hanc operam nihilo minus præſtant. Itaque ſatius eſt mihi illis, quàm vobis, aquam exhibere.

Fabula ſignificat, non eſſe illis ſubveniendum, qui vani & inutiles ſunt.

De

De Jove.

CVm Jupiter nuptias celebraret, cuncta animalia ei munera obtulerunt, quæq; pro viribus ſuis. Verùm enim ſerpens roſam legit, illámque ore tenens, Jovi obtulit. At Jupiter, ut eum inſpexit palam, inquit, Ab omnibus dona libenter equidem accipio: verùm à ſerpente id haudquaquam facio.

Fabula ſignificat, quòd improborum munera non eſſe ſine dolis quivis prudens ſibi perſuadere debet.

De Simia.

SImia duos catulos parere fertur, quorum ad unum duntaxat afficitur, & ex affectu illum diligentiſſimè nutrit: alterum verò odit negligítque. Contigit autem, quòd, qui in deliciis habebatur, à ſimia in ſomnis fuit ſuffocatus: quamobrem qui neglectus erat, ad perfectam uſque ætatem, ceu matris delicia, fuit educatus.

Fabula ſignificat, quòd hominum prudentiam fortuna proculdubio ſuperat.

De Pulice.

PVlex cùm quendam morſu aliquando ſtimulâſſet, captúſque rogaretur, quiſnam eſſet qui membra ſibi depaſceret, ait, ſe ex eo animalium genere eſſe, quibus à natura datum erat, ut eo pacto vitam vivant; nec eum occidere velit, cùm multum mali facere ipſe ei nequeat. At homo ille ſubridens inquit ei, Eò magis meis necaberis manibus, quoniam nec multùm nec parùm abs re quempiam lædere licet.

Fabula ſignificat, quòd malorum, licet parùm nec multùm delinquant, miſereri haud oportet.

De Pulice & Homine.

PVlex ſuo ſolito more ſaltans, ſuper hominis pedem reſedit, illúmque morſu acriter pupugit. Quâ punctione

ctione homo ille graviter concitus, pulicem cepit, & unguibus obtundere volvit. Sed pulex manibus exiliens, mortem vitavit. Tum homo exclamans, ait, O Hercules malorum extinctor, ecquid mihi in hunc opprimendum præsens non fuisti?

Fabula declarat, quòd non in minimis, sed in magnis arduisque rebus à diis auxilium quis implorare debet.

De Formicis & Cicada.

Hyemis erat medium cùm formicæ sparsim triticum apricabãt. Quod cicada aspiciens, cùm inediâ conficeretur, accessit ad eas, ac triticum pro alimonia ut sibi concederent oravit. At cùm formicæ eum rogarent quidnam æstate fecerit, num segnis aut otiosa eo tempore steterit: illis cicada ait, Neq; segnis aut otiosa steti, sed cantu cecini, quo laborem viæ viantibus levabam. Quâ re auditâ, formicæ subridẽntes inquiunt, Si æstate cecinisti, ut viantes delectares, nunc salta, nè frigore conficiaris.

Fabula declarat, quòd qui quæ facienda sunt, suo tempore non facit, is in angustias, quandóque non putat, incidit.

De Viro & Uxoribus.

Tempus erat veris, quo quidam in deliciis educatus, cùm nec juvenis, nec senis esset (semicanus enim erat capillis) duas simul duxit uxores, unam quidem natu grandem, alteram verò juniorem. Cùm omnes eandem habitarent domum, uxor anus ut virum in amorem sui totum pelliceret, quotidiè viri caput pertrectans, nigros ei avellebat capillos. Pari studio junior, ut ab anûs consuetudine illum amoveret, albos avellebat capillos. Postremò ità illum depilârunt, ut calvum ac ridiculum, non absque summo opprobrio, virum reddiderint.

Fabula significat, quòd nulla melior senibus salus existit, quàm fœminis carere, & maximè junioribus, nisi penitùs obruise velint.

Aliæ

Aliæ item aliquot ÆSOPI Fabulæ è Græco in Latinum verſæ, *incerto Interprete.*

Impoſſibilia promittens.

VIr pauper ægrotus & malè affectus, cùm à medicis deſperatus eſſet, deos rogabat, pollicens, ſi ſanitatem ſibi rurſus reſtituerent, centum boves ipſis oblaturum eſſe in ſacrificium. Uxore autem ejus audiente, & ubi tibi hæc, ſi convalueris? Ille ait, Putas enim ſurrecturum me hinc, ut dii hæc à me repetant?

Fabula ſignificat, multos facilè polliceri, quæ re cõprobare non ſperant.

Ranæ.

RAnæ duæ in palude paſcebãtur: æſtate autẽ ſiccatâ palude, illâ derelictâ, quærebant aliam: cæterũ profundũ invenerunt puteũ. Quo viſo, altera alteri inquit, Deſcendamus, heus tu, in hunc puteum. Illa reſpondens, ait, Si igitur & hîc aqua aruerit, quomodo aſcendemus?

Fabula declarat, non oportere inconſideratè res aggredi.

Canis & Gallus.

CAnis & gallus, initâ ſocietate, iter faciebant. Veſperâ autem ſuperveniente, gallus conſcenſâ arbore dormiebat; at canis ad radicem arboris excavata. Cùm gallus, ut aſſolet, noctu cantâſſet, vulpes, ut audivit, accurrit, & ſtans inferiùs, ut ad ſe deſcenderet rogabat, quòd cuperet commendabili adeò cantu animal complecti. Cùm autem is dixiſſet, ut janitorem priùs excitaret ad radicem dormientem, ut cùm ille aperuiſſet, deſcenderet:

deret: illâ quærente ut ipſum vocaret, canis ſtatim proſiliens eam dilaceravit.

Fabula indicat, prudentes homines inimicos inſultantes ad fortiores aſtu mittere.

Leo & Urſus.

LEo & urſus ſimul magnum nacti hinnulum, de eo pugnabant. Graviter igitur à ſeipſis affecti, ut ex multa pugna etiam vertigine corriperentur, defatigati jacebant. Vulpes autem circumcirca eundo, ubi proſtratos eos vidit, & hinnulum in medio jacentem, hunc per utroſque procurrendo, rapuit, fugiénſque abivit. At illi videbant quidem ipſam; ſed quia non poterant ſurgere, Nos miſeros dicebant, quia vulpi laboravimus!

Fabula indicat, aliis laborantibus, alios lucrari.

Veſpertilio, & Rubus, & Mergus.

VEſpertilio, rubus, & mergus, initâ ſocietate, mercatoriam decreverunt vitam agere. Itaque veſpertilio argentum mutuatus projecit in medium: rubus veſtem ſecum accepit: mergus tertius æs: & navigaverunt. Tempeſtate autem vehementi obortâ, & navi eversâ, omnibus perditis, ipſi in terram evaſerunt. Ex illo igitur mergus littoribus ſemper aſſidet, unum quopiam as ejiciat mare. Veſpertilio verò creditores timens, interdiu non apparet, noctu ad pabulum exit. Rubus prætereuntium veſti inhæret, ſicubi ſuam cognoſcat quærendo.

Fabula indicat, in ea quibus incumbimus, in poſterum incidere.

Pavo & Monedula.

AVibus creaturis regem, pavo orabat, ut ſe ob pulchritudinem eligerent. Eligentibus autem eum omnibus, monedula ſuſcepto ſermone ait, Sed, ſi, te reguante, aquila nos perſequi aggreſſa fuerit, quomodo nobis opem feres?

Fabula declarat principes non modò propter pulchritudinem, ſed ob fortitudinem & prudentiam eligi oportere.

Singu-

Singularis agreſtis & Vulpes.

SIngularis agreſtis ſuper quadam ſedens arbore dentes acuebat. Vulpe rogante cauſam, quare, nullâ propoſitâ neceſſitate, dentes acueret, ait, Non abs re hoc facio: nam ſi me periculum invaſerit, nequaquam me tunc acuendis dentibus occupatum eſſe oportebit; ſed potiùs paratis uti.

Fabula declarat, adversùs periculum paratum eſſe oportere.

Caſſita.

CAſſita laqueo capta, plorans dicebat, Hei mihi miſeræ & infelici volucri! non aurum ſurripui cujuſquam, non argentum, non aliud quicquam pretioſum; granum autem tritici parvum mortis mihi cauſa eſt.

Fabula ad eos tendit, qui ob inutile lucrum magnum ſubeunt periculum

Hinnulus.

HInnulus aliquando cervo ait, Pater, tu & major es & celerior canibus, & cornua præterea ingentia geſtas ad vindictam: cúrnam igitur ſic eos times? Ei ille ridens ait, Vera quidem hæc ſunt, fili: unum verò ſcio, quòd, cùm canis latratum audivero, ſtatim ad fugam, neſcio quomodo, efferor.

Fabula declarat, naturâ timidos nullâ admonitione fortificari.

Avarus.

AVarus quidam, cùm omnia ſua bona vendidiſſet, & auream glebam feciſſet, in loco quodam infodit, unà defoſſo illic & animo ſuo & mente, atq; quotidie eundo, ipſam videbat. Id autem ex operariis quidam obſervando cognovit, & refoſſam glebam abſtulit. Poſt hæc & ille profectus, & vacuum locum videns, lugere cœpit, & capillos evellere. Hunc cùm quidã vidiſſet ſic plorantem, & cauſam audiviſſet, Nè ſic inquit, ô tu, triſtare:

neque enim habens aurum habebas. Lapidem igitur pro auro acceptum reconde, & puta tibi aurum esse: eundem enim tibi usum præstabit: nam, ut video, neque cùm aurum erat utebare.

Fabula significat, nihil esse possessionem, nisi usus adfuerit.

Anseres & Grues.

ANseres & grues in eodem prato pascebantur. Venatoribus autem visis, grues, quòd essent leves, statim evolaverunt: anseres autem, ob onus corporum cùm mansissent, capti fuerunt.

Fabula significat, & in expugnatione urbis inopes facilè fugere, divites autem servire captos.

Testudo & Aquila.

TEstudo orabat aquilam, ut se volare doceret. Eâ autem admonente procul hoc à natura ipsius esse, illa magis precibus instabat. Accepit igitur ipsam unguibus, & in altum sustulit; indè demisit. Hæc autem in petras cecidit, & contrita est.

Fabula significat multos, qui in contentionibus prudentiores non audiverunt, seipsos læsisse.

Cerva.

CErva, altero occæcata oculo, in littore pascebatur, sanum oculum ad terram propter venatores habens, alterum verò ad mare, unde nihil suspicabatur. Prætereà navigantes autem quidam, & hoc conjectantes, ipsam sagittârunt: hæc autem seipsam lugebat, quòd unde timuerat nihil passa foret; quod non putabat malum allaturum, ab eo proditam.

Fabula significat, sæpe, quæ nobis noxia videntur, utilia fieri: quæ verò utilia, noxia.

Cerva & Leo.

CErva venatores fugiens in spelunca ingressa est. In qua leonem autem ibi cum incidisset, ab eo comprehen-

ſa eſt: moriens autem dicebat, Hei mihi! homines fugiens in ſerarum immitiſſimam incidi.

Fabula ſignificat, multos homines, dum parva fugiunt pericula, in magna incurrere.

Cerva & Vitis.

CErva venatores fugiens ſub vite delituit. Cùm præterîſſent autem parumper illi, cerva prorſus jam latere arbitrata, vitis foliis paſci incepit. Illis verò agitatis, venatores converſi, &, quod erat verum, arbitrati animal aliquod ſub foliis occultari, ſagittis confecerunt cervam. Hæc autem moriens talia dicebat, Juſta paſſus ſum: non enim offendere oportebat, quæ me ſervârat.

Fabula ſignificat, qui injuriâ benefactores afficiunt, à Deo puniri.

Aſinus & Leo.

CUm aſino gallus aliquando paſcebatur. Leone autem aggreſſo aſinum, gallus exclamavit: & leo (aiunt enim hunc galli vocem timere) fugit. Aſinus ratus propter ſe fugere, aggreſſus eſt ſtatim leonem. Ut verò procul hunc proſecutus eſt, quò non ampliùs galli perveniebat vox, converſus leo devoravit. Hic verò moriens lamentabatur, Me miſerum, & dementem! ex pugnacibus enim non natus parentibus, cujus gratiâ in aciem irrui?

Fabula ſignificat, pleroſque homines inimicos, qui ſe de induſtriâ humiliârunt, aggredi, atque ita ab illis occidi.

Olitor & Canis.

OLitoris canis in puteum decidit: olitor autem ipſum illinc extracturus, deſcendit & ipſe in puteum. Ratus autem canis eum acceſſiſſe, ut ſe inferiùs lapidibus obrueret, converſus olitorem momordit. Hic autem cum dolore reverſus, Juſta, inquit, patior: nam cur quam ſui interfectorem ſervare ſtudui?

Fabula in injuſtos & ingratos.

Sus & Canis.

SUs & canis mutuò convitiabantur. Et ſus jurabat per Venerem proculdubio dentibus diſciſſurã canem. Canis autem ad hæc diſſimulanter, dixit, Bene per Venerem nobis juras, ſignificas enim ab ipſa vehementer te amari, quæ impuras tuas carnes deguſtantem nullo pacto in ſacellum admittit. Ei ſus, Propter hoc igitur magìs præ ſe fert dea amare me: nam occidentem, aut alio quovis modo lædentem me, omnino averſatur: tu tamen malè oles & viva & mortua.

Fabula indicat, prudentes oratores, quæ ab inimicis objiciuntur, artificiosè in laudem convertere.

Sus & Canis.

SUs & Canis de fœcunditate certabant. Dixit autem canis, ſe fœcundam eſſe maximè pedeſtrium omnium. Et ſus occurrens ad hæc inquit, Sed cùm hæc dicis, ſcito cæcos te catulos parere.

Fabula indicat, non in celeritate res, ſed in perfectione judicari.

Serpens & Cancer.

SErpens unà cum cancro vivebat, initâ cum eo ſocietate. Itaq; cancer ſimplex moribus, ut & ille aſtutiam mutaret, admonebat: hic autem minimè obediebat. Cùm obſervâſſet igitur cancer ipſum dormientem, & pro viribus compreſſiſſet, occîdit. At ſerpenti poſt mortem extenſo ille ait, Sic oportebat antehac rectum & ſimplicem eſſe: neque enim hanc pœnam dediſſes.

Fabula indicat, qui cum dolo amicos adeunt, ipſos offendi potiùs.

Paſtor & Lupus.

PAſtor nuper natum lupi catulum reperit ac ſuſtulit unáque cum canibus nutrivit. At cùm adoleviſſet ſiquando lupus ovem rapuiſſet, cum canibus & ipſe per ſequebatur. Cùm canes autem aliquando non poſſen aſſeq

assequi lupum, atque ideo reverterentur; illo sequebatur ut, cùm ipsum assecutus esset, particeps foret venationis, ut lupus: indè redibat. Sin autem lupus extrà non rapuisset ovem, ipse clam occîdens, unà cum canibus comedebat: donec pastor, cùm conjectâsset, & intellexisset rem, de arbore ipsum suspendit & occîdit.

Fabula significat, naturam pravam bonos mores non nutrire.

De Leone & Lupo.

LEo, cùm consenuisset, ægrotabat, jacens in antro. Accesserunt autem visitatura regem, præter vulpē, cætera animalia. Lupus igitur captâ occasione accusabat apud leonem vulpem, quasi nihili facientem suum omniū dominum, & propterea neq; ad visitationem profectā. Interim affuit vulpes, & ultima audivit lupi verba. Leo igitur contra eum infremuit. Sed defensionis tempore petito, Et quis, inquit, eorum qui convenerunt tantū profuit, quantum ego, quæ in omnem partem circuivi, & medicamenta pro te à medico quæsivi & didici? Cùm autē leo statim ut medicamentum diceret imperâsset; illa inquit, Si, lupo vivente excoriato, ipsius calidā pellem indueris. Et lupo jacente vulpes ridens ait, Sic non oportet dominum ad malevolentiam movere, sed benevolentiam.

Hæc fabula innuit, eum, qui quotidie machinatur, in seipsum laqueum vertere.

Mulier.

MUlier quædam virum ebrium habebat: ipsum autem à morbo liberatura, tale quid commenta est. Aggravatum enim ipsum ab ebrietate cùm observâsset, & mortui instar insensatum, in humeros levatum, in sepulchretū allatum deposuit, & abivit. Cùm autē ipsum jam sobrium esse conjectata est, profecta januam pulsavit sepulchreti. Ille autem cùm diceret, Quis est qui

pulsat januam? Uxor respondit, Mortuis cibaria ferens ego adsum. Et ille, non mihi comesse, sed bibere, ô optima, affer; tristem enim me reddis, cùm cibi, non potûs meministi. Hæc autem pectus plangendo, Hei mihi miseræ! inquit: Nam neque astu profui. Tu enim, vir, non solùm non emendatus es, sed pejor quoque teipso evasisti, in habitum tibi deductus est morbus.

Fabula indicat, non oportere in malis actibus immorari: nam & nolentem quandoque hominem consuetudo invadit.

Cygnus.

VIr dives anserem simul & cygnum nutriebat, non ad eadem tamen: sed alterum cantûs, alterum mensæ gratiâ. Cùm autem oporteret anserem pati ea, quorum causâ nutriebatur, nox erat, & discernere tempus non permisit utrumque: cygnus autem pro ansere abductus cantat cantum quendam mortis exordium; & cantu significat naturâ, mortẽ verò effugit suavitate canendi.

Fabula indicat, sæpe musicen differre mortem.

Æthiops.

ÆThiopem quidam emit, talem ei colorẽ inesse ratus negligentiâ ejus qui priùs habuit: ac assumpto in domum, omnes ei adhibuit aspersiones, omnibus lavacris tentavit mundare: at colorem quidem transmutare non potuit, sed morbum dolor paravit.

Fabula indicat, manere naturas ut à principio provenerunt.

Hirundo & Cornix.

HIrũdo & cornix de pulchritudine contendebãt. Respondens autẽ cornix ei dixit, Sed tua pulchritudo verno tempore floret, meũ verò corpus etiã hyeme durat.

Fabula indicat, durationem corporis decore meliorem esse.

Butalis.

BUtalis à fenestra quadam pendebat: Vespertilio autem profectus rogavit causã, quare die sileret, nocte caneret.

caneret. Cùm autem ea non incaſsùm hoc facere dixiſſet, (nam diu canendo olim capta fuit, & propterea ex illo prudens evaſit) veſpertilio ait, Sed non nunc te cavere oportet, cùm nulla utilitas, ſed antequam capereris.

Fabula ſignificat, in infortuniis inuti em eſſe pœnitentiam.

Cochleæ.

Rustici filius aſſabat cochleas. Cùm autem audiret eas ſtridentes, ait, O peſſimæ animantes! domibus veſtris incenſis, vos canitis?

Hæc fabula indicat, omne intempeſtivè factum vituperabile.

Mulier & Ancillæ.

Mulier vidua operoſa ancillas habens, has ſolebat noctu excitare ad opera, ad gallorum cantus. His verò aſſiduo defatigatis labore, viſum eſt oportere domeſticum occidere gallum, tanquam illum qui noctu excitaret heram. Evenit autem ipſis hoc facto, ut in graviora inciderent mala: nam hera ignorans gallorum horam temporiùs eas excitabat.

Fabula indicat, pleriſque hominibus conſilia eſſe malorum cauſas.

Mulier venefica.

Mulier venefica divinarum irarum propulſiones promittens, multa facere perſeverabat, & lucrum indè faciebat. Quidam igitur accuſaverunt eam impietatis, & convicerunt, & damnatam duxerunt ad mortem. Videns autem quidam eam duci, ait, Tu, quæ deorum iras avertere promittebas, quomodo neque hominum conſilium mutare potuiſti?

Fabula innuit, multos, magna promittentes, ne parva quidem facere poſſe.

Agricola.

Agricola quidam fodiendo aurum reperit: quotidie igitur terram, ut ab ea beneficio affectus, coronabat.

bat. Huic autem Fortuna adſtans inquit, Heus tu, cur terræ mea munera attribuis, quæ ego tibi dedi ditatura te? Nam, ſi tempus immutetur, & in alias manus hoc tuum aurum eat, ſcio te nunc me Fortunam accuſaturum.

Fabula indicat, oportere benefactorẽ cognoſcere, atq; huic gratiã referre.

Viatores.

Duo quidam unà iter faciebant: & cùm alter ſecurim reperiſſet, alter, qui non invenit, admonebat ipſum nè diceret, Inveni, *ſed* Invenimus. *Paulò pòſt autem, cùm aggrederentur ipſos qui ſecurim perdiderant, qui eam habebat, perſequentibus iis, ei qui unà iter faciebat, dixit,* Periimus. *Hic autem ait,* Perii *dic, non* Periimus: *etenim & tunc, cùm ſecurim inveniſti,* Inveni *dixiſti, non* Invenimus.

Fabula declarat, qui non fuêre participes felicitatum, neque in calamitatibus firmos eſſe amicos.

Ranæ duæ.

Duæ ranæ vicinæ ſibi erant: paſcebantur autem, altera, in profundo ſtagno, & procul à via; altera in via, parùm aquæ habens. Verùm cùm quæ in ſtagno alteram admoneret, ut ad ſe migraret, ut tutiore cibo frueretur; illa non paruit, dicens, firmiſſimè ſe teneri hujuſce loci conſuetudine; quouſque obtigit currum prætereuntem ipſum confringere.

Fabula ſignificat, homines quoque prava aggredientes citiùs mori quàm mutentur in melius.

Apiarius.

In mellarium ingreſſus quidam, abſente domino, favũ abſtulit. Hic autem reverſus ut alveolos vidit inanes, ſtans quod in his erat perſcrutabatur. Apes autem à paſtu redeuntes, ut deprehenderunt ipſum, aculeis percutiebant, peſſiméq; tractabant. Hic autem ad eas, O peſſimæ ani-

animantes! furatum veſtros favos illæſum dimiſiſtis; me verò ſatagentem veſtrî percutitis.

Fabula declarat, ſic homines quoſdam ob ignorantiam ab inimicis non cavere, amicos autem ut inſidiatores repellere.

Alcedo.

Alcedo avis eſt ſolitaria, ſemper in mari vitam degens: hanc dicitur hominum venationes caventem in ſcopulis maritimis nidificare. Cæterùm aliquando paritura nidum fecit. Egreſsâ autem eâ ad pabulum, accidit, mare à vehementi concitatum vento elevari ſupra nidum, atque hoc ſubmerſo pullos perdi. Hæc autem reverſa, re cognitâ, ait, Me miſeram, quæ, terram ut inſidiatricem cavens, ad hoc confugi, quod mihi longè eſt infidius!

Fabula declarat, homines etiam quoſdam ab inimicis cavendo, ignaros in multò graviores inimicos incidere.

Piſcator.

Piſcator in fluvio quodam piſcabatur. Extenſis autẽ retibus, & fluxu comprehenſo, utrinque funi alligato lapide aquam verberabat, ut piſces fugientes incautè in retia inciderent. Cùm quidam autem ex iis, qui circa locum habitabant, id facere videret, increpabat quòd fluvium turbaret, & claram aquam non ſineret bibere. Et is reſpondit, Sed niſi ſic fluvius perturbetur, me oportebit eſurientem mori.

Fabula declarat, civitatum etiam rectores tunc maximè operari, cùm patrias in ſeditionem induxerint.

Simius & Delphis.

Moris cùm eſſet navigantibus, Melitenſes catulos & ſimios adducere in ſolamen navigationis, quidam habebat ſecum ſimium. Cùm autem perveniſſent ad Sunium Atticæ promontorium, tempeſtatem vehementem fieri contigit. Navi autem eversâ & omnibus natantibus

tantibus, natabat & ſimius. Delphis quiſpiam ipſum conſpicatus, & hominem eſſe ratus, digreſſus levabat, ad terram perferens. Ut verò in Piræo fuit, Athenienſium navali; rogavit ſimium, An genere eſſet Athenienſis? Cùm autem hoc diceret, Et claris ibi eſſe parentibus: rogavit, An & Piræum ſciret? Ratus autem ſimius de homine eum dicere ait, Et valde amicum eſſe ei, & familiarem. At Delphis, tanto mendacio indignatus, ſubmergens ipſum occîdit.

Fabula in viros, qui veritatem ignorantes exiſtimant ſe decipere.

Muſcæ.

IN cella quadam melle effuſo, muſcæ advolantes comedebant: implicitis autem earum pedibus, evolare non poterant. Cùm autem ſuffocarentur, dicebant, Miſeræ nos! quia ob modicum cibum perimus.

Fabula ſignificat, multis gulam multorum malorum eſſe cauſam.

Mercurius & Statuarius.

MErcurius ſcire volens quanti apud homines eſſet, ivit in ſtatuarii domum, transformatus in hominem: & viſâ ſtatuâ Jovis, rogabat, quanti quis ipſam emere poſſet. Hic autem cùm dixiſſet, Drachmâ: riſit. Et quanti Junonis ait? Cùm dixiſſet, Pluris; viſâ & ſuâ ipſius ſtatuâ, ac opinatus (cùm nuntius ſit deorum, & lucroſus) maximam de ſe apud homines haberi rationem, rogavit de ſe. Statuarius verò ait, Si haſce emeris, & hanc additamentum dabo.

Fabula in virum glorioſum, qui nullius apud alios eſt pretii.

Mercurius & Tireſias.

MErcurius, volens Tireſiæ vaticiniũ an verũ eſſet cognoſcere, furatus ipſius boves ex rure, venit ad ipſum in urbem ſimilis factus homini, & ad ipſum divertit. Bovum autem amiſſione renunciat à Tireſiæ, ille aſſũ-

pts

pto *Mercurio exivit, augurium aliquod de fure conſideraturus. Et hic jubet dicere ſibi quamnã avem viderit: Mercurius autem, primò vidiſſe aquilam à ſiniſtris ad dextram volantem, dixit. Hic non ad ſe id eſſe cùm dixiſſet; ſecundò cornicem ſuper arbore quâdam ſedentem vidit, & modò ſuperiùs aſpicientem, modò ad terram declinatam vati refert. Et is, re cognitâ, ait, Sed hac cornix jurat per cœlum & terram, ſi tu velis, meas me recepturum boves.*

Hoc ſermone uti quiſpiam poterit adversùs virum furacem.

Canes.

HAbens quidam duos canes, alterum venari docuit, alterum domum ſervare. Cæterùm ſi quando venaticus caperet aliquid, qui domum cuſtodiebat, particeps unà cum eo erat cœnæ. Ægrè ferente autem venatico, & illi objiciente, quòd ipſe quotidie laboraret, ille nihil faciens ſuis nutriretur laboribus; reſpondens ipſe ait, Non me ſed herum reprehendæ, qui non laborare me docuit, ſed labores alienos comeſſe.

Fabula indicat, adoleſcentes, qui nihil ſciunt, haud eſſe reprehendendos, cùm eos parentes ſic educaverunt.

Maritus & Uxor.

HAbens quidam uxorem, quæ domeſticis omnibus inimica erat, voluit ſcire an etiam erga paternos domeſticos ità afficeretur. Quapropter cum rationabili prætextu ad ſuum patrem ipſam miſit. Paucis verò pòſt diebus, eâ reversâ, rogavit quomodo adversùs illos habniſſet, Hæc verò cùm dixiſſet, Bubulci & paſtores me ſuſpectabant; ad eam ait, Sed ô uxor, ſi eos odîſti, qui manè greges agunt, ſerò autem redeunt; quid ſperare oportet eos, quibuſcum toto converſaris die?

Fabula indicat, ſic ſæpe ex parvis magna, & ex manifeſtis incerta cognoſci.

Hædus

Hœdus & Lupus.

Hoedus derelictus à grege, perſequente lupo, converſus ad eum dixit, O lupe, quoniam credo me tuum tibum futurum, nè injucundè moriar, cane tibiâ primùm ut ſaltem. Lupo autem canente tibiâ, atque hœdo ſaltante, canes cùm audiviſſent, lupum perſecuti ſunt. Hic converſus hœdo inquit, Meritò hæc mihi fiunt: oportebat enim me, coquus cùm ſim, tibicinem non agere.

Fabula ſignificat, qui ea, quibus naturâ apti ſunt, negligunt, quæ verò aliorum ſunt exercere conantur, in infortunia incidere.

Cancer & Vulpes.

Cancer è mari cùm aſcendiſſet, in loco quodam paſcebatur. Vulpes eſuriens ut vidit, acceſſit ac eum rapuit. Ille devorandus ait, Sed ego condigna patior, qui, marinus cùm ſim, terreſtris eſſe volui.

Fabula ſignificat homines etiam, qui propriis derelictis exercitiis, ea quæ nihil conveniunt aggrediuntur, meritò infortunatos eſſe.

Citharœdus.

Citharœdus rudis in domo calce incruſtatâ familiariter, ut ſolebat, canens, contrà reſonante in ſe voce exiſtimabatur valde canorus eſſe: verùm elatus ſuper hoc cogitavit & theatro ſeſe committere oportere, Profectus verò ad ſe oſtendendum, cùm malè admodùm caneret, lapidibus ipſum explosum abegerunt.

Fabula ſignificat, ex rhetoribus quoſdam, qui in ſcholis videntur eſſe aliqui, cùm ad res publicas ſe conferunt, nullius pretii eſſe.

Fures.

Fures in domum quandam ingreſſi nihil invenerunt, niſi gallum, atque hoc capto abiêrunt. Hic ab eis occidendus rogabat, ut ſe dimitterent, dicens utilem eſſe hominibus, noctu eos ad opera excitando. Hi autem dixe-

runt,

runt, ſed propter hoc tantò magis occidêris: illos enim excitando, furari nos non ſinis.

Fabula indicat, ea maximè pravis eſſe adverſa, quæ bonis ſunt beneficio.

Cornix & Corvus.

Cornix corvo invidens, quòd is per auguria hominibus vaticinaretur, ob idq; crederetur utì futura prædicens, conſpicata viatores quoſdam prætereuntes, ivit ſuper arborem quandam, ſtanſq; valde crocitavit. Illis autem ad vocem converſis, & admiratis, re cognitâ, quidam inquit, Abeamus, heus vox: cornix enim eſt quæ crocitavit, & augurium non habet.

Fabula indicat, eodem modo, & homines præſtantioribus certantes præterquam quòd non ad æqua perveniunt, riſu quoque dignos eſſe.

Cornix & Canis.

Cornix Minervæ ſacrificans canem invitavit ad epulas. Ille autem ad eam dixit, Quid fruſtrà ſacrificia abſumis? Dea enim adeò te odit, ut ex peculiaribus quoque tibi auguriis fidem ſuſtulerit. Cui cornix, Ob id magis ei ſacrifico, ut reconciliaretur mihi.

Fabula ſignificat, pleroſque ob lucrum non vereri inimicos beneficiis proſequi.

Corvus & Serpens.

Corvus cibi indigens, ut ſerpentem in aprico quodam loco dormientem vidit, hunc devolando rapuit. Hic cùm ſe vertiſſet, atque momordiſſet ipſum, corvus moriturus dixit, Me miſerum, qui tale reperi lucrum, quo etiam pereo!

Fabula in virum, qui ob theſaurorum inventionem de ſalute periclitatur.

Monedula ac Columba.

Monedula, in columbario quodam columbis viſis bene nutritis, dealbavit ſeſe, ivitque ut & ipſa

eodem

eodem cibo impertiretur. Hæ verò, donec tacebat, ratæ eam esse columbam, admiserunt: sed cùm aliquando oblita vocem emisisset, tunc ejus cognitâ naturâ, expulerunt percutiendo: eáque privata eo cibo redîit ad monedulas rursum: & illæ, ob colorem cùm ipsam non noscerent, à suo cibo abegerunt, ut duorum appetens neutro potiretur.

Fabula indicat, oportere & nos nostris contentos esse; considerantes avaritiam, præterquam quòd nihil juvet, auferre sæpe & quæ adsunt bona.

Monedula.

MOnedulam cùm quis cepisset, & pedem alligâsset filo, suo tradidit filio. Hæc non ferendo victum inter homines, ubi parumper libertatem nacta est, fugit, in suúmque nidum se contulit. Circumvoluto verò ramis vinculo evolare haud valens, cùm moritura esset, secum loquebatur, Me miseram! quæ apud homines non ferendo servitutem incautè meâ me vitâ privavi.

Fabula indicat, nonnunquam quosdam, cùm se à mediocribus student periculis liberare, in majora incidere.

Mercurius.

JUpiter Mercurio jussit, ut artificibus omnibus mendacii medicamentum misceret: hic, eo trito & ad mensuram facto, ex æquo singulis miscet. Cùm verò, solo relicto sutore, multum supereſſet medicamenti, totum acceptum mortarium ei miscuit: atq; hinc contigit artifices omnes mentiri, maximè verò omnium sutores.

Fabula in mendaces artifices.

Jupiter.

JUpiter, formatis hominibus, omnes illis affectus indidit, solùm indere pudorem oblitus est. Quapropter non habens undenam ipsam introduceret, per turbam ingredi eum jussit. Hic verò primùm indignè ferens contradicebat:

cebat: vehementiùs verò eo inſtante, ait, Sed ego ſanè his ingredior pactis, ſi amor non ingrediatur; ſi ingrediatur, ipſe exibo quamprimùm. Ex hoc ſanè evenit, omnia ſcorta inverecunda eſſe.

Fabula ſignificat, captos amore inverecundos eſſe.

Jupiter.

JUpiter nuptias celebrans omnia animalia accipiebat: ſolâ verò teſtudine tardè profectâ, admirans cauſam tarditatis, rogavit eam quamobrẽ ipſa ad cœnã non acceſſerat. Cùm hæc dixiſſet, Domus chara, domus optima; iratus ipſi, damnavit ut domum bajulans circumferret.

Fabula ſignificat, pleroſque homines eligere, parcè potiùs apud ſe vivere, quàm apud alios lautè.

Lupus & Ovis.

LUpus à canibus morſus, & malè affectus, abjectus jacebat. Cibi verò indigens, viſâ ove, rogabat ut potum ex præterfluente flumine ſibi adferret; Si enim tu mihi, inquit, dederis potum, ego cibum mihi ipſi inveniam. Illa re cognitâ, ait, Sed ſi ego potum tibi do, tu & cibo me utêris.

Fabula quadrat in virum maleficum, per ſimulationem inſidiantem.

Lepores.

LEpores olim belligerantes cum aquilis invocârunt in auxilium vulpes. Hæ autem dixerunt, Vobis auxiliaremur, niſi ſciremus qui vos ſitis, & cum quibus præliemini.

Fabula ſignificat, eos qui cum præſtantioribus certant, ſuam ſalutem contemnere.

Formica.

QUæ nunc formica homo olim fuit: hic agriculturæ aſſiduè incumbens, non erat propriis laboribus contentus, ſed & vicinorum fructus ſurripiebat. Jupiter autem, indignatus hujus avaritiâ, tranſmutavit eum in

hoc

hoc animal, quæ formica appellatur. Verùm cùm mutâſſet formam, non & affectũ mutavit: nam uſque nunc arva circumeundo, aliorum labores ſurripit, & ſibi recondit.

Fabula indicat, naturâ pravos, etſi maximè ſpeciem tranſmutaverint, mores non mutare.

Veſpertilio & Muſtela.

VEſpertilio, in terram cùm cecidiſſet, à muſtela captus eſt, & cùm occidendus eſſet, pro ſalute rogabat. Hâc verò dicente, non poſſe ipſam dimittere, quòd naturâ volucribus omnibus inimica foret; ait, non avem, ſed murem eſſe; & ſic dimiſſus eſt. Deinde autem cùm iterum cecidiſſet, & ab alia muſtela captus eſſet, nè voraretur, orabat. Hâc autem dicente, cunctis ſe inimicam eſſe muribus; hic, Non mus, ſed veſpertilio ſum, dicebat; & rurſus dimiſſus eſt: atque ità evênit, bis mutato nomine, ſalutem conſecutum fuiſſe.

Fabula indicat, neque nos in eiſdem ſemper eſſe oportere; conſiderantes eos, qui ad tempus mutantur, plerumque pericula effugere.

Viatores.

VIatores ſecundùm littus quoddam iter facientes iverunt in ſpeculam quandam, & ibi conſpicati ſarmenta procul natantia, navem eſſe magnam exiſtimârunt: quamobrem expectaverunt, tanquam appulſura ea eſſet. Cùm verò à vento lata ſarmenta propiùs forent, non navem ampliùs, ſed ſcapham videre videbantur. Advectis autem illis, cùm ſarmenta eſſe vidiſſent, inter ſe dixerunt, ut nos igitur fruſtrà quod nihil eſt, expectabamus!

Fabula indicat, nonnullos homines, qui ex improviſo terribiles eſſe videntur, cùm periculum feceris nullius eſſe pretii.

Aſinus ſylveſtris.

ASinus ſylveſtris aſino viſo domeſtico in loco quodam aprico, profectus ad ipſum, beatum dicebat, & corporis

poris habitudine & cibi perceptione. Deinde autem cùm vidiſſet eum ferentem onera, & agaſonem retro ſequentem & baculis ipſum percutientem, ait, Aſt ego non ampliùs beatum te exiſtimabo; video enim non ſine magnis malis habere te felicitatem.

Fabula ſignificat, non eſſe æmulanda lucra, in quibus inſunt pericula & miſeriæ.

Aſini.

Aſini olim, propterea quòd aſſiduè onera ferrent, & fatigarentur, legatos miſerunt ad Jovem, ſolutionem laborum petentes. Hic autem oſtendere ipſis volens id non poſſe fieri, ait, Tunc eos liberatum iri laboribus, cùm mingendo fluvium fecerint. At illi eum verum dicere exiſtimantes, ex illo & nunc uſque ubi aliorum urinam viderint aſinorum, illîc & circumſtando mingunt.

Fabula ſignificat unicuique quod fatale eſt incurabile eſſe.

Aſinus & Vulpes.

Aſinus indutus pelle leonis vagabatur, reliqua bruta perterrendo. Caterùm viſâ vulpe, tentavit & hanc perterrefacere. Hæc autem (caſu enim ipſius vocem audiverat) ad ipſum ait, Compertum habeto, quòd & ego timuiſſem, niſi rudentem audiviſſem.

Fabula ſignificat, nonnullos indoctos, qui iis qui extra ſunt, aliqui eſſe videntur, ex ſua linguacitate redargui.

Aſinus & Ranæ.

Aſinus ligna ferens, pertranſibat paludem quandam. Lapſus autem ut decidit, nec ſurgere poſſet, lamentabatur ac ſuſpirabat. Ranæ autem quæ erant in palude, auditis ſuſpiriis, Heus tu, dixerunt; quid faceres, ſi tanto hîc tempore, quanto nos, fuiſſes, cùm, quia paululum cecidiſti, ſic lamenteris?

Hoc ſermone uti quiſquam poterit in virum ſegnem, qui ob minimos quoſque labores triſtatur, cùm ipſe majoribus facilè reſiſtat.

Aſinus & Corvus.

ASinus ulcerato dorſo in prato quodam paſcebatur. Corvo autem inſidente ſibi, & ulcus percutiente, aſinus rudebat ac ſaltabat. Sed agaſone procul ſtante, ac ridente, lupus præteriens ipſum vidit, & dixit, Miſeri nos, quos ſi tantùm viderit, perſequitur; huic autem & arridet.

Fabula declarat, maleficos homines, ſi tantùm appareant, dignoſci.

Aſinus & Vulpes.

ASinus & vulpes, initâ inter ſe ſocietate, exiverunt ad venationem. Leo verò cùm occurriſſet ipſis, vulpes imminens periculum videns, profectà ad leonem, tradituram ei aſinum pollicita eſt, ſi ſibi impunitatem promiſerit. Qui cùm dimiſſurum eam dixiſſet, illa, adducto aſino, in caſſes quoſdam ut incideret fecit. Sed leo videns illum fugere minimè poſſe, primùm vulpem comprehendit, deinde ſic ad aſinum verſus eſt.

Fabula indicat, eos qui ſociis inſidiantur, & ſeipſos neſcios perdere.

Gallina & Hirundo.

GAllina, ſerpentis ovis inventis, diligenter calefacta excludit. Hirundo autem cùm eam vidiſſet, ait, O demens, quid hæc nutris, quæ, cùm excreverint, à te primò injuriam auſpicabuntur.

Fabula ſignificat, implacabilem eſſe pravitatem, licet afficiatur maximis beneficiis.

Camelus.

CVm primùm viſus eſt camelus, homines perterriti, & magnitudinem admirati, fugiebant. Ubi verò procedente tempore cognoverunt ipſius manſuetudinem, confiſi ſunt eò uſque ut ad eum accederent. At intellecto paulò pòſt, belluæ non ineſſe bilem, eò contemptiùs ivêre, ut frena ei imponerent, & pueris agendum traderent.

Fabula indicat, terribiles res conſuetudine contemptibiles fieri.

Serpens.

Serpens.

SErpens, à multis hominibus peſſundatus, Jovem poſtulavit. Jupiter autem ad eum dixit, Si qui prior conculcavit pupugiſſes, nequaquam id facere ſecundus aggreſſus fuiſſet.

Fabula ſignificat, eos qui priùs invadentibus reſiſtunt, aliis formidoloſos fieri.

Columba.

COlumba ſiti corrupta, ut vidit quodam in loco poculum aquæ depictum, verum rata, atque multo elata impetu, inſcia in tabulam offendit, uſque adeò ut pennis ipſius perfractis in terram decideret, atque à quodam occurrentium caperetur.

Fabula indicat nonnullos homines ob vehementes alacritates inconſultò res aggredientes, injicere ſeſe in perniciem.

Columba & Cornix.

COlumba, in columbario quodam nutrita, fœcunditate ſuperbiebat. Cornix verò eâ auditâ ait, Heus tu, deſine hâc re gloriari: nam quò plures paris, eò plus mœroris accumulas.

Fabula ſignificat, ex famulis quoque eos eſſe infeliciſſimos, qui in ſervitute multos filios procreant.

Dives.

DIves duas habens filias, alterâ mortuâ, præficas conduxit. Cùm verò altera filia dixiſſet, Ut nos miſeras! ipſæ, ad quas pertinet luctus, lamentari neſcimus: hæ verò, quibus non eſt neceſſarium, vehementer plangunt. Mater ait, Nè mirare filia, ſi hæ ità lamententur; nam nummorum gratiâ id agunt.

Fabula indicat, nonnullos homines ob avaritiam non vereri alienis calamitatibus quæſtum facere.

Paſtor.

PAſtor, actis in quercetũ quoddam ovibus, ſtratâ ſub quercu veſte, aſcendit, & fructum decutiebat. Ove-

verò inter edendum glandes, neſciæ, & veſtes unà devorârunt. At cùm paſtor deſcenaiſſet, & quod erat actum vidit; O peſſima, ait, animalia! vos cæteris vellera ac veſtes præbetis; à me verò, qui vos nutrio, & veſtem ſurripitis.

Fabula indicat, pleroſque homines ob dementiam, eos qui nihil ad ſe attinet, beneficio afficere, in domeſticos mala operari.

Bubulcus.

BVbulcus armentum taurorum paſcens, amiſit vitulum; luſtrando omnem ſolitudinem, indagando moram traxit. Ubi invenire nihil potuit, precatus eſt Jovem, ſi furem qui vitulum cepit, oſtenderet, hœdum in ſacrificium oblaturum. Caterùm proficiſcens in quercetum quoddam, invenit à leone devorari vitulum. Trepidus igitur & perterrefactus, elevatis manibus ſuis in cœlum, ait, O Domine Jupiter, promiſeram tibi hœdum me daturum eſſe, ſi furem invenirem; nunc taurum tibi recipio ſacrificaturum, ſi hujus manus effugero.

Fabula in homines infortunatos, qui, dum quidpiam amiſerint, precantur at inveniant: cùm invenerint, quærunt effugere.

Aquila.

SUper petra aquila ſedebat, leporem raptura: hanc autem quidam percuſſit ſagittâ, quæ intra ipſam ingreſſa eſt, ſed crena cum pennis ante oculos ſtabat: quam cùm vidiſſet, Et hoc mihi, ait, altera mœſtitia, quòd propriis pennis inteream.

Fabula ſignificat, durum eſſe, cùm quis à ſuis pericula patiatur.

Vermis & Vulpes.

QUi ſub cœno celabatur vermis, ſuper terrã egreſſus dicebat omnibus animalibus, Medicus ſum medicaminũ doctus, qualis eſt Pæon deorũ medicus. Et quomodo, ait vulpes, alios curans, teipſũ claudum non curas?

Fabula indicat, niſi præſtò experientia fuerit, omne verbum inane eſſe

Gallina.

Gallina auripera.

GAllinam quis habens ova aurea parientem, ratus intra ipſam auri maſſam ineſſe, occiſam, aliis gallinis ſimilem reperit. Hic multum ſperans ſe inventurum divitiarum, etiam exignis illis privatus eſt.

Fabula indicat, oportere contentum eſſe præſentibus, & fugere inexplebilitatem.

Lupus & Vetula.

LUpus eſuriens circumibat quærendo cibum. Profectus autem ad locum quendam, audivit lugentem puerulum, eíque dicentem anum, Deſine plorare: ſin minùs; hâc horâ tradam te lupo. Ratus igitur lupus ſeriò loqui aniculam, expectabat ad multam horam; ſed cùm adveniſſet veſpera, audit rurſus anum blandientem puerulo, ac dicentem, Si venerit lupus huc, interficiemus eum, fili. His auditis, lupus cundo dicebat, in hoc tugurio aliud dicunt, aliud faciunt.

Fabula quadrat in homines, quorum facta verbis non reſpondent.

De Culice & Leone.

CUlex ad leonem accedens, ait, Neq; timeo te, neque fortier me es. Minùs mihi adeſſe virium ideo exiſtimas, quòd laceres unguibus, & dentibus mordeas? hoc & fœmina cum viro pugnans facit. Ego verò longè ſum te fortior. Si verò vis, veniamus ad pugnam. Et cum tuba cecini ſſet, culex inhæſit mordens circa nares ipſius læves genas. Leo aut ẽ propriis unguibus dilaniavit ſeipſum, donec indignatus eſt; culex autem, victo leone, cùm ſonuiſſet tuba, & epinicia cecini ſſet, evolavit. Aranea verò vinculo implicitus, cùm devoraretur, lamentabatur, quòd cũ maximis pugnans, à vili animali aranea occideretur.

Fabula quadrat in eos, qui proſternunt magnos, & à parvis proſternuntur.

FINIS.

Sales, ſive Facetiæ multùm jucundæ, ſelectæ ex libello *Poggii* Florentini, *Oratoris eloquentiſſimi.*

De pigritia Adoleſcentis.

BOnatius adoleſcens facetus è familia Galiſcorum, dum eſſemus Conſtantiæ, admodum tardè ſurgebat è lecto. Cùm ſocii eam tarditatem culparent, quidve tam diu in lecto ageret, percontarentur; ſubridens reſpondit, Litigantes diſcrepantéſque auſculto. Adſunt enim mane mihi è veſtigio, cùm expergiſcor, duæ habitu muliebri, Sollicitudo videlicet & Pigritia. Quarum altera ſurgere hortatur, aliquid operis facere, neque diem in lecto terere: altera, priorem increpans, Quieſcendum, inquit, & propter frigoris vim in calore lecti permanendum, indulgendúmque corporis quieti, neq; ſemper laboribus vacandum. Prior inſuper rationes ſuas tuetur: ità ut cùm diutiùs diſputent atq; altercentur, ego tamen æquus judex, in nullam partem declinans, audio diſputantes, expectans quoad ſint ſententiâ concordes. Hoc fit, ut ſurgam tardiùs, expectans litigii finem.

De Gallo & Vulpe.

ESuriens quondam vulpes, ad decipiendas gallinas, quæ gallo duce arborem excelſiorem, quo ſibi aditus non erat, aſcenderant, ad gallum blandè acceſſit; quem comiter cùm ſalutâſſet, Quid in excelſo agis? inquit. Nunquid non audîſti nova hæc recentia tam ſalutaria nobis? Nequaquam, cùm Gallus reſpondiſſet; Atqui prænuntia huc acceſſi, ait, ad communicandum tecum alacritatem. Animalium omnium concilium celebratum eſt, in quo pacem perpetuam omnium inter ſe firmârunt, ità, ut omni ſublato timore nulli ab altero inſidiæ aut injuriæ fieri ampliùs queant, ſed pace & concordiâ omnes fruantur; licet abire unicuique, vel ſoli, quò velit ſecuré. Deſcendito igitur, & hunc feſtum agamus diem. Agnitâ vulpis fallaciâ, gallus, Bonum, inquit, adfers nuntium, & mihi gratum: & collum altiùs protendens, proſpecturóque longiùs & admiranti ſimilis, in podes ſe erexit. Tum, Quidnam aſpicis? vul-

pes

pes cùm dixiſſet; Duos, inquit, magno curſu, ore patulo, adventantes canes. Tum tremebunda vulpes, Valet, inquit: mihi fuga expedit antequam illi adveniant; & ſimul cœpit abire. Huic gallus, Quónam fugis, aut quid times? ait. Siquidem pace conſtitutâ nihil timendum. Dubito, inquit vulpes, an canes iſti audierint decretum pacis.

Hoc pacto eluſus eſt dolus.

De muliere obſtinata, quæ Virum pediculoſum vocavit.

Mulier quædam è noſtris admodum viro contraria, ſemper verbis ejus objurgando refragabatur, perſtans in eo quod cœperat ità ut ſuperior eſſe vellet. Habitâ ſemel cum viro gravi altercatione maritum pediculoſum vocavit. Ille, ut verbum illud retractaret, uxorem verberibus contundebat, pugnis cædens ac calcibus. Quò magìs cædebatur, eò plùs illa pediculoſum appellabat. Vir tandem verberando laſſus, ut uxoris pertinaciam ſuperaret, per funem in aquæ puteum demiſit, ſuffocaturum ſe dicens, niſi verbis ejuſmodi abſtineret. Inſtantiùs perſeverabat etiam in aqua ad mentum uſque conſtituta, verbum illud continuans. Tum vir, nè amplius loqui poſſet, in puteum demerſit, tentans ſi eam mortis periculo à verborum pertinacia poſſet avertere. At illa, loquendi facultate ademptâ, etiam dum ſuffocaretur, quod loqui nequibat, digitis exprimebat: nam manibus ſuper caput erectis, atque unguibus utriuſque pollicis conjunctis, ſaltem quo potuit geſtu, viro pediculos objiciebat. Unguibus enim eorũ digitorum pediculi à fœminis occîdi conſueverant.

De eo, qui uxorem in flumine peremptam quærebat.

Alter, uxorem quæ in flumine perierat quærens, adverſùs aquam proficiſcitur. Tum quidam admiratus, cùm deorſum ſecundùm aquæ curſum illam quærendam admoneret; Nequaquam hoc modo reperitur, inquit: Ità enim, dum vixit, difficilis ac moroſa fuit, reliquorúmque moribus contraria, ut nunquam niſi contrario & advorſo flumine, etiam poſt mortem, ambulet.

De Sacerdote, qui Caniculum ſepelivit.

Erat ſacerdos ruſticanus in Thuſcia admodum opulentus. Hic caniculum ſibi charum, cùm mortuus eſſet, ſepelivit in cœmeterio. Senſit hoc epiſcopus, & in ejus pecuniam animum intendens, ſacerdotem, velut maximi criminis reum, ad ſe puniendum vocat. Sacerdos, qui animum epiſcopi ſatis noverat, quinquagi-

ta aureos ſecum deferens, ad epiſcopum devenit. Qui ſepulturam canis graviter accuſans juſſit ad carcerem ſacerdotem duci. Hìc vir ſagax, O pater, inquit, ſi noſceres prudentiam caniculi, non mirarerìs, ſi ſepulturam inter homines meruit: fuit enim pluſquam ingenio humano tum in vita, tum præcipuè in morte. Quidnam hoc eſt? ait epiſcopus. Teſtamentum inquit ſacerdos, in fine vitæ condens, ſciénſque egeſtatem tuam tibi quinquaginta aureos ex teſtamento reliquit, quos mecum detuli. Tum epiſcopus teſtamentum & ſepulturam comprobans, acceptâ pecuniâ, ſacerdotem abſolvit.

De milite qui uxorem habuit litigioſam.

HAbebat Florentinus, Eques admodum nobilis, uxorem litigioſam ac perverſam, quæ quotidie ad religioſum confeſſorem, vel (ut aiunt) devotum ſuum, querelas viri & vitia deferebat. Hic equitem reprehendebat objurgabátque. Aliquando verbis admonitus uxoris, & ut pacem inter eos poneret, rogavit virum ad confeſſionem peccatorum, quâ factâ, non dubitabit conventuram inter eos concordiam. Paruit eques. Et cùm religioſus eum ſua peccata explorare juſſiſſet, Nequaquam eſt opus, inquit; quicquid enim unquam commiſi, & multò plura etiam, ab uxore ſæpius tibi recitata extiterunt.

Facetiſſimum de Sene quodam, qui Aſinum portavit ſuper ſe.

DIcebatur inter ſecretarios Pontificis, eos qui ad vulgi opinionem viverent, miſerrimâ premi ſervitute; cùm nequaquam poſſibile eſſet, cùm diverſa ſentirent, placere omnibus, diverſis diverſa probantibus. Tum quidam ad eam ſententiam fabulam retulit, quam nuper in Alemania ſcriptam factámque vidiſſet. Senem ait fuiſſe, qui cum adoleſcentulo filio, præcedente abſque onere aſello, quem venditurus erat, ad mercatum proficiſcebatur. Præter euntibus viam, quidam in agro opus facientes ſenem culpárunt, quòd aſellum nihil ferentem neque pater, neque filius aſcendiſſet, ſed vacuum onere ſinerent; cùm alter præ ſenectute, alter præ ætate tenera, vehiculo egeret. Tum ſenex, adoleſcentem aſino impoſuit, ipſe pedibus iter faciens. Hoc alii conſpicientes culpárunt ſtultitiam ſenis, quòd adoleſcente, qui validior erat, ſuper aſinum poſito, ipſe ætate confectus pedibus aſellum ſequeretur. Is mutato conſilio, atque adoleſcente depoſito, ipſe aſinum aſcendit. Paulu-

lum

lum verò progreſſus, audivit alios ſe culpantes, quòd parvulum filium, nullâ ratione ætatis habitâ, tanquam ſervum poſt ſe traheret, ipſe (qui pater erat) aſello inſidens. His verbis permotus, filium ſecum aſello ſuperimpoſuit, hoc pacto iter ſequens, Interrogatus autem ab aliis, an ſuus eſſet aſellus; cùm annuiſſet, caſtigatus eſt verbis, quòd ejus, tanquam alius, nullam curam haberet, minimè apti ad tantum onus, cùm ſatis unus ad ferendum eſſe debuiſſet. Hic homo perturbatus tot ſententiis, cùm neque vacuo aſello, neque ambobus, neque altero ſuperimpoſito, abſque calumnia progredi poſſet, tandem aſellum pedibus junctis ligavit, atque baculo ſuſpenſū, ſuo filiique collo ſuperimpoſitum, ad mercatum deferre cœpit. Omnibus propter novitatem ſpectaculi ad riſum effuſis, ac ſtultitiam amborum, maximè verò patris, increpantibus; indignatus ille, ſuper ripam fluminis conſiſtens, ligatum aſinum in flumen dejecit, atque ità amiſſo aſino domum rediit. Ità bonus vir, dum omnibus placere cupit, nemini ſatis faciens, aſinum perdidit.

De Homine, qui in ſomniis Aurum reperiebat.

AMicus quidam noſter aurum à ſe repertum noctu per ſomnium referebat in cœtu. Tum quidam, Vide nè tibi accidat, ait, quod meo vicino, cui aurum in ſtercus cecidit. Cum ſomnium narrari poſceremus: Vicinus, inquit, noſter ſomniavit, ductum ſe à dæmone in agrum ad aurum effodiendum: cùm multum reperiſſet, Non licet, inquit dæmon, nunc auferre, ſed ſigna locum, ut cognoſci à te ſolo queat. Cùm alter, quo ſignaculo uteretur, peteret; Caca hìc inquit, dæmon, nam hoc maximè modo nullus hìc aurum eſſe ſuſpicabitur, & tibi ſoli res nota erit. Annuit vir; & ſtatim expergefactus, ſenſit in lecto ventrem admodum laxaſſe. Inter fœtorem & ſtercus cùm ſurrexiſſet, domo exiturus capiti capitium ultimò impoſuit, in quo catus eâ nocte ſtercus fecerat; iniquo fœtore permotus, inquinatum caput & cæſariem lavit. Ità aureum ſomnium in merdam rediit.

De deriſione hominis Porcum occidere volentis.

MOs erat in oppido quodam Piceni, ut qui hyeme porcum occidiſſet, viciniam ad cœnam invitaret. Quidam, quo pacto eam impenſam vitaret, compatrem conſulit; Dic, (inquit ille) cras, porcum tibi hâc nocte furto ablatum. Et ſimul nihil tale illo verente, quidam clàm porcum nocte furto ſurripuit. Manè conſpiciens ſibi porcum ablatum, ad compatrem profectus, altâ voce querebatur,

porcum

porcum ſibi furto ſurreptum. Tum alter, Rectè, compater mi ſapis, inquit; ità enim te docui loquuturum. Cùm ille ſæpius & per omnes deos juraret id verum eſſe, Bene agis, reſpondebat & ſecundùm conſilium meum. Cùm ille juramento iteraret: Hoc modo te loqui debere antea monui, reſpondebat, & ſanum conſilium dedi tibi. Tandem cluſus abiit.

De Vulpe à ruſtico in palea abſcondita.

Vulpes olim fugiens in venatione canes divertit ad ruſticum, qui in area triticum terebat, rogans ut à canibus ſe tucretur: & ſimul pollicita eſt nunquam ſe ejus pullos gallinaceos læſuram. Annuit ruſticus conditioni, & ſumptis paleis furcula vulpem texit. Advenit unus & item alter ex venatoribus vulpem quærens: rogabant autem ruſticum, nunquid vulpem fugientem vidiſſet, & iter ejus: Ille verbis vulpem per certam viam defugiſſe, vultu verò & oculis latêre ſub paleis innuebat. Illi, potius ad verba quàm ad nutum reſpicientes, abierunt. Tum ruſticus detecta vulpe, Serva, inquit, modò promiſſa: nam verbis meis evaſiſti, cùm dicerem abiiſſe. At illa, quæ ſibi timens per rimam inter paleas ruſticum contemplabatur diligenter, Verba tua, inquit, bona fuêre, ſed actus ſatis mali.

Dictum in eos, qui aliud verbis, aliud re agunt.

De Florentino, qui equum emeret.

Notus mihi Florentinus, Romæ emturus neceſſariò equum; pactus eſt cum venditore, qui 25 aureos, pretium carius equo, poſtulabat, ſe 15 daturum in præſentia, reliquorum verò ſe debitorem ejus eſſe velle annuit. Venditor poſtridie cùm reſiduum poſceret, ſolutionem recuſans, Servabo conventa, emptor inquit: Pepigimus quidem ut debitor tuus ſim futurus; ſi autem tibi ſatisfecero, non ſum debitor tuus ampliùs futurus.

De Ægyptio hortato ad fidem.

Hortatus eſt Chriſtianus quendam infidelem, Ægyptium, quocum ſibi diutina vitæ conſuetudo fuerat, cùm is in Italiam veniſſet, ut ſemel intereſſet in Eccleſia dum miſſa ſolennis celebraretur. Aſſenſitur ille, & miſſæ interfuit cum Chriſtianis. Rogatus deinde in cœtu, quid ſibi de cæremoniis & ſolennitate officii videretur; reſpondit, Omnia rectè & ex ordine præter unum ſibi videri: nullam enim charitatem in ea miſſa eſſe ſervatam; cùm unus ſolùm, reliquis eſurientibus, comediſſet ac bibiſſet, nullâ portione cibi ac potûs reliquis impenſa.

Face-

Facetum hominis dictum, Asinum erudire promittentis.

TYrannus, ad exhauriendum bona subditi, qui se multa facturum jactitabat, sub gravi pœna præcepit, ut asinum literas doceret. Ille impossibile ait fore, nisi multum temporis sibi in erudiendo asino concederetur. Petere quantum vellet jussus, decennium impetravit. Deridebatur ab omnibus, quoniam rem impossibilem suscepisset. Ille amicos consolatus, Nihil timeo, ait: nam interim aut ego moriar, aut asinus, aut dominus. Quibus verbis ostendit salutare esse, rem difficilem in longum protrahi atque differri.

De Sacerdote, Epiphania an vir esset vel fœmina, ignorante.

SOcius quidam de festo Epiphaniæ narravit mihi stultitiam sacerdotis contribulis sui. Sacerdos fuit, inquit, qui populo nuntians Epiphaniæ celebritatem futuram, Cras, ait summâ devotione veneremini Epiphaniam: maximum est enim & præcipuum festum. Nescio, an vir fuerit vel fœmina: sed quisquis extiterit, à nobis est summo timore hic dies custodiendus.

De Cantilena Tabernario placita.

VIator quidam esuriens, cùm diverrisset ad cauponulam, ventrem cibo potúque implevit. Petenti pecuniam ait, nullos sibi esse nummos, sed cantilenis se satis esse facturum. Tabernarius, non cantu, sed pretio sibi opus esse, respondit. Cui alter, Si eam cantionem dicam quæ placeat tibi, num eâ pro pecunia contentus eris? Annuente cauponc, cœpit viator cancre; & an ea placeret, interrogavit. Cùm abnuisset caupo, unam & deinde alteram cecinit. Nullo cantu sibi satisfieri ille tentatus est. Hìc viator, Dicam ergò nunc, inquit, eam quæ tibi sit placitura: & accepto marsupio dissolventi similis, cœpit cantionem, quâ viatores uti consueverunt, Metti mano alla borsa, & paga l' hoste: Hoc est, Mitte manum ad bursam, & satisfac hospiti. Hoc dicto, nunquid illa sibi placeret, rogat. Placet hæc, inquit hospes. Tum viator, Satisfactum est tibi ex pacto, ait, postquam hæc cantio placuit tibi. Itaque absque solutione discessit.

De Sancti Antonii Fratre, & Laico, & Lupo.

REligiosus ex his quæstuariis, qui pro sancto Antonio eleemosynam petunt, agricolæ ad dandum sibi nescio quid frumenti persuasit eâ pollicitatione, ut asservaret omnes res suas & oves præsertim per eum annum salvas & incolumes fore. Hujusmodi rusti-

...issis fidens, cùm oves licentiùs vagari permisisset, lupus plures ex eis comedit. Qua ex re indignatus villicus, cum altero anno quæstuarius pro frumento rediret, negavit se quidquam daturum, & simul quæstus est, inanes ejus fuisse pollicitationes. Sciscitanti causam fratri respondit villicus, à lupo oves suas raptas. A lupo? inquit alter. Ohe, mala est bestia, & absque fide. Cave tibi ab eo: non enim sanctum Antonium tantum, sed ipsum Christum, si posset, falleret.

Stultum est his fidere, quorum exercitium in fraudando consumitur.

Ridenda de paucitate amicorum Dei responsio.

AD ægrum quendam, civem nostrum perfacetum, qui gravi morbo diutius torquebatur, accessit Religiosus, hortandi gratiâ. Cui quidem, inter cætera consolationis verba dixit, Solvit Deum, quos diligit, hoc pacto castigare, & incommodis afficere. Non mirum est, inquit ægrotus, si tam paucos amicos habet: habiturus, si ità tractaret eos, etiam pauciores.

De medico, qui insanos curabat.

PLures colloquebantur de supervacua cura (nè dicam stultitiam) eorum, qui canes & accipitres ad aucupium alunt. Tum Paulus Florentinus, Rectè hos, inquit, risit stultus Mediolanensis. Cũ narrari fabulam poscheremus: Fuit, inquit, olim civis Mediolani dementium & insanorum medicus, qui ad se delatos intra certum tempus sanandos suscipiebat. Erat autem curatio hujusmodi: Habebat domi aream, & in ea lacunam aquæ fœtidæ atq; obscœnæ, in qua nudos ad palum ligavit eos, qui insani adducebantur; alios usq; ad genua, alios inguinibus tenus, nonnullos profundiùs, pro insaniæ modo: ac eos tam diu aquâ atque inediâ macerabat, quoad viderentur sani. Allatus est inter cæteros quidam, quem usque ad femur in aquam posuit: qui post quindecim dies cœpit respiscere, ac curatorem rogare ut ex aqua reduceretur. Ille hominem exemit à cruciatu; eâ tamen conditione, nè aream egrederetur. Cum diebus aliquot paruisset, ut universam domum perambularet, at exteriorem januam non egrederetur, permisit: reliquis sociis, qui plures erant, in aqua relictis, paruit diligenter medici mandatis. Stans verò aliquando super ostium (neque enim egredi audebat, timore lacunæ) advenientem equestrẽ juvenem cũ accipitre & duobus canibus, ex his qui sagaces dicũtur, ad se vocavit, motus rei novitate; neq; enim

quæ

quæ ante inſaniam viderat, tenebat memoria. Cum acce[illegible], Heus tu, inquit ille, auſculta, oro, mihi pauca, ſi libet, reſpon[illegible] hoc quo veheris quid eſt? & quamobrem illud tenes? Equus, inquit, aucupii gratiâ. Tum deinceps, Verùm hoc quod manu geſtas quid vocatur? & in qua re illo uteris? Accipiter, reſpondit; & aucupio apium querquedularum & perdicum. Tum alter, Hi qui te comitantur qui ſunt? agè, & quid proſunt tibi? Canes ait, & aucupio accommodati ad inveſtigandas aves. Hæ autem aves, quarum capiendarum cauſâ tot res paras, cujus pretii ſunt, ſi in unum conferas totius anni capturam? Parii quid neſcio, cùm reſpondiſſet, & quòd ſex aureos non excederet: ſubdit homo, Quænam eſt equi, canúmque & accipitris impenſa? Quinquaginta aureorum affirmavit. Tum admiratus ſtultitiam equeſtris juvenis, Ho, ho, inquit, abi hinc ocyùs, oro, atque adeò avola, antequam medicus domum redeat: nam ſi te hîc compererit, veluti inſaniſſimum omnium qui vivunt in lacunam ſuam conjiciet, curandum cum cæteris mente capti atque ultra omnes uſque ad mentum in aquam ſummam collocabit.

Oſtendit aucupii porrò ſtudium ſummam eſſe dementiam, niſi aliquando & ab opulentis exercitii gratiâ fiat.

Facetiſſimum conſilium Minacii ad ruſticum.

RUſticus cum caſtaneam arborem ad excutiendos fructus aſcendiſſet, decidens ex ea, coſtam effregit pedi ſuo. Hunc ad conſulendum acceſſit Minacius quidam, homo perfacetus: qui inter lequendum daturum ſe illi normam dixit, quâ ſervatâ, nunquam ex arbore caderet. Vellem hoc antea, inquit æger, conſuluiſſes; attamen in futurum poterit prodeſſe. Tum Minacius, Fac ſemper, inquit, nè ſis celerior in deſcenſu quàm in aſcenſu, ſed eâ quâ aſcendis tarditate deſcendas: hoc pacto nunquam præcipitem te agas.

Ejuſdem Minacii luſoris reſponſio.

IDem Minacius, cum aliquando nummulos & veſtes inſuper ad taxillos luſiſſet (egens enim erat) flens ad oſtiolum tabernæ cujuſdam ſedebat. Videns mœrentem flentémque amicus, Quidnam eſt tibi? inquit. Nihil, Minacius ait. Curnam ergò, ſi nihil habes, ploras? Hoc ſolùm quòd nihil habeo, inquit. Admiratus ille, Quare ergò, ſi nihil habes, ploras? ait. Ob hanc ipſam cauſam, reſpondit, quoniam nihil eſt mihi. Alter nihil cauſæ cur ploraret intelligebat, alter nihil ſibi reliquum ſupereſſe à ludo plorabat.

De paupere monoculo, qui frumentum empturus erat.

Tempore quo Florentiæ ſumma aliquando erat annonæ caritas, acceſſit pauper luſcus ad forum, quoſdam ſextarios frumenti (ut dicebat) empturus. Rogavit hunc in foro perconiantem pretium quidam alter ſuperveniens, quanti ſextarius frumenti venderetur: Hominis oculo, inquit, conſtat: deſignans his verbis annonæ caritatem. Hoc audiens ſciolus, qui aderat puer, Cur tu ergò, ait, tam grandem ſaccum portaſti, cùm non amplius quàm unum ſextarium poſſis emere?

Fabula Mancini.

Mancinus vir ruſticus, oppidanus meus, frumento ad Figignum caſtrum aſellis vehendo exercebatur, quos ille complures ad vecturam ſumebat. Cùm ille ſemel à mercatu rediens, feſſus è via, aſcendiſſet aſinum quendam præſtantiorem, computatis in via aſinis præibat, domo appropinquans; eóque quo vehebatur minimè annumerato, viſum eſt ei unum deeſſe. Turbatus igitur, ac reliquis aſinis uxori quos reſtitueret commendatis, confeſtim eo aſino quo ferebatur, ad mercatum ſeptem millibus paſſuum retrocedit; quærénſque à ſingulis obviis, an aſinum quempiam amiſſum reperiſſent: cùm omnes negarent, domum noctu mœrens, & dolens jacturam aſini, rediit. Tandem etiam ab uxore admonitus, cùm deſcendiſſet, illum, quem tanto ſtudio & dolore quæſierat, aſinum eſſe cognovit.

De illo qui aratrum ſuper humerum portavit.

Alter Pierus nomine, admodum incultus, cùm uſque ad meridiem arâſſet, feſſis bobus, ac ipſe labore fatigatus, rediturus in oppidum, aratrum ſuper aſellum alligat: deinde aſellum, præmiſſis bobus aſcendit. Qui cùm nimio onere gravatus ſub pondere deficeret, ſenſit tandem Pierus aſellum ire non poſſe. Tum deſcendens, atque aratrum ſuper humerum ponens, rurſus aſellum aſcendit, inquiens, Nunc rectè ambulare potes: non enim tu, ſed ego aratrum fero.

FINIS.

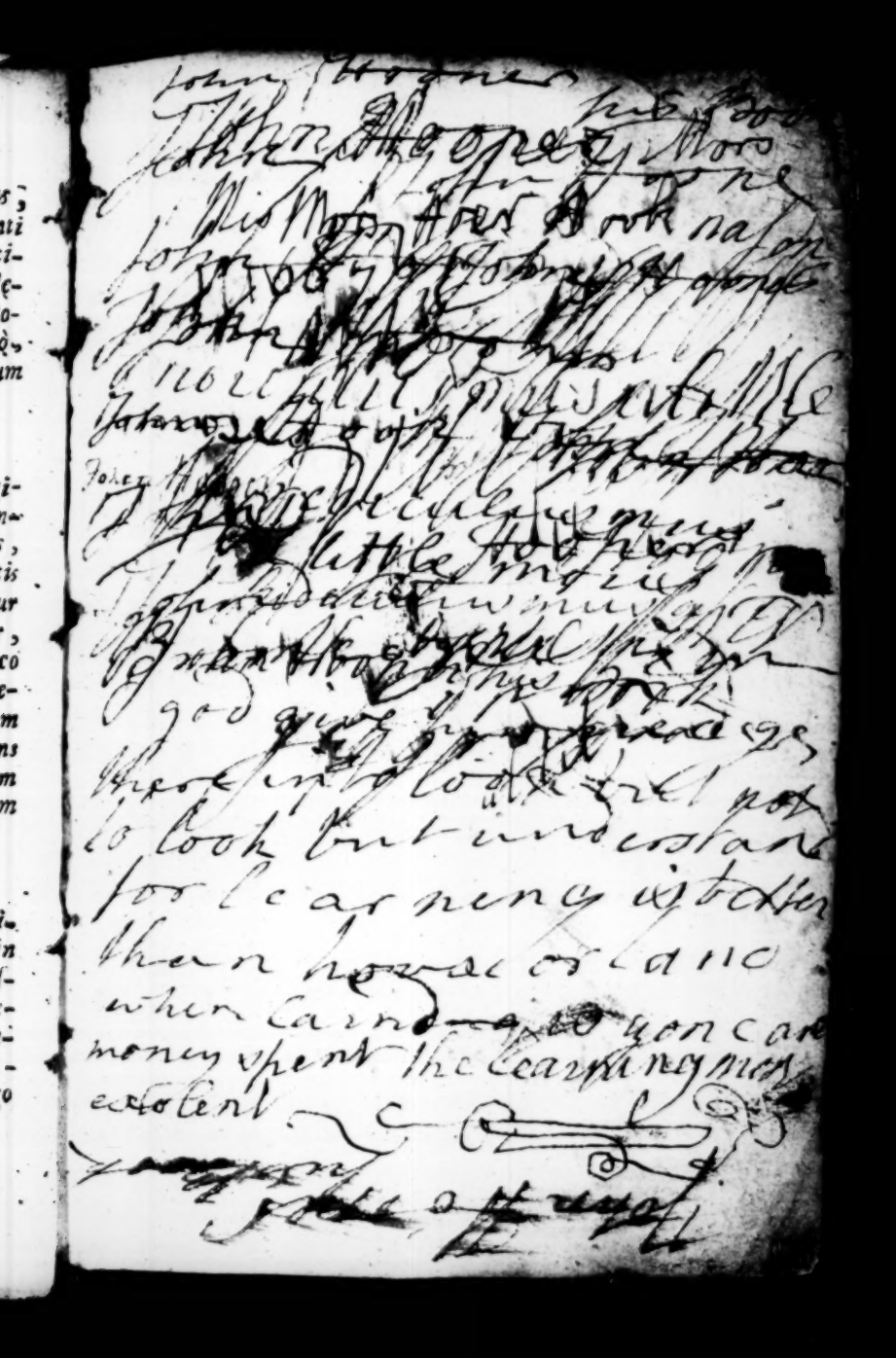

John Morse

John Morse his book 16

John Morse

Eius Liber

John Morse

John Morse his Book

John Morse

this book

to me my

father gave

to keep as long

as I do live

but when I am

dead ring out the bell

and tak this book and use it
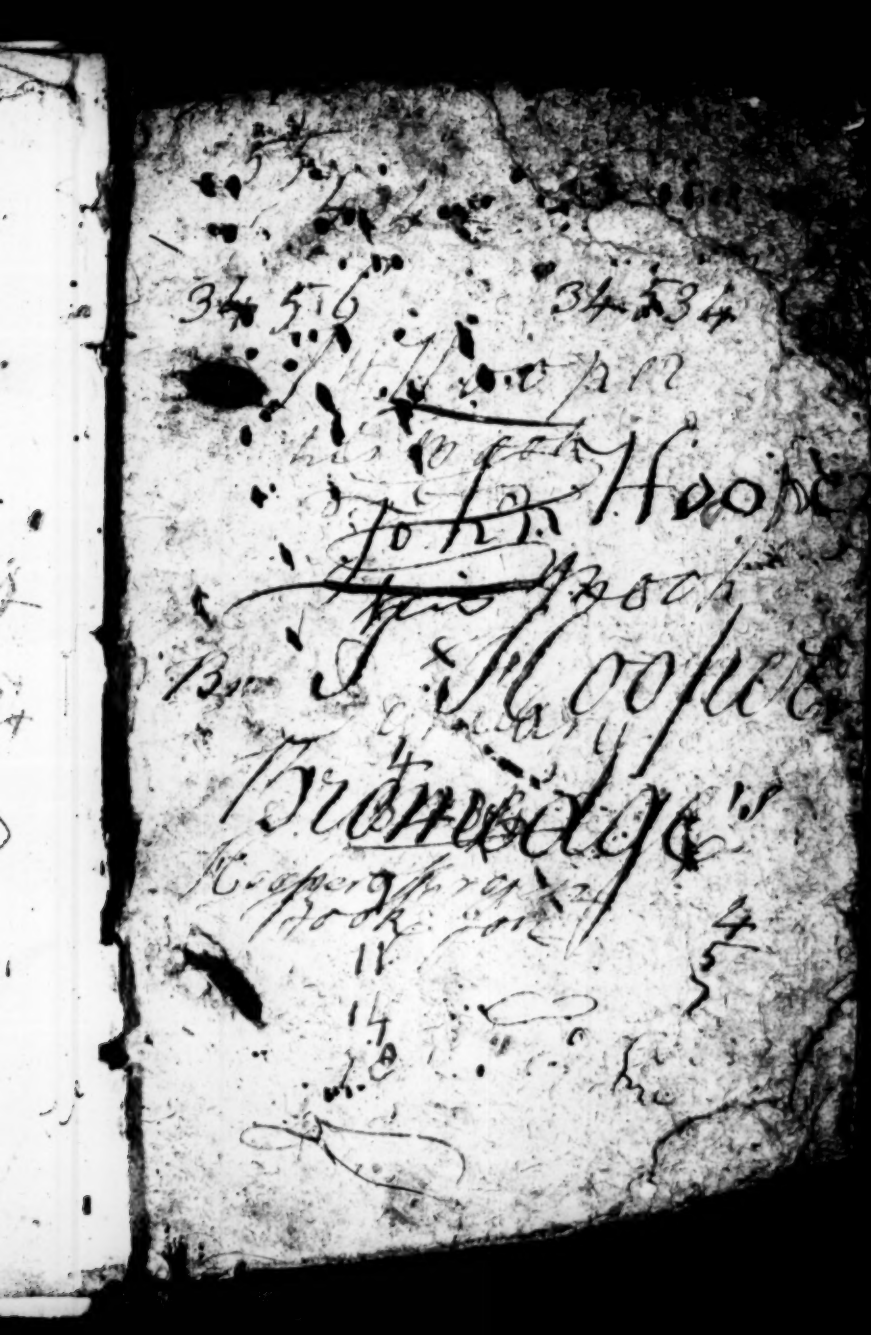
it well